

PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA

2014.-2020. godina

Analiza postojećeg stanja

OP

Veljača 2014.

Sadržaj:

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA PORIN d.o.o.

Stranica 0

1. UVODNE POSTAVKE	3
1.1 Što je program ukupnog razvoja i čemu služi	3
1.2 Koncepcija Programa ukupnog razvoja Općine Kostrena.....	5
2. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA.....	7
2.1 Prostor.....	8
2.2 Stanovništvo	10
2.3 Prirodna obilježja Općine Kostrena.....	16
2.3.1 Reljef	17
2.3.2 Vrste tla i poljoprivredna zemljišta	17
2.3.3 Vegetacija.....	18
2.3.4 Vode	19
2.3.5 More, podmorje i pomorsko dobro.....	20
2.3.6 Klima	21
2.3.7 Prirodna baština.....	22
2.4 Kulturno – povijesna baština	25
2.5 Zaštita okoliša.....	30
2.5.1 Praćenje stanja	30
2.5.2 Vode	31
2.5.3 More	33
2.5.4 Zrak	35
2.5.5 Buka.....	36
2.6 Komunalna infrastruktura i energetika	38
2.6.1 Vodoopskrba	38
2.6.2 Odvodnja	39
2.6.3 Otpad	41
2.6.4 Energetski sustav	43
2.7 Prometna infrastruktura	46
2.7.1 Morske luke	46
2.7.2 Cestovna infrastruktura	47
2.7.3 Željeznička infrastruktura.....	49
2.8 Gospodarstvo	50
2.8.1 Opći podaci o gospodarstvu na području Općine Kostrena	50
2.8.2 Financijski rezultati poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Općini Kostrena	52
2.8.3 Obrtništvo	56
2.8.4 Gospodarske zone.....	57
2.8.5 Turizam	58

2.9 DRUŠTVENE DJELATNOSTI	64
2.9.1 Predškolski i školski odgoj	64
2.9.2 Sport i rekreacija	64
2.9.3 Kultura.....	65
2.9.4 Zdravstvena zaštita i socijalna skrb.....	66
2.9.5 Političke organizacije	67
2.9.6 Organizacije civilnog društva.....	68
2.10 Razvojne strategije i programi na području Općine Kostrena.....	71
2.10.1 Prostorni plan uređenja Općine Kostrena.....	71
2.10.2 Plan razvoja turizma.....	75
2.11 Prikaz kapaciteta za upravljanje razvojem	76
2.11.1 Indeks razvijenosti.....	76
2.11.2 Struktura općinske uprave i proračun Općine Kostrena.....	77
2.11.3 Komunalno društvo Kostrena.....	84
2.11.4 Turistička zajednica Općine Kostrena.....	85
3. ANALIZA SNAGA, SLABOSTI, MOGUĆNOSTI I PRIJETNJI (SWOT analiza).....	88
4. REZULTATI PROVEDENE ANKETE I JAVNOG POZIVA ZA DOSTAVU PROJEKTNIH IDEJA	94
5. Popis grafikona:.....	100
6. Popis tablica:	100
7. Popis slika:	101

1. UVODNE POSTAVKE

1.1 Što je program ukupnog razvoja i čemu služi

Održiv regionalni razvoj kao i razvoj lokalnih sredina danas je jedan od temeljnih prioriteta u Republici Hrvatskoj i EU. Prihvaćen je koncept poticanja održivog razvoja lokalnih područja koji se bazira na održivom gospodarskom razvoju, povećanju životnog standarda te očuvanju prirodne, kulturne i tradicijske baštine. Na taj način, lokalna područja u suvremenoj Europi, transformiraju se u ekološki očuvane sredine koje se sustavno opremanju s komunalnom i društvenom infrastrukturom, razvijaju lokalno poduzetništvo i povezuju se s okruženjem.

Takve sredine postaju ugodne za život i privlačne za ulaganja, omogućavaju rastuću zaposlenost i sve bolji životni standard svojim stanovnicima.

Europski koncept regionalnog i lokalnog razvoja, temeljen na sustavu strateškog planiranja, prihvatile je i Republika Hrvatska, koja je također utvrdila razvojne strategije i sektorske programe na nacionalnoj i regionalnoj razini, uskladene sa strateškim smjernicama EU za razdoblje 2007.-2013. godine. Radi neravnomjernog razvoja pojedinih područja odnosno regija te različitih društvenih skupina, Republika Hrvatska prepoznala je potrebu da se definira politika regionalnog razvoja sukladna praksi Europske unije (EU), sve u cilju smanjenja socijalnih i gospodarskih razlika pojedinih regija, odnosno ekonomski i socijalne kohezije.

Regionalni razvoj jedna je od najvažnijih smjernica Europske unije koja čak trećinu svoga proračuna izdvaja za razvoj slabije razvijenih regija u EU, kroz takozvanu kohezijsku politiku EU. Politika ravnomjernog regionalnog razvoja u RH podrazumijeva planiranje, provođenje i koordinaciju aktivnosti regionalne razvojne politike i uspostave cjelovitog sustava programiranja, upravljanja i financiranja regionalnog razvoja.

Ovakva se politika provodi pomoću različitih strukturnih i kohezijskih EU fondova za bolju konkurenčnu sposobnost regije i standard građana.

Prema tome, polazeći od smjernica EU i usvajanjem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, a nakon što su u RH doneseni operativni programi i pošto su u županijama donesene županijske razvojne strategije, ispunjeni su i uvjeti da lokalne zajednice (jedinice lokalne samouprave) mogu započeti s učinkovitim upravljanjem vlastitog razvoja.

Uspostavljen je, dakle, sustav nacionalnog, regionalnog i lokalnog razvoja koji će omogućiti:

- jasno definiranje potreba razvoja,
- usuglašavanje razvojnih prioriteta,
- razvijanje ideja i predlaganje projekata naročito za ulaganje javnih sredstava u pojedina područja iz lokalnih, regionalnih, nacionalnih i EU izvora.

Radi toga se izrađuju strateški dokumenti navedenih razina kao instrumenti za provedbu zacrtanih prioriteta svake takve razine. Strateški dokumenti niže razine trebaju biti usklađeni s onima više razine.

Slika 1. Sustav strateškog upravljanja i hijerarhija strateških dokumenata

Na takvim osnovama uspostavljeni su osnovni uvjeti i okviri, na temelju kojih lokalne samouprave mogu razvijati vlastite sustave decentraliziranog upravljanja lokalnim razvojem ("odozdo prema gore"), te pripremati i pokretati lokalne razvojne programe, projekte i složene procese koji trebaju omogućiti da se njihove lokalne zajednice postepeno prilagode, te uspostave nove perspektive i održiv razvoj u skladu sa standardima EU. Kao što je potrebno da strategija i poticanje dolazi od strane viših instanci, isto tako je potrebno da različite razvojne projekte planiraju i lokalne vlasti. Programi kreirani na nacionalnoj ili regionalnoj razini često ne mogu ostvariti željene rezultate u onoj mjeri u kojoj je to moguće postići kada se sama lokalna zajednica aktivno uključi u razvoj područja u kojem djeluje. Svako područje, regija, općina ili grad ima svoje specifičnosti i kao takve **najbolje ih poznaju lokalne vlasti**.

Program ukupnog razvoja (u dalnjem tekstu PUR) jedinica lokalnih samouprava je važan dokument u procesu odabira budućih pravaca razvoja uzimajući u obzir obilježja, prednosti i ograničenja tog područja i okruženja. Postavlja se jasna vizija i ciljevi koji nadalje predstavljaju smjernice u načinu djelovanja u određenom razdoblju.

Stoga je PUR značajan strateški dokument kojeg izrađuje općina ili grad te time preuzima odgovornost za gospodarski i društveni razvoj svojeg područja, odnosno preuzima poduzetničku ulogu:

- priprema i pokreće strateške razvojne programe na prioritetnim pravcima lokalnog razvoja (infrastruktura, gospodarski razvoj, valorizacija prirodne i kulturne baštine, turizam...)

- usmjerava, potiče i koordinira razvojne aktivnosti i nositelje te
- razvija stručni i organizacijski potencijal za učinkovito upravljanje razvojnim programima i projektima.

Programom ukupnog razvoja definiraju se optimalni razvojni pravci lokalnog područja pojedinog grada ili općine Nadalje, kreira se sveobuhvatan razvoj na principima održivosti, optimalne iskorištenosti resursa (finansijskih sredstava, ljudskog kadra, prirodnih i drugih resursa), postizanja razvojnih ciljeva te u konačnici, zadovoljstva stanovnika.

PUR-om se također potencijalnim investitorima daje uvid u strategiju zajednice u koju žele ulagati, a potencijalnim donatorima osnovni dokument na temelju kojeg mogu odlučiti o raspodjeli bespovratnih sredstava.

PUR je, dakle, i dio politike korištenja strukturnih fondova EU. Kod razrade PUR-a koristi se pristup i metodologija strukturnih fondova koja se temelji na interdisciplinarnim i participativnim radnim metodama.

1.2 Koncepcija Programa ukupnog razvoja Općine Kostrena

Zbog svega navedenog u prethodnom poglavlju, Općina Kostrena je krenula u izradu Programa ukupnog razvoja za razdoblje 2014. – 2020. godina.

Jedan od zadataka Programa ukupnog razvoja Općine Kostrena svakako je i povezivanje lokalnih razvojnih potreba s europskim, nacionalnim i regionalnim razvojnim prioritetima, kao i sa dostupnim europskim i nacionalnim finansijskim sredstvima i propisima koji reguliraju njihovo korištenje. U promišljanju koje vremensko razdoblje obuhvatiti u ovom strateškom dokumentu, krenulo se od postojećih strateških dokumenata koji su planirani za provedbu do kraja 2013. godine, a koji su produženi i za 2014. godinu te od planiranja na europskoj razini za novo programsko razdoblje od 2014.-2020. godine.

Nacionalni i županijski strateški dokumenti za razdoblje 2014. – 2020. godina su trenutno u fazi izrade, te su postojeći produženi i za 2014. godinu.

Budući je provedba ovog strateškog dokumenta usko povezana s mogućim izvorima financiranja projekata, obuhvaćena su dva razdoblja:

I. 2014. godina - prati postojeće dokumente:

- a. Nacionalni strateški referentni okvir 01.07.-31.12.2013.g. (produžen i za 2014. godinu)
- b. Operativni programi: Promet, Zaštita okoliša, Regionalna konkurentnost i Razvoj ljudskih potencijala za isto razdoblje
- c. Strategija regionalnog razvoja RH 2011.-2013. (produžen i za 2014. godinu)
- d. Razvojnu strategiju PGŽ 2011. – 2013. (produžen i za 2014. godinu)

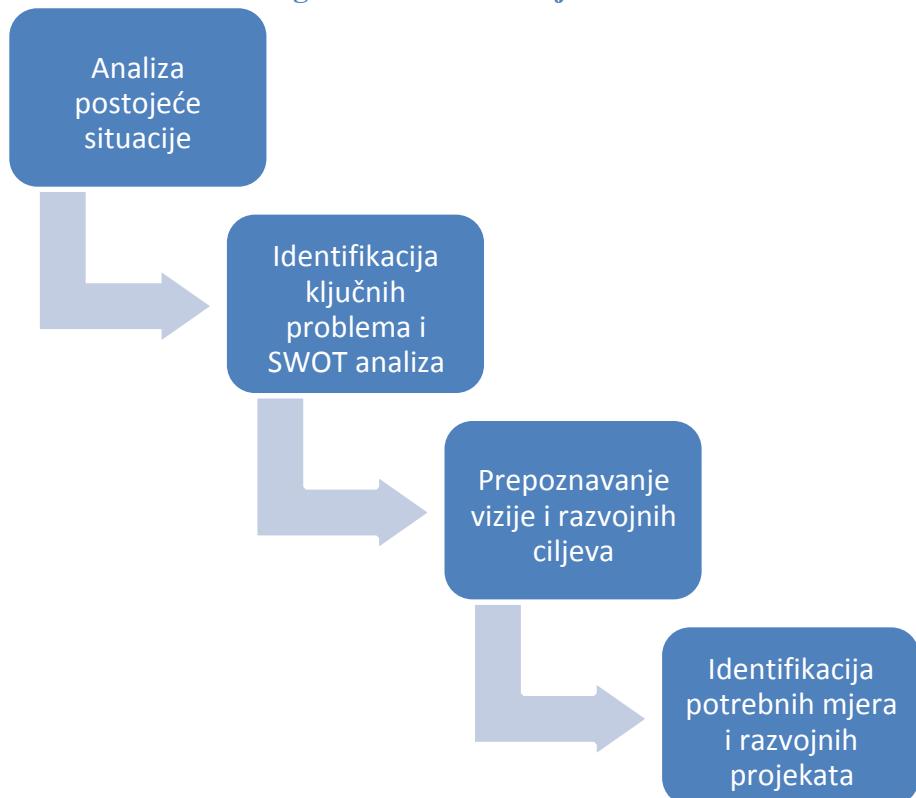
II. 2014. – 2020. godine –nacionalni i županijski strateški dokumenti za novu finansijsku perspektivu su u fazi izrade, no temeljem strateških dokumenata na europskoj razini, Kohezijske politike za razdoblje 2014 – 2020, kao i strategije Europa 2020, izrađene su

projekcije financiranja. Nakon donošenja strateških dokumenata na nacionalnoj i regionalnoj razini, prije svega Operativnih planova za programsko razdoblje 2014.-2020.g, Strategije regionalnog razvoja 2014.-2020. godina, Razvojne strategije Primorsko – goranske županije 2014.-2020. godina, biti će potrebno uskladiti Program ukupnog razvoja Općine Kostrena s navedenim dokumentima. No, kako je već rečeno, raditi će se o manjim usklađenjima obzirom da su se poštivali strateški dokumenti na europskoj razini.

Izrada strateškog dokumenta razvoja obuhvaća četiri osnovna koraka, kako je prikazano na slijedećoj slici.

Slika 2. Koraci u izradi strateškog dokumenta razvoja

Struktura PUR-a Općine Kostrena je slijedeća:

Prvo poglavlje je uvodno te prvenstveno daje odgovor na slijedeća pitanja: što je PUR, zašto se izrađuje i čemu služi te kome je namijenjen.

Drugo poglavlje daje analizu postojećeg stanja u Općini Kostrena, koja je strukturirana na slijedeći način:

1. Prostor
2. Stanovništvo
3. Prirodna obilježja
4. Kulturno – povjesna baština
5. Zaštita okoliša

6. Komunalna infrastruktura i energetika
7. Prometna infrastruktura
8. Gospodarstvo
9. Društvene djelatnosti
10. Postojeće razvojne strategije i programi
11. Prikaz kapaciteta za upravljanje razvojem

Identificirani su i ključni problemi za svako područje razvoja.

Treće poglavlje se odnosi na SWOT analizu, odnosno analizu snaga, slabosti, prilika i prijetnji po ključnim poglavljima. **Četvrtim poglavljem**, gdje se navode rezultati provedene ankete, završava I. dio Programa ukupnog razvoja, odnosno njegova I. cjelina – Analiza postojećeg stanja.

Slijedi II. cjelina Programa ukupnog razvoja, odnosno Strategija razvoja Općine Kostrena.

Strategija razvoja nudi rješenja, temeljena na sagledavanju analize područja. Oformljen radni tim, sukladno izrađenoj analizi, definira ključne probleme koji se pojavljuju na području Općine. Nakon što su se usuglasili ključni problemi, kao i rangirali po važnosti za razvoj Općine, utvrđena je **vizija Općine Kostrena za 2020. godinu kao i strateški ciljevi razvoja**. Kako bi se ostvarili strateški ciljevi, određeni su prioriteti razvoja unutar svakog strateškog cilja, te razvojni projekti koji su nužni da bi se Strategija razvoja Općine Kostrena mogla realizirati. Poglavlje sadrži i poveznicu između PUR-a Općine Kostrena te postojećih strateških dokumenata na regionalnoj i nacionalnoj razini, kao i postojećih EU strategija. Posebna pažnja posvećena je analizi razvojnih projekata, prije svega njihovim mogućnostima financiranja, čime se ispunjava i jedan od osnovnih ciljeva izrade, a to je da PUR Općine Kostrena postane prepoznatljiv i učinkovit okvir za financiranje razvojnih projekata, odnosno da se dostupna sredstva odnose na one projekte koji jasno doprinose realizaciji postavljenih strateških ciljeva i razvojnih prioriteta.

Slijede poglavlja koja opisuju moguće izvore financiranja, poveznice PUR-a KOstrene sa strateškim dokumentima viših razina te načini provedbe, praćenja, kontrole i ažuriranja izrađenog Programa.

U trenutku kad se završi izrada PUR-a, te nakon što ga usvoji Općinsko vijeće, treba započeti njegova provedba. Ključan preduvjet provedbe svakako je povezivanje PUR-a i proračuna Općine Kostrena – realizacija programa zahtjeva strogo povezivanje planiranja projekata s godišnjim i višegodišnjim proračunskim planiranjem.

2. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

2.1 Prostor

Općina Kostrena jedna je od ukupno dvadeset dvije općine i četrnaest gradova u sastavu Primorsko-goranske županije. A teritorijalno pripada priobalnom području, prostornoj cjelini Riječkog prstena, kojem još pripadaju: Bakar, Kastav, Kraljevica, Klana, Jelenje, Čavle i Viškovo.

Smještena je u neposrednoj blizini Grada Rijeke kao županijskog središta, a zbog svog longitudinalnog položaja i oblika državnom cestom D-8 (nekadašnjom "jadranskom magistralom") koja njome transverzalno prolazi, povezuje zapadni i istočni dio županijskog priobalja s obalnim prostorima izvan županije koji se nadovezuju dalje prema jugu.

U sastavu Općine do 2002. godine nalazile su se dvije grupe naselja:

- Kostrena Sv. Lucija, s naseljima Vrh Martinšćice, Martinšćica, Glavani, KostrenaSv. Lucija, Plešići i Rožmanići, Dujmići, Maračići, Žurkovo, Šodići, Žuknica, Rožići, Doričići, Paveki i
- Kostrena Sv. Barbara, s naseljima Perovići, Urinj, Kostrena – Sveta Barbara, Randići i Šoići.

2002. godine, Općinsko vijeće Općine Kostrena donosi Odluku o spajanju naselja Dorčići, Dujmići, Glavani, Kostrena Sveta Lucija, Kostrena Sveta Barbara, Maračići, Martinšćica, Paveki, Plešići, Perovići, Randići, Rožići, Rožmanići, Šodići, Šoići, Urinj, Vrh Martinšćica, Žuknica i Žurkovo u naselje Kostrena (SN PGŽ 20/2002). U naselju Kostrena zadržava se podjela na ulice i trgove prema podjeli unutar dotadašnjih, prethodno navedenih naselja.

Prostor katastarski obuhvaćaju dvije katastarske općine, Kostrena – Lucija i Kostrena – Barbara. Sveukupno broje 10.182 čestica.

Bitno je naglasiti kako je Općina Kostrena, kao jedna od rijetkih općina u PGŽ, 2011. godine **privela kraju zahtjevan posao sređivanja zemljишnih knjiga i njihovo uskladenje sa stanjem u katastru**. Navedeno svakako daje poticaj i daljnjem razvoju općine, obzirom da su često nesređena imovinsko-pravna pitanja jedna od većih prepreka istom.

Geografski razmatrano općina Kostrena zauzima pretežni dio prostora Kostrenskog poluotoka smještenog između Riječkog i Bakarskog zaljeva, položenog u smjeru sjeverozapad - jugoistok. Granicu prema gradu Rijeci čini granica naselja Martinšćica, koja se zatim penje na vrh Solina i ide hrptom poluotoka do ispod naselja Sveti Kuzam, gdje počinje granica sa gradom Bakrom. Granica zatim ide strmom padinom prema Bakarskom zaljevu i završava na morskoj obali Bakarskog zaljeva nedaleko uvale Velika Sršćica.

Općina Kostrena zauzima ukupno 59,87 km² površine na kopnu i moru, od čega je kopneni dio 12,07 km² što čini 0,948 % priobalja i 0,336 % ukupnog županijskog kopnenog prostora. Površina mora tj. pripadajućeg akvatorija iznosi 47,79 km². Akvatorij Općine Kostrena graniči s akvatorijem Grada Bakra, Grada Kraljevice, Općine Omišalj, Grada Rijeke, a malim dijelom i akvatorijem Grada Cresa. Dužina granice Općine prema susjednom Gradu Rijeci i Gradu Bakru iznosi 36,97 km, a dužina obale 12,50 km. Kad je riječ o gustoći naseljenosti,

ona iznosi, prema popisu stanovništva iz 2011. godine, 346,23 stanovnika/km² što je višestruko viša gustoća naseljenosti od prosječne gustoće naseljenosti Županije – 85,1 st/km².

Kostrena je površinom mala općina u Primorsko – goranskoj županiji, ali smještaj jakih industrijskih i energetskih kapaciteta (INA - Rafinerija nafte Rijeka i Brodogradilišta "Viktor Lenac" i energetskih - Termoelektrana Rijeka) na njenom prostoru čini je značajnom zbog velikih potencijalnih mogućnosti razvoja prostora i svih oblika ljudskog djelovanja na njemu sadržaja na njenom prostoru. Smještaj tri jaka gospodarstvena subjekta na području male općine kao što je Kostrena čini je uključenom u gospodarski i energetski sustav županije i države, a ujedno svrstava i među bogatije općine obzirom na godišnji proračun.

Dобра cestovna povezanost, blizina Zračne luke Rijeka, te relativna blizina Zračne luke Zagreb rješava pitanje brze i kvalitetne dostupnosti Kostrene.

2.2 Stanovništvo

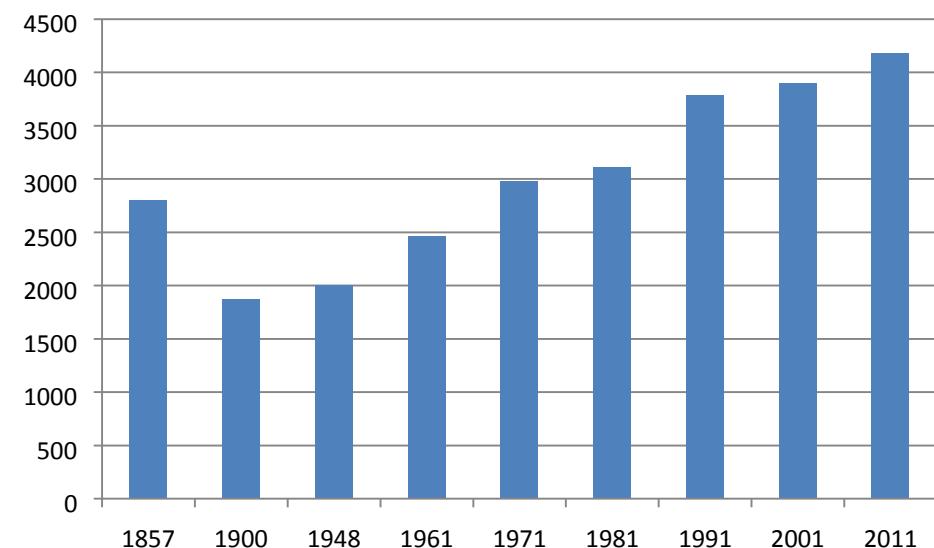
Prema popisu stanovništva iz 2001. godine, Općina Kostrena je imala 3.897 stanovnika i njezin udio u ukupnom broju stanovnika Primorsko-goranske županije iznosi 1,2%. Prema rezultatima popisa stanovništva 2011. godine, broj stanovnika u Općini Kostrena je viši za 10% i iznosi 4.287 stanovnika.

To je mogući rezultat činjenice da relativno mala izgrađenost prostora, blizina mora i ljepota obale, blizina grada Rijeke čine općinu Kostrena naročito atraktivnom za stanovanje i stalno življenje.

Za razliku od prikaza broja stanovnika prema popisu iz 1991. godine po tada ustrojenim naseljima, pokazatelj iz popisa 2011. godine iznesen je kumulativno.

U slijedećem grafu prikazani su podaci o stanovništvu Općine Kostrena u razdoblju 1961. – 2011. godine.

Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika Općine Kostrena u razdoblju 1961 – 2011. godine

Izvor: DZS

Od ukupnog broja stanovnika Općine Kostrena, prema trenutno dostupnim podacima Popisa iz 2001. godine, 50,24% su žene, a 49,76 muškarci. Ukupni broj kućanstava je 1.416, a prosječan broj članova u kućanstvu 2,75. Ukupan broj kućanstava prema popisu iz 2011. iznosi 1.581, a ukupan broj stanova za stalno stanovanje iznosi 1.887. To su i jedini dostupni podaci iz popisa stanovništva 2011. godine, a mogu se pratiti u slijedećoj tablici.

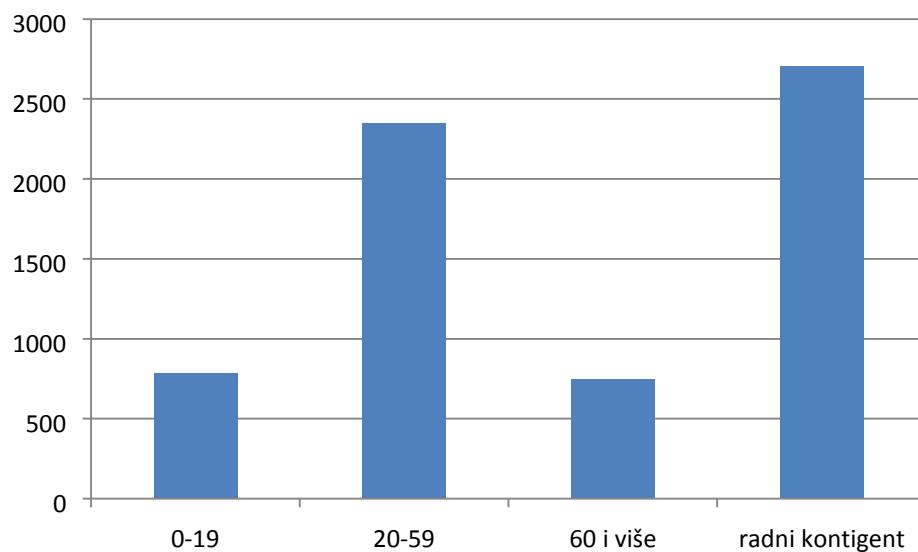
Tabela 1. Prvi podaci – Popis stanovništva 2011. g.

Ukupno popisane osobe	Ukupan broj stanovnika	Kućanstva		Stambene jedinice	
		Ukupno	Privatna kućanstva	Ukupno	Stanovi za stalno stanovanje
4.287	4.179	1.581	1.580	1.948	1.887

Izvor: DZS, 2012. g.

Prosječna starost stanovnika Kostrene je 44,4 godine, nešto više od prosječne starosti stanovnika županije (41 godine) i prosjeka RH (39,3 godine).

Nadalje, grafikon prikazuje dobnu strukturu stanovništva Općine Kostrena, kao i radni kontigent u Općini: 20,12% je mladog stanovništva, 60,28% je udio zrelog stanovništva te 19,12% udio starog stanovništva u populaciji. 69,39 % je udio radnog kontingenta, odnosno stanovništva ženskog stanovništva starosti od 15 do uključivo 59 godina i muškog stanovništva starosti od 15 do uključivo 64 godine života.

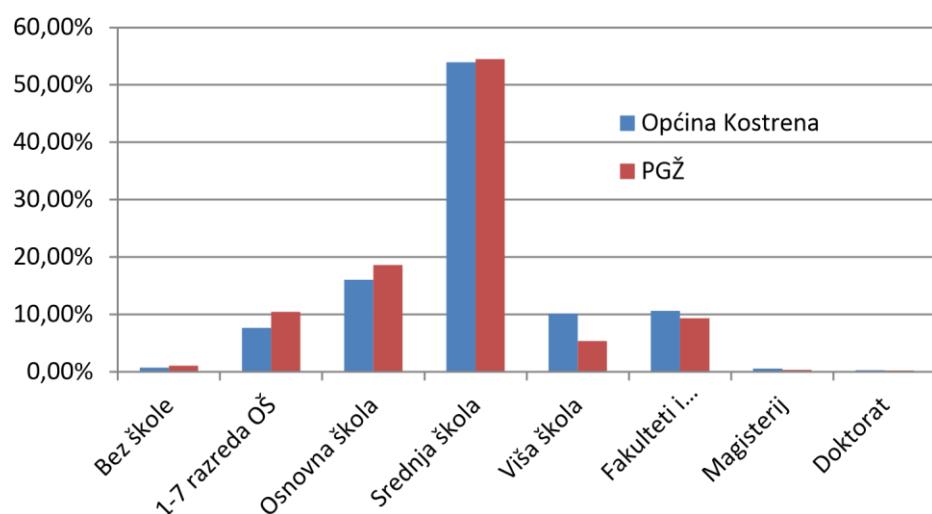
Grafikon 2. Dobna struktura stanovništva Općine Kostrena i radni kontigent

Izvor: DZS, 2012.

Obrazovna struktura stanovništva Općine Kostrena može se vidjeti u slijedećem grafikonu iz kojeg je vidljivo da je obrazovna struktura stanovnika Općine Kostrena viša od prosjeka za

PGŽ. U distribuciji završenih škola prevladavaju srednje škole s 53,93%. Više i visoke škole završilo je 20,75% stanovnika, što je više od županijskog prosjeka koji iznosi 14,6% i od prosjeka RH koji iznosi 11,9% te se približava europskom prosjeku koji iznosi 21,2%. Osnovnu je školu završilo 16,06% stanovnika, a oko 0,75% stanovnika nema niti jedan razred završene škole. U toj kategoriji trostruko je više žena.

Grafikon 3. Obrazovna struktura stanovništva Općine Kostrena starijeg od 15 godina

Izvor: DZS, 2012.

Prema podacima iz 2001. godine, 69% stanovništva doselilo se u Općinu Kostrena, uglavnom iz drugog grada/općine Primorsko – goranske županije. Dnevno je migriralo 1.357 osoba (35% ukupnog stanovništva), od kojih 525 učenika i studenata, a 831 stanovnik migrira dnevno radi posla. Tjedne migracije su neznatne, što je i razumljivo obzirom na blizinu županijskog središta - Rijeke. Podatke o migracijskim obilježjima i dnevnim/tjednim migracijama mogu se vidjeti u slijedećoj tablici.

Tabela 2. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima, popis 2001.

Broj stanovnika	Od rođenja stanuje u istom naselju	Pozicija u naselju				Iz inozemstva
		Iz drugog naselja iste općine	Iz drugog grada/općine ne iste županije	Iz druge županije		
3.897	1.216	2.687	-	2.033	454	186

Izvor: DZS, 2012.

Tabela 3. Dnevni i tjedni migranti, popis 2001.

Dnevni migranti			Tjedni migranti		
Ukupno	Aktivni, koji obavljaju zanimanje	Učenici i studenti	Ukupno	Aktivni, koji obavljaju zanimanje	Učenici i studenti
1.357	831	525	24	20	4

Izvor: DZS, 2012.

Zdravstveni monitoring stanovništva Općine Kostrena

Općina Kostrena je kontinuirano provodila projekt Zdravstveni monitoring stanovništva Općine Kostrene, u suradnji sa Nastavnim zavodom za javno zdravstvo PGŽ. U sklopu projekta, u 2009. godini realizirana su istraživanja analiza zagađenja zraka, prehrambenih navika, zdravstvenog stanja stanovnika i kakvoće mora na području Općine Kostrena za 2009. godinu, a sažetke rezultata dajemo u nastavku.

Svrha istraživanja bila je utvrđivanje stupnja zagađenja zraka i mora Općine Kostrena, te eventualni utjecaja zagađenja na zdravlje ljudi. Osim navedenog, izvršila se procjena prehrambenih navika stanovništva kao osnovnog preduvjeta zaštite organizma od štetnih tvari prisutnih u okolišu. Podrobnom analizom dobivenih rezultata, došlo se do slijedećih zaključaka:

- prema rezultatima mjerjenja opterećenosti zraka na različitim mjernim lokalitetima na području Općine Kostrena, izvršila se kategorizacija zraka u odnosu na kritične pokazatelje - na području općine Kostrena postoje 3 automatske postaje za praćenje kakvoće zraka (Urinj Inženjering, Paveki i Vrh Martinšćice). Po dobivenim rezultatima mjerjenja, izrađena je kompletna kategorizacija područja za 2009. godinu – prema tada važećoj kategorizaciji. III. kategorija zraka određena je za mjernu postaju Urinj, kad je riječ o sumporovom dioksidu.
- prehrana stanovnika Kostrene je neuravnotežena, zbog prevelikog unosa mesa, slastica, alkoholnih pića u muškaraca, nedovoljnog unosa povrća i cjelovitih žitarica čime bi bio veći unos zaštitnih hranjivih tvari. Preporuča se promocija pravilnog načina prehrane s naglaskom na mediteranski tip putem javnog okupljanja, promotivnog materijala ili edukacija roditelja kako bi mogli bolje utjecati na prihvatanje pravilne prehrane svoje djece.
- program ispitivanja kakvoće mora na morskim plažama u 2009. godini bio je isti kao i u prethodnom razdoblju. Program je izrađen na osnovi Uredbe o kakvoći mora za kupanje (NN 73/08), te Ugovorom između Županije i Zavoda o provođenju ispitivanja. Kakvoća mora na svim kontrolnim točkama ocijenjena je izvrsnom ocjenom
- Ocjena zdravstvenoga stanja stanovništva temelji se na analizi odrednica zdravlja, od kojih je naročito značajna kvaliteta fizičkog okoliša, zatim na otkrivanju rizika po zdravlje, analizi pobola, demografskog stanja, vitalno-statističkih procesa, razine i uzroka smrtnosti, kapaciteta zdravstvene djelatnosti, sve u cilju identifikacije prioritetnih zdravstvenih problema i stupnja zadovoljenja prepoznatih zdravstvenih potreba. Za 2009. godinu

obrađeni su podaci o pobolu i pomoru stanovnika Općine Kostrena. Rađena je usporedba s kontrolnom skupinom stanovništva iz Crikvenice – koncentracije benzena i toluena u urinu stanovnika s visoko razvijenom industrijom su statistički značajno više u usporedbi sa stanovništvom ruralnih sredina, spiometrijski nalazi ispitanika s industrijskog područja pokazuju u statistički značajnom postotku povećanje obstruktivno – restriktivnih promjena, toskički čimbenici okoliša pobuđuju aktivnost prirođenog i stečenog imunološkog odgovora, te je možda upravo sprega navedenog i pojavljivanja bolesti okoliša dokaz koji bi mogao poslužiti u donošenju mjera zaštite stanovnik te pridonijeti očuvanju zdravlja u cjelini.

Trendovi stanovanja - Prema podacima iz PPUO, zbog svog položaja i prirodno - geografskih karakteristika Kostrena može i u budućnosti očekivati određeni mehanički priliv stanovništva i u tom se pogledu svrstava među najaktivnija i najatraktivnija područja Županije. Stoga PPUO uvažava polazne pretpostavke koje ovo područje čine posebno atraktivnim za stanovanje, a to su :

- blizina Rijeke, makroregionalnog i Županijskog centra s visokom koncentracijom radnih mjesta i stanovanja, iz koje će dio stanovnika boljeg materijalnog stanja nastojati ostvariti kvalitetno stanovanje na susjednim (rijeđe naseljenim) područjima,
- blizina većih industrijskih pogona i većeg broja radnih mjesta (INA - Rafinerija nafte, TE-Rijeka I i Brodogradilište V.Lenac), čiji će djelatnici nastojati skratiti udaljenost između svoga mjesta rada i mjesta stanovanja,
- veća rekreacijska područja i blizina mora koje je ovdje višestruko pogodno za rekreaciju (kupanje, šetanje, jedrenje, odmor) čine Kostrenu privlačnom za stanovanje,
- relativna neizgrađenost područja gdje raspoloživost terena dozvoljava izgradnju manjih gustoća u manjim objektima.

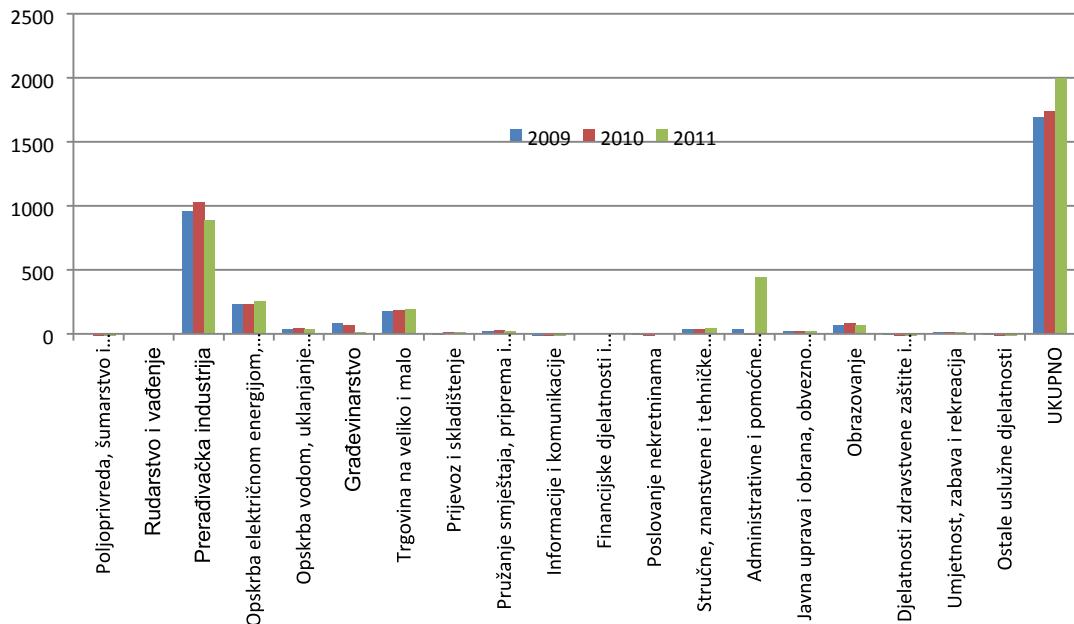
PPUO dio prostora namjenjuje za stambenu izgradnju, i to za izgradnju objekata manjih gabarita, obiteljskih kuća i vila, kako bi kakvoća stanovanja ostala na visokoj razini. S tim ciljem planirani su prostori za izgradnju objekata društvenog standarda i urbane opreme kao i objekata za rekreaciju. Planirani broj stanovnika za cijelu općinu Kostrena smanjen je od 10 do 12 tisuća stanovnika (prema prvotnom zahtjevu lokalne samouprave) na 7000 stanovnika do 2015. godine prema odredbi županijskog plana. Imperativ je zadržati relativno nisku gustoću stanovanja, sa značajnim zelenim površinama, te posebno zelenim koridorima prema postojećoj industriji.

Zaposlenost

Ukupan broj zaposlenih u Općini Kostrena 2007. godine iznosio 2.174 osobe (podaci nisu prikazani u grafu budući je došlo do promjena u nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, pa nisu usporedivi), 2009. godine broj zaposlenih iznosi 1.686 što predstavlja smanjenje od 23%. U

razdoblju 2009. – 2011. prisutan je trend porasta broja zaposlenih te je on 2011. godine iznosio 1.994 zaposlene osobe. Iz Grafa 4. je vidljivo da je najveći broj zaposlenih u prerađivačkoj industriji.

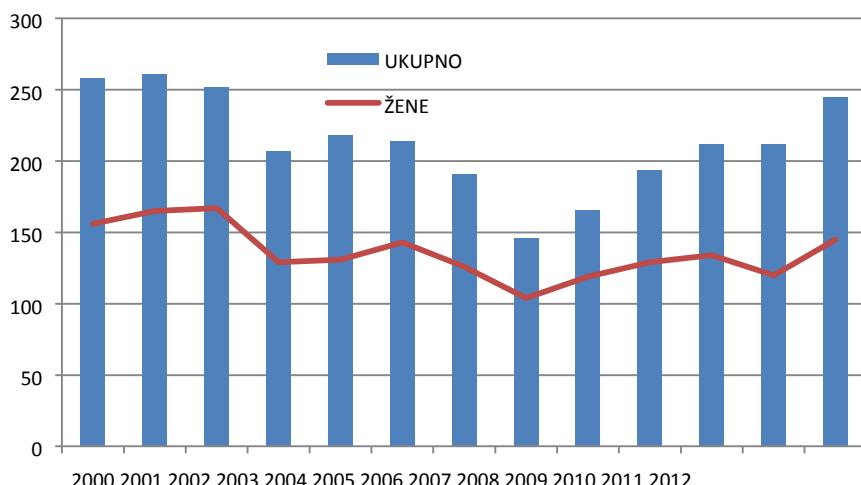
Grafikon 4. Zaposleni u Općini Kostrena u razdoblju 2009 – 2011. godina

Izvor: DZS, 2012.

Pregled kretanja nezaposlenosti u Općini Kostrena za vremensko razdoblje od 2000. do 2012. godine dan je u slijedećem grafikonu. Vidljivo je da broj nezaposlenih oscilira između 200 do 250 nezaposlenih osoba. 2012. godine (stanje na dan 31. srpnja 2012) nezaposlenost se povećala za oko 15% u odnosu na 2011. godinu. Povećanje nezaposlenosti bilo je veće kod žena (20,8%, odnosno 25 osoba) nego kod muškaraca (8,7%, odnosno 8 osoba). 2010. godine, stopa nezaposlenosti u Općini Kostrena je iznosila 9,5%.

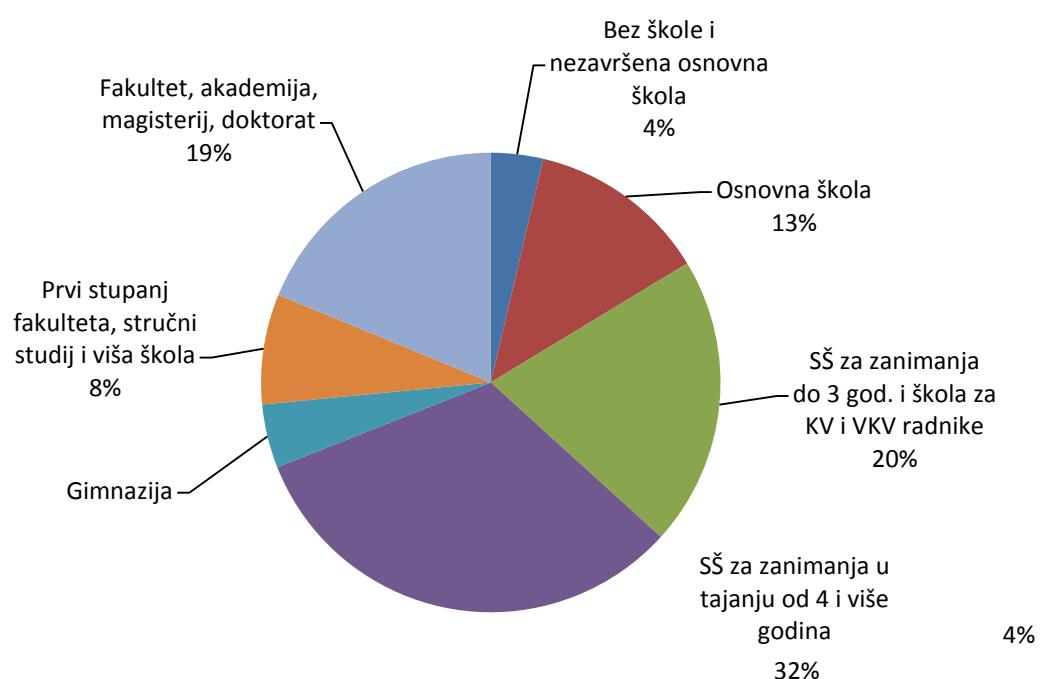
Grafikon 5. Kretanje nezaposlenosti u Općini Kostrena 2000.-2012.

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2012

Najviše nezaposlenih prema kriteriju stupnja obrazovanja je u skupini završene srednje škole za zanimanja u trajanju od 4 godine i više (32%) te u skupini završene srednje škole za zanimanja do 3 godine i škola za KV i VKV radnike (20%). Prikaz strukture nezaposlenih prema najvišem postignutom stupnju obrazovanja dan je u slijedećem grafičkom prikazu.

Grafikon 6. Struktura nezaposlenih prema najviše postignutom stupnju obrazovanja u 2012. godini (stanje na dan 31. srpnja 2012)

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2012

2.3 Prirodna obilježja Općine Kostrena

2.3.1 Reljef

Primorska padina koja se pruža sjeverno od obala Riječkog zaljeva razbijena je na manje cjeline dolinom Rječine, uvalom Martinšćica i Bakarskim vratima.

Kostrenski dio primorskog bila uokviren je uvalom Martinšćica, obalom Riječkog zaljeva, Sušačkom dragom kao i Bakarskim zaljevom i Bakarskim vratima. Teren se blago uspinje od Riječkog zaljeva prema sjeveroistoku do najviše kote koja dosiže 289 m n.m. Najveći dio teritorija općine Kostrena ima povoljan reljef, s blagim nagibom. Dio Kostrenskog poluotoka zauzimaju vrlo strme sjeverne eksponirane (osojne) i zapadne padine, dijelom stjenovite, koje se od spomenutih vrhova grebena naglo spuštaju u dolinu Martinšćicu, Dragu i u Bakarski zaljev.

Osobito je vrijedan dio općine Kostrena morska obala, koja je dijelom još neizgrađena i očuvana u više-manje prirodnom stanju. Obala općine Kostrena slabo je razvedena.

Morfološki izraženije uvale su već spomenute: Martinšćica, Žurkovo, Svežanj te Vela i Mala Sršćica. Tu je obala i najdostupnija. Nasuprot tome, na većem dijelu obale okrenutoj Riječkom zaljevu vidljivi su strmci visine do 10 m. Morsko dno uz obalu nepravilno, ali najčešće naglo tone.

Prirodni reljef narušen je na nekoliko mjesta velikim zasjecima. U obalnom dijelu to je "kava" i veliki zasjek padina uvale Martinšćica na području brodogradilišta "Viktor Lenac" te manja "kava" u Žurkovu. Iz spomenutih "kava" odvožen je kamen za potrebe nasipavanja lukobrana riječke luke. Veći zasjeci i promjene u prirodnom krajoliku izgrađeni su i na području INA - Rafinerije Urinj te na trasi industrijske željezničke pruge.

U geološkom smislu cijeli Kostrenski poluotok je kraško područje građeno od karbonatnih vodopropusnih stijena. Inženjerskogeološki to je stabilno područje - kategorija vrlo prikladnih terena gdje su prisutni dobri i stabilni geotehnički uvjeti. U seizmičkom pogledu koeficijent seizmičnosti - Ks je za "dobro tlo".

2.3.2 Vrste tla i poljoprivredna zemljišta

Na temelju istraživanja obavljenih za potrebe Prostornog plana bivše općine Rijeka i Prostornog plana Primorsko-goranske županije i dodatnih terenskih istraživanja, izrađene su pedološka karta i karta boniteta zemljišta općine Kostrena.

Na promatranom području utvrđeno je pet tipova tala koji se javljaju u međusobnim kombinacijama uz neizostavno sudjelovanje kamenjara i stijena:

- smeđe tlo na vaspencu i dolomitu ili kalkokambisol - Najrasprostranjeniji je plitki kalkokambisol i to u visoko stjenovitom i kamenitom području općine Kostrena.
- crvenica (terra rossa) - tlo mediteranskog podneblja;
- vaspreno dolomitna crnica ili kalkomelanosol – šumsko i pašnjačko tlo, karakteristično za više nadmorske visine, pojavljuje se na vršnom dijelu Kostrenskog poluotoka i to u kombinaciji sa smeđim tlom;

- aluvijalno – koluvijalno – antropogeno tlo zauzima područje doline Martinšćice i Draškog potoka. Nastalo je kao recentni riječni nanos, pa je plitko i izmiješano sa šljunkom i pijeskom. Veći dio doline je uređen, zatravnjen i ograđen jer se nalazi unutar zaštićenog vodozaštitnog područja bunara pitke vode u Martinšćici;
- rigolana tla (rigosoli) se javljaju kao rigolana tla krških terasa, gromača i škrapa. Ova tla je stvorio čovjek krčenjem, podzidivanjem, nanošenjem nove zemlje s okolnih prostora i dubokim rigolanjem.

Karakteristike svih tipova tla je da su to uglavnom plitka, rjeđe srednje duboka zemljišta s visokom kamenitošću i stjenovitošću što predstavlja glavno ograničenje za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju. U prošlosti središnji dio Kostrenskog poluotoka su pokrivale poljoprivredne površine, koje su danas napuštene i zarasle. Vršni sjeverozapadni dio poluotoka - područje Solina pokriva plitka crnica zajedno sa smeđim tlom, a na istočnom vršnom dijelu i strmim padinama prema Bakarskom zaljevu prevladava kamenjar, odnosno siparne breče s oskudnim plitkim tlom. Slično stanje je na padinama Martinšćice, dok se u dolini Draškog potoka uz naslage sipara nalazi aluvijalno - koluvijalno plitko tlo. U naseljima, prostore u okviru okućnica zauzimaju antropogena vrtna tla.

Prema Pravilniku o bonitiranju zemljišta najkvalitetnije zemljište na području općine Kostrena je pete bonitetne klase i nalazi se na malim površinama i blaže nagnutim terenima središnjeg dijela općine – od Sv. Lucije do Urinja, uključujući i područje Žuknica. Zemljište šeste bonitetne klase se također nalazi uglavnom na središnjem dijelu općine i zauzima napuštene pašnjake. Preostalo zemljište je znatno lošije i nema značenja za poljoprivrednu proizvodnju.

Poljoprivredno tlo imalo je nekad mnogo veću važnost u životu stanovnika Kostrene. O tome svjedoče brojne gromače i suhozidi na koje je čovjek slagao kamen po kamen uklanjajući ga sa svojih poljoprivrednih čestica gdje se uzgajala pretežno vinova loza, ali i maslina, smokva, bajama, trešnja i povrtne kulture. Danas se obrađeno tlo svelo na malene površine u okućnicama stambenih objekata.

2.3.3 Vegetacija

Kratak pregled biljnih zajednica na području Općine Kostrena je kako slijedi:

- Šumska vegetacija
- Vegetacija travnjaka
- Vegetacija točila
- Halofilna vegetacija obalnih grebena
- Halofilna vegetacija šljunčanih žala
- Ruderalna vegetacija

Veći dio Kostrenskog poluotoka obrastao je šumom. To su pretežno niske degradirane autohtone panjače i šikare, ali znatne površine zauzimaju i umjetno zasađene borove kulture. Šumama Kostrenskog poluotoka upravlja poduzeće "Hrvatske šume - Šumarija Rijeka", a ovo područje pripada gospodarskoj jedinici Oštrovica. Prema vlasništvu šume na području općine Kostrena dijele se na:

- uređene šume u državnom vlasništvu (odjeli borovih kultura na Solinu i Ivani),

- neuređene šume u državnom vlasništvu i
- neuređene šume u privatnom vlasništvu.

Sađena šuma crnog bora na grebenu Kostrenskog poluotoka ima veliku važnost u estetskom i rekreativskom pogledu ne samo za Kostrenu već i za čitav grad Rijeku. Borove kulture imaju ulogu u prirodnom širenju šume jer pomladak crnog bora koji se rasprostire vjetrom osvaja mnoge kamenite površine, šikare i površine travnjaka sve do morske obale na mnogim mjestima Kostrenskog poluotoka.

Prirodna šumska vegetacija pripada submediteranskoj listopadnoj zajednici hrasta medunca i bijelog graba (Querco - Carpinetum orientalis). Razvijena je pretežno u obliku degradirane šikare, a manje površine zauzimaju šumice s hrastom meduncem. Kod Urinja i uvale Svežan listopadnim elementima pridružuju se i vazdazeleni eumediterranski elementi npr. hrast crnika (Quercus ilex) i dr. Unutar suhozida i gromača, na nekadašnjem poljoprivrednom tlu, razrasli su se brojni grmovi šmrike, a razvila se i posebna vegetacija suhih travnjaka sa velikim bogatstvom broja vrsta. Kamenjarski pašnjaci kuša i kovilja zauzimaju danas vrlo malene površine jer ih je zarasla šikara - pretežno crnog jasena. U vršnom dijelu Kostrenskog poluotoka i na strmim padinama neke zajednice poprimaju mediteransko-montana obilježja te šumska vegetacija sa većim udjelom crnog graba.

Općenito se može reći da je posljednjih godina vrlo uočljiv trend progresivnog razvitka šumske vegetacije na Kostrenskom poluotoku što ga dijelom mogu usporiti i ugroziti šumski požari i s njima povezana erozija tla. Zadnjih nekoliko godina šumski požari učestali su i na Kostrenskom poluotoku.

Utjecaji industrijskih onečišćenja na zdravstveno stanje vegetacije nisu do sada istraživani. Šumska vegetacija, kao i ostali tipovi vegetacije, imaju danas malu ekonomsku važnost jer se uglavnom na području Kostrene više ne iskorišćuju, ali je tim veća njihova važnost kao tampon područja prema industriji, te u sprečavanju erozije, retenciji oborinskih voda, pročišćavanju zraka, rekreativskom značenju i općenito u poboljšanju ekoloških uvjeta okoliša i života na ovom području.

2.3.4 Vode

Područje Kostrene kao i područje Rijeke obiluje podzemnim vodama koje završavaju kao izvori vode za piće ili u većoj mjeri kao podzemni tokovi koji se ulijevaju u more.

Osobine podzemnih voda na širem području Rijeke su karakteristične za krašku, pukotinsku vodu, vodu koja se procjeđuje kroz vapnence s primjesama dolomita. Podzemne vode kaptirane na izvorima karakteristične su po niskim temperaturama, kreću se u malim granicama i ne pokazuju ovisnost o temperaturi zraka što je karakteristika dubokih podzemnih voda. Pretežno je riječ o bistrim vodama koje se rijetko zamute i oboje i to za vrijeme jakih kišnih perioda.

Dugogodišnja hidrogeološka istraživanja riječkog područja osigurala su poznavanje vodnog režima, strukturne građe terena, prostornog rasporeda izvora i ponora, kretanje podzemnih

voda te drugih hidrogeoloških parametara. Definirana su tri sliva s grupama izvora, vodozaštitna područja i mjere zaštite izvorišta vode za piće.

Područje Kostrene je većim dijelom izvan zona vodozaštite jer sliv izvora Kostrene sa zaslanjenim izvorima malog vodnog potencijala nema nikakvog značaja sada ni u bližoj perspektivi za korištenje u vodoopskrbne svrhe.

Rubno područje zapadnog dijela općine obuhvaća najuže vodozaštitno područje izvora u Martinšćici. Izvori u Martinšćici su dio sliva koji se proteže sjeverozapadnim rubom Grobničkog polja, a nizvodno preraspodjelom završava zonom stalnog istjecanja na izvorima od Zvira do Martinšćice.

Na području uvale Martinšćica, uz sjeverozapadni obronak uvale i uz potok Javor, nalazi se sedam bunara riječkog vodovoda. Bunari su ukopani u kvartarnim naslagama koje ispunjavaju nekadašnje depresije. Prvi bunar je izведен 1921. godine i kako su rasle potrebe za pitkom vodom, izvorište se proširivalo kopanjem novih bunara i zahvaćanjem većih količina vode. Zbirna izdašnost bunara kreće se oko 300 - 500 l/sek. Danas su bunari u Martinšćici, uz izvor Zvir 1, okosnica vodoopskrbnog sustava riječkog područja.

2.3.5 More, podmorje i pomorsko dobro

Prostor akvatorija Riječkog zaljeva koji pripada Općini Kostrena ima površinu od približno 49 km². Dakle, glavnina prostora koji se nalazi unutar administrativnih granica Općine otpada na more. Usporedbe radi, površina kopnenog dijela Općine iznosi 11.87 km², pa je omjer morski/kopneni dio 4.12:1.

Slika 3. Granice akvatorija Općine Kostrena

Izvor: PPUO Kostrena.

Sukladno odredbama Pomorskog zakonika (NN 17/94, 74/94, 43/96), pomorsko dobro čine unutrašnje morske vode i teritorijalno more, njihovo dno i morsko podzemlje, te dio kopna koji je po svojoj prirodi namijenjen javnoj pomorskoj upotrebi ili je proglašen takvim. U tom smislu, pomorskim dobrom smatraju se: morska obala, luke, lukobrani, nasipi, sprudovi, hridi,

grebeni, ušća rijeka koja se izljevaju u more, kanali spojeni s morem te u moru i pomorskom podzemlju živa i neživa prirodna bogatstva, ribe, rude i dr.

Kad je riječ o Kostreni, podmorje je svakako vrijedan resurs općine, o čemu se više može pročitati u poglavlju 2.4. Prirodna baština.

Morska obala se proteže od crte srednjih niskih voda i obuhvaća pojas kopna koji je ograničen crtom do koje dopiru najveći valovi za vrijeme nevremena kao i onaj dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeni služi korištenju mora za pomorski promet i morski ribolov, te za druge svrhe koje su u vezi s korištenjem mora, a koji je širok najmanje šest metara od crte koja je vodoravno udaljena od crte srednjih viših visokih voda. Morska obala uključuje i dio kopna nastao nasipavanjem.

Crtu srednjih viših visokih voda utvrđuje državni hidrometeorološki zavod. Za slučaj da morska obala obuhvaća područja kopna nejednakih širina, kao pomorsko dobro smatrati će se područje kopna veće širine. U slučaju dvojbe, odluku donosi ministar koji određuje i granicu takvog pomorskog dobra.

Na pomorskom dobru ne može se stjecati ni pravo vlasništva ni druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi. Svakome je dopušteno upotrebljavati i/ili koristiti se pomorskim dobrom prema njegovoj prirodi i namjeni, a u skladu s odredbama Pomorskog zakonika.

Smatra se protivnim interesima Republike Hrvatske posebna upotreba i/ili korištenje pomorskog dobra koje bi bili suprotno posebnim propisima o zaštiti okoliša. Pomorskim dobrom upravlja, održava ga i zaštićuje Republika Hrvatska neposredno i/ili putem JL(R)S.

Općina Kostrena putem koncesijskih odobrenja upravlja plažama na svome području.

2.3.6 Klima

Klima na području Kostrene uvjetovana je mnogim faktorima; među ostalim, prvenstveno, geografskim položajem i utjecajem mora, što uvjetuje modificiranu mediteransku klimu, te razvedenim reljefom u planinskom zaleđu što npr. rezultira izloženošću prevladavajućem strujanju - buri.

Glavno obilježje klime su vruća ljeta s mjesечnom temperaturom najtoplijeg mjeseca iznad 22 stupnja celzijusa, a zimsko kišno razdoblje je široko rascijepano u proljetni i jesensko-zimski maksimum. Najuši dio godine pada u toplo godišnje doba.

Godišnji hod temperature zraka je maritimnog tipa. Zbog utjecaja mora jesen je otprilike za 20 stupnjeva celzijusovih toplija od proljeća. Varijabilnost temperature najveća je zimi.

U širem okruženju Rijeke, pa tako i na području Kostrene, oborinski režim je maritimnog karaktera. Srednje godišnje količine oborina iznose za Rijeku 1562 mm, a za Kraljevicu 1382 mm. Količine oborina u hladnom polugodištu veće su nego u toplom. Najmanje mjesечne količine oborina mogu se očekivati ljeti i to u srpnju. Oborine padaju u oko 30% dana godišnje. Dnevne količine oborina veće od 50 mm su rijetke (4 dana godišnje).

Snježni pokrivač se rijetko i neredovito javlja. Najduže se može u prosjeku očekivati tijekom siječnja.

Za područje Kostrene srednje godišnje apsolutno trajanje insolacije iznosi oko 2100 sati, pa ovo područje ubrajamo u srednje osunčane krajeve Hrvatske.

Nad širim riječkom području godišnje ima 47 dana s grmljavinom. U periodu od svibnja do kolovoza ova pojava izostaje i najčešća je u lipnju. Pojava magle je rijetka i godišnje ima prosječno 3 dana s maglom, podjednako u svaku dobu dana a najčešće ne traje dulje od 4 sata.

2.3.7 Prirodna baština

Općina Kostrena raspolaže izuzetno vrijednim resursima kad je riječ o prirodnoj baštini.

Prije svega tu je riječ o slijedećim resursima:

- kostrensko podmorje – projekt Podmorski park
- botanički vrt
- špilje i jame

Prijedlog novog Prostornog plana PGŽ, predlaže zone zaštite u Općini Kostrena, kako se navodi na slijedećoj slici i u tekstu koji slijedi.

Slika 4. Dio Kartografskog prikaza 3a - Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Zaštita prirodne baštine – prijedlog

Općina Kostrena je financirala niz istraživanja vezano uz prirodnu baštinu na svom području, te su izrađeni slijedeći dokumenti:

- „Botanički vrt u Kostreni – idejno rješenje“, Prirodoslovni muzej Rijeka, Rijeka 2006
- Inventarizacija faune i izrada biospeleološkog katastra špilja i jama Općine Kostrena, Hrvatsko biospeleološko društvo, siječanj 2011
- Biološka i geološka valorizacija obalnog područja i podmorja dijela Općine Kostrena s prijedlogom uspostavljanja zaštićenog područja, Prirodoslovni muzej Rijeka, Rijeka, 2004. g

Podmorski park

Projekt „Podmorski park“ odnosi se na zaštitu kostrenskog podmorja – iako je obala Kostrene slabo razvedena, podmorski je reljef vrlo razvijen, uz samu obalnu zonu nalaze se tzv. strmci koji izdvajaju plići od dubljeg dijela podmorja. Klimatska obilježja, tipovi morskog tla i utjecaj ljudskih djelatnosti uvjetovali su i razvoj velikog broja pridnenih zajednica.

Još uvjek očuvana obalna područja, posebno koralgenske zajednice s dominacijom rožnatog koralja, kao i zakonom zaštićenih vrsta algi, morske cvjetnice, spužvi, žarnjaka, bodljikaša i riba, razlogom poduzimanja inicijative oko proglašenja dijela kostrenskog podmorja

zaštićenim područjem s ciljem očuvanja bioraznolikosti i dalnjeg razvoja u skladu sa smjernicama i principima održivog razvoja.

Do sad odradene aktivnosti odnose se na provedeno istraživanje Prirodoslovnog muzeja Rijeka, te izrađen materijal „Biološka i geološka valorizacija obalnog područja i podmorja dijela Općine Kostrena s prijedlogom uspostavljanja zaštićenog područja“¹. Materijal je prihvaćen od strane Općinskog vijeća Općine Kostrena te je putem Javne ustanove Priroda pokrenuta inicijativa za proglašenje zaštićenih područja. Postupak ide na način da je inicijativa proslijeđena u Državni zavod za zaštitu prirode, koji izrađuje stručne podloge na temelju kojih Županijska skupština, uz prethodnu suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i prirode, donosi odluku o proglašenju stupnja zaštite. Postupak je u tijeku.

Predloženi stupanj zaštite je Spomenik prirode. SPOMENIK PRIRODE je pojedinačni neizmijenjeni dio ili skupina dijelova žive ili nežive prirode, koji ima ekološku, znanstvenu, estetsku ili odgojno-obrazovnu vrijednost. Spomenik prirode može biti geološki (paleontološki), geomorfološki (špilja, jama), hidrološki (vodotok, slap), botanički (značajni primjerak biljnog svijeta i dr.) mali botanički i zoološki lokalitet i drugo. Na spomeniku prirode i u njegovoj neposrednoj blizini koja čini sastavni dio zaštićenog područja nisu dopuštene radnje koje ugrožavaju njegova obilježja i vrijednosti.

Radi se, dakle, o niskom stupnju zaštite koji omogućava relativno veliki broj aktivnosti unutar zone zaštite, no određuje uvjete kad je riječ o gradevinskim zahvatima, način davanja koncesija, obavljanje gospodarskih djelatnosti, plovidba motornih brodova i sl.

Uvala Svežanj, unutar koje je smještena prekrasna, prirodna, a dijelom stjenovita plaža, jedan je od najatraktivnijih dijelova obalnog pojasa Kostrene. Zbog rijetkih i zaštićenih vrsta pronađenih u podmorju, nalazi se u središnjem dijelu uže zaštitne zone područja podmorskog parka.

Botanički vrt

Aktivnosti Općine Kostrena na uspostavi Botaničkog vrta započela su provedbom opsežnih istraživanja provedenih od strane Prirodoslovnog muzeja Rijeka, koja su rezultirala izradom idejnog rješenja Botaničkog vrta².

Budući botanički vrt prostire se na 6,5 ha u smjeru SZ-JI, sa sjeveroistoka omeđen cestom, a s jugozapada morem. Prostor je blago nagnut do zaravnjen teren južne ekspozicije neposredno uz obalu mora i čini tipičan primorski krajobraz sa svim odlikama kulturnog naslijeđa s elementima poljoprivrednog zahvata u strukturu, kao što su terase, gromače i suhozidi.

Od ukupno 246 zabilježenih biljnih svojti na području budućeg botaničkog vrta, 11 pripada strogo zaštićenim, a 27 strogo zaštićenim domaćim svojтama. U botaničkom vrtu trebala bi biti prezentirana gotovo isključivo autohton flora Kostrene i Primorja, koja je prema

¹ Biološka i geološka valorizacija obalnog područja i podmorja dijela Općine Kostrena s prijedlogom uspostavljanja zaštićenog područja, Prirodoslovni muzej Rijeka, Rijeka, 2004. g

² „Botanički vrt u Kostreni – idejno rješenje“, Prirodoslovni muzej Rijeka, Rijeka 2006

dosadašnjim saznanjima vrlo bogata i broji između 1100 i 1500 vrsta. Osim autohtonih biljnih vrsta, u vrtu će se prezentirati sorte voćaka, maslina i vinove loze koje su se tradicionalno uzgajale na području Kostrene, te poneke zanimljive mediteranske biljne vrste.

Za dio budućeg botaničkog vrta, novi Prostorni plan PGŽ predlaže stupanj zaštite – Park šumu. PARK-ŠUMA je prirodna ili sađena šuma, veće krajobrazne vrijednosti, namijenjena odmoru i rekreaciji. U park-šumi su dopušteni samo oni zahvati i radnje čija je svrha njezino održavanje ili uređenje. U tijeku je izrada stručnih podloga od strane Državnog zavoda za zaštitu prirode, kako bi se moglo proglašiti novo zaštićeno područje.

Špilje i jame

Suradnja između Turističke zajednice Općine Kostrena, Speleološke udruge Estavela i Hrvatskog biospeleološkog društva, započela je 2007. godine kada su započeta istraživanja špilja i jama na području Kostrene. U suradnji s Općinom Kostrena, istraživanja se nastavljaju u razdoblju 2008. – 2011. godina, a 2011. godine izrađen je materijal „Inventarizacija faune i izrada biospeleološkog katastra špilja i jama Općine Kostrena“³.

U Kostreni je za sada poznato 9 špilja i jama ispred kojih se ističe najdulja Urinjska špilja i najdublja jama Karlova jama, čije se zarušeno dno nalazi na dubini od 28m. Urinjska špilja duga je 115 m i ukupne dubine 24 m te pripada u kategoriju anhialinskih špilja – nalaze se blizu mora i u sebi ima akumulacije vode koja je na površini slatka, a u dubljim slojevima slana, odnosno morska voda. U Urinjskoj špilji se nalazi upravo takvo jezero dubine 15m.

Biospeleološkim istraživanjima utvrđene su brojne zanimljive špiljske životinje koje naseljavaju i vodena i kopnena staništa. Utvrđene su i nove vrste, za znanost do sada nepoznate iz drugih špilja, koje će nakon znanstvenog opisa, postati endemi Kostrene.

U prošlosti su neke kostrenske špilje u potpunosti uništene velikim tehničkim zahvatima, te svakako treba posebnu pažnju posvetiti očuvanju i zaštiti postojećih špiljskih staništa i faune. Sva špiljska fauna i njihova staništa zaštićena su Zakonom o zaštiti prirode.

2.4 Kulturno – povijesna baština

Kad je riječ o kulturno – povijesnoj baštini Općine Kostrena, svakako treba istaknuti višegodišnja istraživanja koje financira Općina Kostrena, a provodi Pomorski i povijesni muzej hrvatskog primorja Rijeka, na čelu s dipl. arheologom Rankom Starcem. Istraživanja su u tijeku, a do sada su rezultirala izuzetno vrijednim otkrićima. Brijeg Solin s ostacima arheološkog lokaliteta nalazi se na sjeverozapadnom rubu Kostrene, iznad uvale Martinšćica i doline Sušačke Drage. Izvrsni položaj s kojeg se otvara panoramski pogled na istočne djelove grada Rijeke, bio je nastanjen još krajem mlađeg kamenog doba, s trajanjem naseobine tijekom bakrenog doba (3. i 4. tis. p.n.e.). Lokalitet je s pristupačne strane brijega polovicom 2. tis. p.n.e. zaštićen polukružnim bedemskim opasačem izgrađenim tehnikom suhozida. Položaj gradine bio je napušten u posljednjem tisućljeću stare ere.

³ Inventarizacija faune i izrada biospeleološkog katastra špilja i jama Općine Kostrena³, Hrvatsko biospeleološko društvo, siječanj 2011

Na istočnom rubu Općine Kostrena, na briješu Sopalj s kojeg se pruža pogled na Bakarski zaljev i kvarnerske otoke, nalazi se prostrano pretpovijesno naselje – gradina Sopalj. Sopalj je utemeljen tijekom brončanog doba u 2. tis. p.n.e., a kao stražarska – nadzorna postaja bio je u funkciji nadzora prilaza Bakarskom zaljevu gotovo do današnjeg doba. Na nižim dijelovima Kostrene nalaze se još dvoje manje nadzorne točke – Kula i Glavica. Na Glavici se nalaze tragovi manje prapovijesne naseobine. Tijekom rimskog razdoblja u Kostreni su postojala tri manja seoska naselja, od kojih su antička naselja u Šodićima i u Sv. Luciji bila smještena uz trasu rimske državne ceste. Treće naselje, podno Urinja, kao i nadzorna priobalna postaja na Sršćici, nestala su izgradnjom industrijskih postrojenja.

Raspadom rimskog carstva lokalno romansko stanovništvo postalo je ugroženo radi pristupačnosti prilaza morem i rimskim prometnicama. Krajem 4. st. n.e. tadašnji žitelji Kostrene grade na mjestu ruševnih ostataka pretpovijesne gradine na briješu Solin, novu utvrdu. Prema dosadašnjim spoznajama, a istraživanja su još uvijek u tijeku, utočište na Solinu bilo je napadnuto oko 600. g. od strane prvog vala avaro-slavenskih osvajača te biva spaljeno.

Namjera Općine Kostrena je da, nakon završetka istraživanja lokaliteta, pokrene inicijativu uspostavljanja arheološkog parka Solin, što bi zasigurno značilo puno za valorizaciju arheološke baštine Općine u turističkom i odgojno – obrazovnom smislu, a obzirom da je lokalitet smješten u okviru rekreacijske zone trim staze u Kostreni predstavljao bi vrijednu atrakciju Općine Kostrena.

Kostrena je ponovno naseljena tek u XV. stoljeću - najstariji pisani dokumenti u kojima se spominje Kostrena su tri važne glagoljske isprave iz XV. i XVI. stoljeća u kojima se navodi da područje Kostrene i Bakra već od početka XIII. stoljeća pripadaju Frankopanskoj vinodolskoj knežiji. Kostrena se nadalje spominje u ispravama bakarske gospoštije Zrinjskog u XVI. i XVII. stoljeću, a nakon 1878. godine, kada carica Marija Terezija dodijeljuje Bakru status slobodne luke, Kostrena potпадa pod upravu bakarskog municipija. Godine 1874. od bakarskog municipija odcijepilo se dosta općina, tako su se odijelile i obadvije Kostrene, koje su imale svoju samostalnu upravu u Sv. Luciji do 1876. godine, kada su se priključile trsatskoj odnosno sušačkoj općini.

Na području Kostrene, bilo je oko petnaestak povijesnih naselja, pretežno osnovanih uz potez stare ceste Vrh Martinšćice - Bakar i ispod ceste prema moru. To su gotovo sva naselja rodovskog nazivlja, a sastojala su se od više ili manje kućista smještenih prema konfiguraciji tla, uvijek okrenutim pročeljima stambenih građevina jugu.

Osnovni stambeni objekt u Kostreni bila je jednoprostorna prizemnica, vjerojatno samostojna, koja je kasnijim dogradnjama formirala male stare jezgre. Općenito, nalazi primorskog tipa kuće, sa svodovima, na shod i sl. u zatvorenim kućistima danas su rijetki. Može se samo prepostaviti njihova brojnost u povijesti.

U naselju Kostrena Sv. Lucija nalazi se crkvica Sv. Lucija, koja se spominje 1492. godine u pisanim dokumentima. Točan datum izgradnje crkvice se ne zna. Crkva je bila posvećena 1714, obnavljana i proširena 1738, te 1842. godine. Današnji izgled crkve rezultat je zadnje obnove, nakon uspostave lokalne samouprave.

Prema organizaciji i oblikovanju prostora cijelo područje Kostrene je bilo ruralnog obilježja. Uz spomenuta naselja rodovskog nazivlja, što je osobitost hrvatskog ruralnog prostora, rustičnost kostrenjskog kraja očituje se i u organizaciji krajolički koji dokazuju gospodarsku osnovicu života - poljodjelstvo, odnosno kulturu malih njiva, s kojom se kulturom ovo područje vezuje preko Kastavštine na Liburniju s jedne strane i preko većeg dijela Vinodolske knežije s druge strane. Radi se o kulturama vinogradarstva, maslinarstva, o vrtnoj kulturi, te malim oranicama žita.

Za razvoj Kostrene od važnosti su migracije u XV. i XVI. st. koje su zahvatile područje Vinodola, a utjecaji su se osjetili u Kostreni i prostorima iznad Bakra i Hreljina. Period od XV. - XVIII. st. je vrijeme obitelji Zrinski. U tom razdoblju kostrenjske povijesti stvaraju se temelji gospodarskog razvijanja, uz poljoprivredu javlja se jače stočarenje dinarskih gorštaka, trgovina i prijevoz robe, te ribolov i brodarenje Kostrenjana. Od XVIII. st. razvija se na području Kostrene pomorstvo koje doživljava najveći uspon u vrijeme jedrenjaka i ono, uz razvijeno vinogradarstvo i nešto manje stočarstvo, ostaje glavno zanimanje njenih stanovnika do najnovijeg doba.

Danas je malo toga ostalo od kulturno - povjesnog nasljeđa na području Kostrene. Izgradnjom Rafinerije nafte u Urinju i novih naselja Paveki i Sv. Lucija potpuno se izmjenila povjesna slika ovog područja.

Prema podacima Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela iz Rijeke, na području općine Kostrena evidentirano kulturno - povjesno nasljeđe je neznatno. Tijekom prošlih desetljeća neprimjerenum odnosom devastirano je ili potpuno uništeno vrijedno kulturno-povjesno nasljeđe (ruralne cjeline, etno zone i etno spomenici, pojedinačne građevine) te na području Kostrene nijedan objekt, lokalitet, kompleks i sl. nije registriran kao spomenik kulture, pa samim tim nije ni zaštićen.

PPUO Kostrene daje zbirni prikaz kulturno – povjesne baštine Općine Kostrena, što se može vidjeti iz slijedeće tablice.

Tabela 4. Zbirni prikaz kulturno – povjesnog nasljeđa – PPUO Kostrena

Seoska naselja (ruralne cjeline)

Red. broj	Mjesto	Vrsta cjeline	Oblik zaštite
1.	Šoići	seoska cjelina	evidentirano
2.	Urinj (dio)	seoska cjelina	evidentirano
3.	Perovići (Sv. Barbara)	seoska cjelina	evidentirano
4.	Žuknica (Sv. Lucija)	seoska cjelina	evidentirano
5.	Doričići	seoska cjelina	evidentirano
6.	Maračići	seoska cjelina	evidentirano

7.	Dujmići	seoska cjelina	evidentirano
8.	Rožmanići	seoska cjelina	evidentirano

Arheološke zone i lokaliteti

Red. broj	Mjesto	Funk. oblik povj. grad.	Vrijeme - vrsta	Oblik zaštite
1.	Kostrena			evidentirano
1.1.	Solin	prapov. gradina	arh. zona	evidentirano
1.2.	Sv. Lucija	Villa rustika	arh. zona	evidentirano
1.3.	Martinšćica Sv. Martin	neistraženo	arh. lokalitet	evidentirano

Etnografski spomenici

Red. broj	Mjesto	Funk. oblik povj. grad.	Vrijeme - vrsta	Oblik zaštite
1	Randići	kuća	etno. spomenik	evidentirano
2	Perovići	kuća na „shod“	etno. spomenik	evidentirano
3	Perovići	kuća sa stambenim stubištem	etno. spomenik	evidentirano
4	Maračići	ozidano kućište	etno. spomenik	evidentirano
5	Paveki	jednoprostorna prizemnica	etno. spomenik	evidentirano
6	Rožmanići	kućište	etno. spomenik	evidentirano

Povijesne građevine i kompleksi

Red. broj	Mjesto	Funk. oblik povj. grad.	Vrijeme - vrsta	Oblik zaštite
1	Žuknica	Barunija - ljetnikovac	XVIII – XX. st. civilna grad.	evidentirano

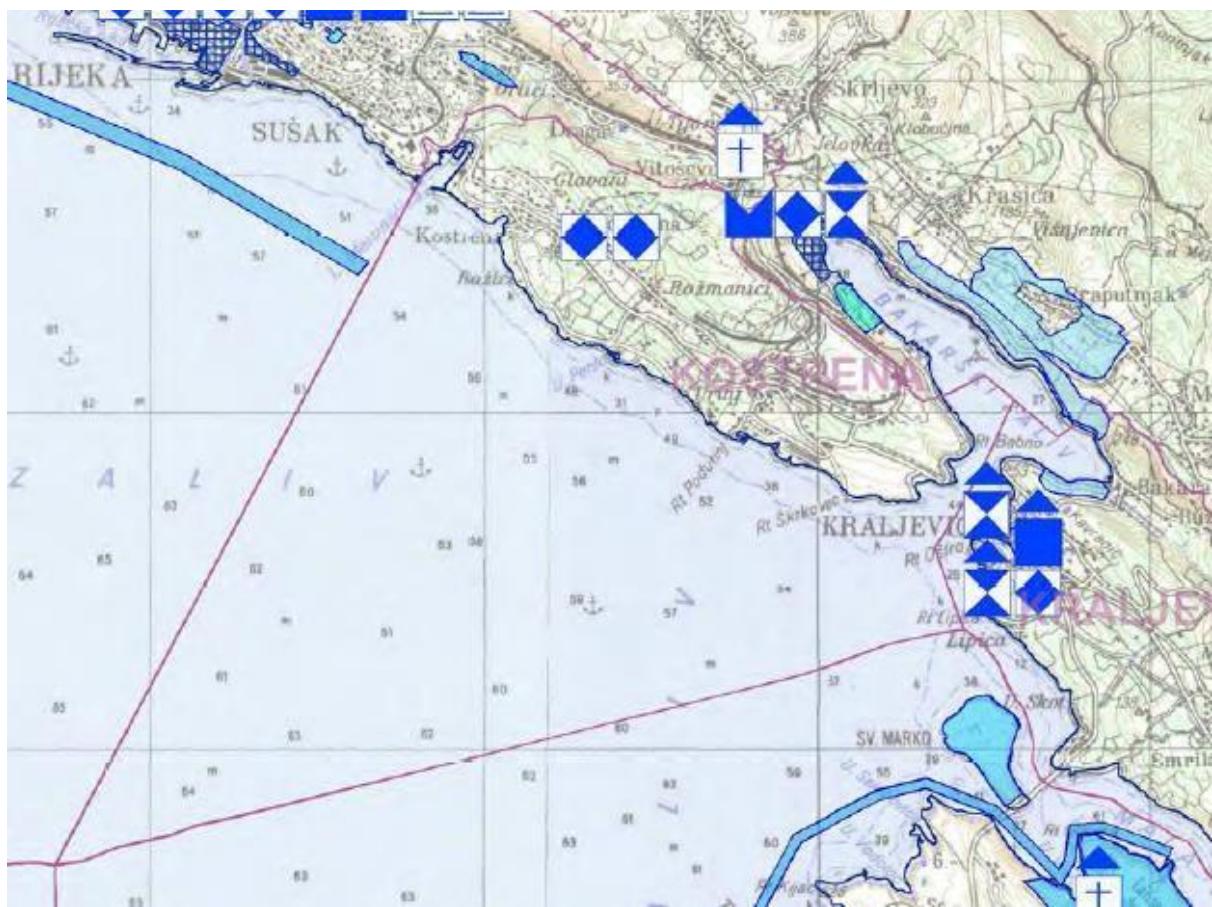
Izvor: PPUO Kostrena.

Osim navedenog, svakako treba istaknuti i **seosko naselje Stipići**, kao i **najstariju kuću na „shod“ u Šodićima**.

Treba napomenuti i da prijedlog novog Prostornog plana PGŽ, kako se može vidjeti na slijedećoj slici, na području Općine Kostrena registrira samo dva lokaliteta – dva Spomenmemorijalna objekta – Zgradu kostrenske konferencije 1941. te zgradu u kojoj je u razdoblju 1941/42. bila tehnika.

Slika 5. Dio Kartografskog prikaza 3b - Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Zaštita kulturno-povijesnog naslijeđa - prijedlog

Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, Prijedlog PP PGŽ

KLJUČNI PROBLEMI /IZAZOVI/ - PRIRODNA OBILJEŽJA I KULTURNO-POVIJESNA BAŠTINA

- Zapuštena zemljišta u privatnom vlasništvu
- Neprovedene procedure za proglašenje trajne zaštite prirodne i kulturne baštine
- Nedovoljno razvijena svijest o vrijednostima prirodne i kulturne baštine u Općini
- Pojava alohtone divljači
- Nedovoljna valorizacija šumske vegetacije
- Nedostatak kontinuiranog financiranja prirodne, kulturne i povijesne baštine
- Nedovoljna valorizacija prirodne i kulturne baštine kao razvojnog potencijala

2.5 Zaštita okoliša

2.5.1 Praćenje stanja

Na području cijele Primorsko-goranske županije kontinuirano se prate kakvoća zraka, voda (podzemnih i površinskih voda zahvaćenim za vodoopskrbu, te unos onečišćenja kopnenim vodama u more) i obalnog mora (na plažama za kupanje). Onečišćenje tla i podmorja je ispitivano u okviru nekoliko različitih projekata.

Praćenje stanja okoliša je iznimno važno pitanje za Općinu Kostrena, obzirom na smještaj značajnih industrijskih postrojenja na njenom području. Osnovan je Odbor za zaštitu okoliša Općine Kostrena te je izrađeno i usvojeno niz dokumenata s područja zaštite okoliša:

- Plan intervencija o zaštiti okoliša Općine Kostrena (SN PGZ 19/2006)
- Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Općini Kostrena (SN PGŽ 15/2009)
- u izradi je Akcijski plan za poboljšanje kakvoće zraka u Općini Kostrena
- Plan gospodarenja otpadom u Općini Kostrena za razdoblje od 2008. do 2016. godine
- Strateška karta buke Općine Kostrena (SN PGŽ 15/2009)

2.5.2 Vode

Zakonom o vodama (NN 153/09, 130/11) za izvorišta vode za piće određuje se najviša razina zaštite. Slivno područje izvorišta vode koje se koristi za javnu vodoopskrbu mora biti zaštićeno od onečišćenja i drugih utjecaja koji mogu nepovoljno utjecati na zdravstvenu ispravnost i izdašnost izvorišta. Zaštita se provodi u skladu sa županijskom ili općinskom odlukom o zaštiti izvorišta kojom se utvrđuju vodozaštitne zone izvorišta i režimi zaštite po zonama.

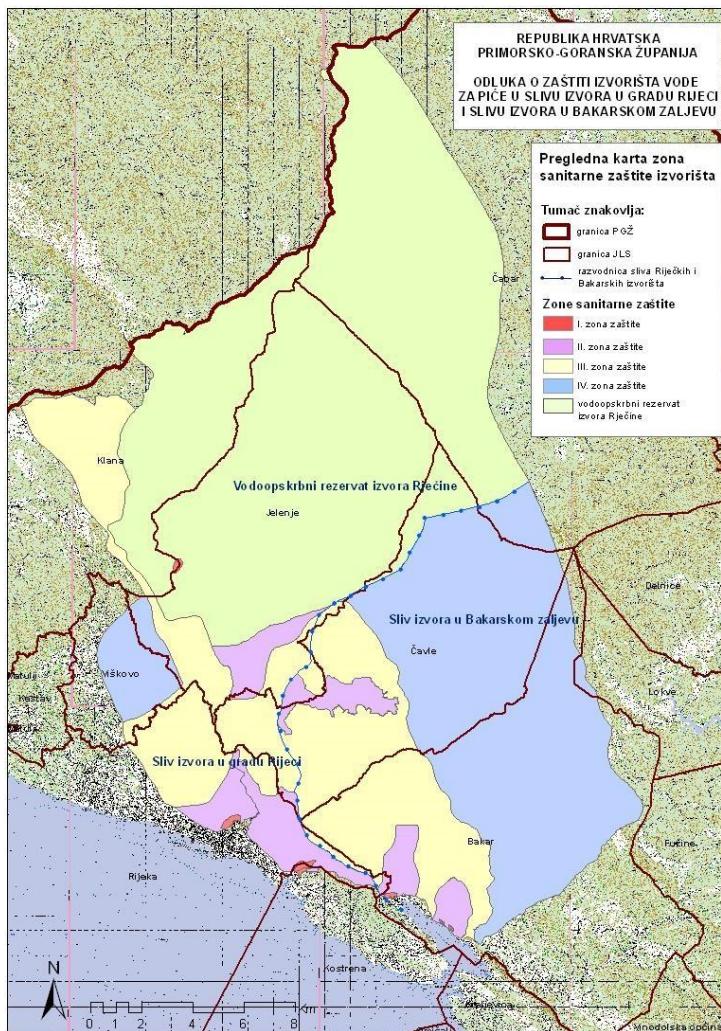
Prema Odluci o zaštiti izvorišta za piće u slivu izvora u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu (SN PGŽ 35/2012), navedenom Odlukom propisane su mjere zabrane, ograničenja, te mjere zaštite i način njihovog provođenja po zonama.

Prema stupnju opasnosti od onečišćenja i drugih štetnih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na kakvoću vode ili na izdašnost izvorišta, utvrđuju se slijedeće zone sanitарне zaštite:

- zona ograničenja – IV. zona
- zona ograničenja i nadzora – III. zona
- zona strogog ograničenja i nadzora – II. zona
- zona strogog režima zaštite i nadzora – I. zona. Prva zona grupe izvorišta Zvir i bunara u Martinšćici podijeljena je na I. A i I. B zonu.
- vodoopskrbni rezervat Rječina – Podkilavac.

Na slijedećoj slici mogu se vidjeti zone sanitарne zaštite određene navedenom odlukom.

Slika 6. Pregledna karta zona sanitарne zaštite izvorišta u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu

Izvor: www.pgz.hr

Na području Općine Kostrena nalazi se izvorište Martinšćica, izdašnosti 300 l/sek za kojega je određena I. zona sanitarne zaštite – zona strogog ograničenja i nadzora.

Kad je riječ o zdravstvenoj ispravnosti voda za piće, opskrba stanovništva zdravstveno ispravnom vodom je zadatak koji ovisi o više faktora – prvenstveno kvaliteta i čistoća vode u prirodi zahvaćene za vodoopskrbu, način pročišćavanja i dezinfekcije vode te sanitarnotehnički i higijenski uvjeti vodoopskrbnih objekata. Javna vodoopskrba na području Primorsko – goranske županije organizirana je preko 9 vodoopskrbnih sustava kojima upravljaju komunalna društva. Područje opskrbe Općine Kostrena, zajedno sa Gradovima Rijeka, Kastav, Kraljevica i Bakar te općinama Klana, Viškovo i Čavle, spada pod Komunalno poduzeće Vodovod i kanalizacija d.o.o. Rijeka, odnosno vodoopskrbni sustav Rijeka. Kontrolu zdravstvene ispravnosti vode za piće na području Primorsko – goranske županije obavlja Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, a definirana je Zakonom o hrani (NN 46/07), Zakonom o vodama (NN 153/09) i Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode

za piće (NN 47/08). Navedeni pravilnik definira obim ispitivanja, učestalost i broj uzoraka po vodoopskrbnim sustavima.

Zdravstvena ispravnost vode za piće vodovoda Rijeka u 2011. godini bila je izvrsna⁴: ukupno je pregledano 387 uzoraka vode i samo je u jednom uzorku dokazan povišeni broj kolonija koji nema zdravstveni učinak. Svi su ostali uzorci bili sukladni zahtjevima Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

2.5.3 More

Obalno more Kostrene na dijelu od Žurkova do Urinja koristi se, kao vrlo atraktivno područje, za kupanje i rekreaciju. Na četiri lokacije duž ovog područja (Stara Voda, Svežanj, Ronilački klub, Žurkovo-hangar) u sezoni kupanja Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije (NZZZJZ) u Rijeci uzima uzorce morske vode i ispituje sanitarnu kvalitetu mora. Laboratorijska ispitivanja uzoraka obuhvaćaju određivanje saliniteta mora i mikrobioloških pokazatelja čistoće mora, crijevnog enterokoka i Escherichia coli.

Višegodišnjim ispitivanjima na ovim lokacijama ustanovljeno je da sanitarna kvaliteta obalnog mora zadovoljava tražene kriterije mora pogodnog za kupanje i rekreaciju prema Pravilniku o kontroli kvalitete morske vode za kupanje i rekreaciju (NN 48/1986).

Temeljem navedenog pravilnika, kakvoća mora se razvrstava u 4 kategorije, te se podaci redovno objavljaju na stranicama NZZZJZ www.zjjzpgz.hr, koristeći kartografski i slikovni prikaz:

- izvrsno – **plava** boja oznake
- dobro – **zelena** boja oznake
- zadovoljavajuće – **žuta** boja oznake
- nezadovoljavajuće – **crvena** boja oznake.

Na području Općine Kostrena, u 2011. godini, na 4 točke ispitivanja, ukupan broj ispitivanja iznosio 40.

Slijedeća tablica prikazuje popis točaka uzorkovanja s pojedinačnim ocjenama i godišnjom ocjenom, te udio pojedinačno ocijenjenih uzoraka.

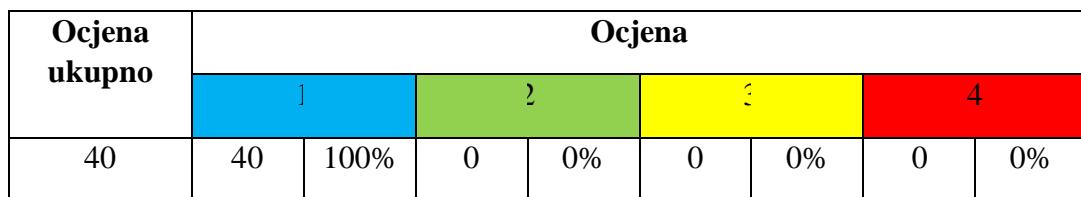
Tabela 5. Popis točaka uzorkovanja s pojedinačnim ocjenama i godišnjom ocjenom i udio pojedinačno ocijenjenih uzoraka u Općini Kostrena

Plaža	Ispitivanje/datum/ocjena										Kon. ocjena (br.isp.)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Stara voda	19.05.	31.05.	14.06.	27.06.	12.07.	26.07.	11.08.	23.08.	08.09.	21.09.	1 (10)

⁴ „Zdravstvena ispravnost vode za piće na području Primorsko-goranske županije u 2011. godini“, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, Zdravstveno – ekološki odjel, Odsjek za kontrolu voda za piće i voda u prirodi, Rijeka, ožujak 2012.

Svežanj	19.05.	31.05.	14.06.	27.06.	12.07.	26.07.	11.08.	23.08.	08.09.	21.09.	1 (10)
Ronilački klub	19.05.	31.05.	14.06.	27.06.	12.07.	26.07.	11.08.	23.08.	08.09.	21.09.	1 (10)
Žukovo	19.05.	31.05.	14.06.	27.06.	12.07.	26.07.	11.08.	23.08.	08.09.	21.09.	1 (10)

Izvor: Kakvoća mora na morskim plažama na području Primorsko-goranske županije u 2011. godini, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, 2012

U akvatorij općine Kostrena dospijeva određena količina otpadnih tvari putem otpadnih voda stanovništva i industrije, te otpadnih voda i otpadnih tvari ostalih aktivnosti na kopnu i na moru. Količina prispjelih otpadnih tvari i njihov utjecaj na more kao recipient prvenstveno je ovisna o veličini slivnog područja.

Kako se granica slivnog područja Kostrene uglavnom poklapa s granicama općine to je i onečišćavanje vezano na zbivanja unutar tog područja, a to znatno olakšava procjenu utjecaja na okoliš i kontrolu. Onečišćenja s šireg prostora mogla bi se jedino odigrati morskim putem u incidentnim situacijama, npr. iz udaljenijih točka Riječkog zaljeva koji se nalaze izvan općinskih granica (prvenstveno iz naftnog terminala za prekrcaj nafte kod Omišlja, DINEpetrokemije ili zbog havarija brodova), što ovisi o veličini potencijalnih havarija i o hidrometeorološkim uvjetima.

Kad je riječ o industrijskim izvorima onečišćenja obalnog mora Kostrene, na području Kostrene nalaze se tri velika izvora industrijskog onečišćenja mora: Brodogradilište "Viktor Lenac", HEP Proizvodnja d.o.o. - Termoelektrana "Rijeka", te INA - Rafinerija nafte - Rijeka na Urinju.

Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ prati utjecaj navedenih subjekata kako slijedi u nastavku teksta. Rezultati ispitivanja su dostupni Općini Kostrena i redovito se analiziraju na sjednicama Odbora za zaštitu okoliša Općine Kostrena.

Utjecaj HEP PROIZVODNJE d.o.o. Termoelektrana Rijeka:

- Program ispitivanja otpadnih voda:
 - tehnološke otpadne vode
 - oborinske i zauljene otpadne vode
 - sanitarno potrošne otpadne vode
- Kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće u krugu TE
Analize se obavljuju 2-12 puta godišnje, ovisno o ispitivanim parametrima.

Praćenje **utjecaja pogona INA Rafinerija nafte Rijeka – lokacija Urinj** na kakvoću mora ispituje se:

- kakvoća mora ispituje se jednom mjesечно na 4 lokacije:
 - ispred centralnog uređaja za obradu otpadnih voda
 - ispred uređaja na tankerskom vezu

- ispred uređaja u Bakru
- U Uvali Svežanj, kao referentna postaja.
- kakvoća podzemnih voda ispituje se jednom mjesечно na 3 lokacije
- tri puta godišnje ispituje se sastav morskog sedimenta na 4 lokacije.

Ispitivanje **utjecaja rada Brodogradilišta „Viktor Lenac“** ispituje se:

- kakvoća morske vode četiri puta godišnje na tri postaje u površinskom i pridnenom vodenom sloju (dvije postaje unutar uvale Martinšćica, a jedna izvan uvale)
- opterećenje sedimenta na tri postaje pod utjecajem brodogradilišta te na jednoj referentnoj postaji
- analiza vode potoka Javor
- istraživanje životnih zajednica morskog dna na tri postaje (tri na neposrednom utjecajnom području brodogradilišta i jedna referentna postaja)

Najveća opasnost, kad je riječ o utjecaju Rafinerije su incidentne situacije, za što, kao i za ostale situacije, Općina Kostrena ima izrađen i usvojen Plan intervencija u zaštiti okoliša.

Potencijalna opasnost od zagađivanja akvatorija i obale Kostrene prijeti i od **brodova i prometa na moru**, npr. zbog nekontroliranog i neodgovornog ispuštanja kaljužnih ili balastnih voda. Za Riječki zaljev izrađen je plan intervencija u slučaju većih izljeva nafte.

2.5.4 Zrak

Program ispitivanja kakvoće zraka obuhvaća praćenje vremenske i prostorne raspodjele onečišćujućih tvari koje se emitiraju iz industrijskih i energetskih pogona, tehnoloških procesa, kotlovnica, prijevoznih sredstava te difuznih izvora.

Praćenje kakvoće zraka na području Kostrene u 2011. godini, Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije provodio je temeljem više programa:

- u sastavu provedbe Programa javno zdravstvenih mjera zaštite zdravlja od štetnih čimbenika okoliša u Primorsko-goranskoj županiji, prema Ugovoru sa Županijom na 13 mjernih postaja, u Kostreni – mjerna postaja Glavani bb
- prema ugovoru s INA Industrijom nafte d.d. Zagreb na četiri mjerne postaje na području Kostrene i Bakra – lokacija Urinj (Urinj, Paveki, Vrh Martinšćice, Krasica – 3 na području Općine Kostrena)
- prema ugovoru s brodogradilištem "Viktor Lenac" d.d. o ispitivanju utjecaja rada brodogradilišta na kakvoću zraka na 3 mjerne postaje (Martinšćica, Žurkovo, Plumbum – 2 na području Općine Kostrena)

Dakle, na području Općine Kostrena kakvoća zraka kontinuirano se mjeri na ukupno 6 mjernih postaja.

Temeljem članka 24. Zakona o zaštiti zraka (NN 130/11) kvaliteta zraka određenog područja svrstava se u dvije kategorije za svaki pojedini parametar koji se prati:

- -I kategorija kvalitete zraka– čist ili neznatno onečišćen zrak
- -II kategorija kvalitete zraka–onečišćen zrak

Prema rezultatima mjerjenja onečišćenja zraka u 2011. godini, na koje se primjenjuju odredbe spomenutog Zakona i Uredbe o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku (NN 133/05), za područje Primorsko – goranske županije, Općine Kostrena može se zaključiti slijedeće - onečišćen zrak, odnosno II. kategoriju kvalitete zraka ima:

- Područje mjernih postaja Urinj (Kostrena) prema izmjerenim koncentracijama sumporovog dioksida i vodikovog sulfida
- Područje mjernih postaja Paveki (Kostrena) prema izmjerenim koncentracijama ozona

Onečišćenje zraka sumporovim dioksidom i vodikovim sulfidom prisutno je na utjecajnom području INA Rafinerije nafte Rijeka. Zbog dosizanja kritičnih razina sumporovog dioksida 18.01.2011. godine na području Kostrene proglašene su Posebne mjere zaštite zdravlja ljudi i okoliša.

Područje Kostrene je opterećeno produktima izgaranja fosilnih goriva. Točkaste izvore emisije čine veći objekti industrijske i energetske namjene, a na području Kostrene takvi objekti su Rafinerija Urinj i Termoelektrana Rijeka. Brodogradilište "Viktor Lenac" u usporedbi s Rafinerijom Urinj i Termoelektranom Rijeka nije značajan izvor onečišćenja s obzirom na količinu onečišćujućih tvari koje emitira, ali s obzirom na blizinu stambene zone, njegov negativni utjecaj na kvalitetu življjenja okolnog stanovništva je evidentan, prvenstveno zbog utjecaja prašine od pjeskarenja brodskih površina. Plošnu grupu izvora čine pojedinačni izvori malih i vrlo malih snaga, stacionarni i pokretni. Prema načinu prikupljanja i obrade podataka, te strukturi potrošnje energije i goriva ovi izvori podijeljeni su u 5 osnovnih skupina: cestovni promet, izvan cestovni promet, poljoprivreda, domaćinstva i usluge.

Općina Kostrena je 2009. godine donijela Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Općini Kostrena (SN PGZ 15/2009 koji daje postojeće stanje te predviđa kratkoročne i dugoročne provedbene mjere, praćenje provedbe i analizu troškova provedbe.

Trenutno je u izradi Akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka za područje Općine Kostrena čija je izrada definirana Zakonom o zaštiti zraka (NN 130/11).

2.5.5 Buka

U sklopu uspostave sustava upravljanja bukom okoliša Općine Kostrena izrađena je Strateška karta buke cestovnog prometa i industrijskih pogona i postrojenja na području Općine Kostrena. Karta je obuhvatila pogone Brodogradilišta Viktor Lenac, Termoelektranu Rijeka i INA d.d. Rafineriju nafte Rijeka. Validacija izrađene karte buke provedena je na temelju provedenih akustičkih mjerjenja unutar industrijskih zona kao i cestovnog prometa na području Općine Kostrena, uključujući državnu cestu D-8.

Na području Primorsko-goranske županije buka se sustavno mjerila samo na području Općine Kostrena i to na Vrh Martinšćice i Urinju. Na lokaciji Vrh Martinšćice mjeri se razina buke

koju uzrokuju izvori smješteni u području Brodogradilišta Viktor Lenac. Karte buke na mjernim mjestima u okruženju Brodogradilišta, Rafinerije i uz državnu cestu D-8 uglavnom pokazuju prekoračenja dopuštenih razina buke.

Zbog čestih prekida u mjerenu, novi sustav za praćenje buke Brodogradilišta je instaliran krajem 2009. godine.

Prekoračenje razine buke na prostoru općine Kostrena u odnosu na razine utvrđene zakonom (Zakon o zaštiti od buke, Nar. nov. br. 17/90. i Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave, Nar. nov. br. 37/90.) registrirane su uz Brodogradilište "Viktor Lenac", INA - Rafineriju nafte Rijeka na Urinju i uz magistralnu prometnicu M-2 (sada državnu cestu D-8). Mjerenjima relevantnih izvora buke u Brodogradilištu "Viktor Lenac" potvrđen je negativan utjecaj buke Brodogradilišta na okolna naselja uz isključenje buke cestovnog prometa.

Podaci o mjerenjima razine buke u okolini INA - Rafinerije nafte na Urinju daju djelomičnu sliku. Mjerenja ukazuju na konstantan utjecaj pozadinske vrijednosti buke na što se superponiraju lokalni izvori buke.

Analiza buke cestovnog prometa pokazala je da je glavni izvor buke promet državnom cestom D-8 koja djelom prolazi uz naseljena područja. Buka s ostalih prometnica ne predstavlja značajniju smetnju jer su te prometnice namijenjene lokalnom prometu slabog intenziteta.

KLJUČNI PROBLEMI /IZAZOVI/ - ZAŠTITA OKOLIŠA

- nodručju Općine- buka, tlo
- Prekoračenje razine buke
- Veliki izvor onečišćenja zraka - INA Rafinerija nafte - narušena kakvoća zraka - II. kategorija
- Nedostatak praćenja pojedinih parametara kakvoće zraka - benzen
- Nedostatak edukacije i osvještenosti lokalnog stanovništva o zaštiti okoliša - na više nivoa (specifično npr smještaj trafostanica i baznih stranica - neopravdani strah od zračenja)
- Nedovoljna osvještenost velikih gospodarskih subjekata na području Općine o važnosti društveno odgovornog poslovanja i kontinuiranog ulaganja u zajednicu
- Nedostatak javne dostupnosti podataka o praćenju okoliša - javni displeji, web stranica
- Mogućnost incidentnih situacija
- Manjkavost zakonskih propisa - lokalna samouprava nema nikakvog utjecaja kod incidentnih situacija

2.6 Komunalna infrastruktura i energetika

2.6.1 Vodoopskrba

Opskrba vodom na području Općine Kostrena podrazumijeva podmirenje ukupnih potreba za vodom, a to znači kako potrebe stanovništva, tako i svih ostalih djelatnosti. Sadašnja vodovodna instalacija Općine Kostrena može po kapacitetu zadovoljiti do 35.000 stanovnika.

Izvorišta što se koriste za vodoopskrbu područja Općine Kostrena su:

- Zvir, minimalna izdašnost 1000 l/s. Vodoopskrbni izvor "Zvir" se nalazi u samom središtu grada Rijeke i to gotovo na samoj razini mora. Taj njegov položaj je s jedne strane pogodan jer omogućava dosta ušteda pri transportnim troškovima, no s druge strane se za korištenje voda iz njega troši puno električne energije. Uz to, treba stalno voditi računa i o zaštiti tih voda od svih mogućih zagađenja.
- Martinšćica 300 l/s. Izvorište "Martinšćica" je također jedno od onih što se nalazi u gradu i u blizini samog mora. U pitanju je prilično značajan izvor vode, no kako se i on nalazi na niskoj koti, to je u zoni podložnoj najrazličitijim zagađenjima.

- Perilo 230 - 0 l/s (zaslanjuje). Izvor "Perilo" je jedan od bakarskih izvora. Svi se oni nalaze na koti mora, pod njegovim utjecajem te imaju stalni problem moguće salinizacije. Tako se u cilju njegova očuvanja stalno moraju provoditi aktivnosti na održavanju zaštite od utjecaja slane vode redovnom dogradnjom i održavanjem cementnih zavjesa.
- Dobra + Dobrica 170 l/s. Izvori "Dobra" i "Dobrica" također spadaju u Bakarske izvore tako da i za njih vrijedi ono što je navedeno za "Perilo".
- Rječina 1200 - 0 l/s (ljeti presušuje). Izvor Rječine je drugi najveći izvor ovog područja. Nalazi se na visini od 325 m.n.m. Na povoljnoj koti se iz njega mogu dobiti prilično velike količine vode, ali mu je nedostatak taj da ljeti zna presušiti.

Vodoopskrba Kostrene se uglavnom vrši preko dviju glavnih vodospremi, Glavani i Solin, što dobivaju vodu iz riječko-sušačkog sustava. Voda u ove vodospreme dolazi iz izvorišta Martinšćica ili preko Vežice s izvora Rječine ili iz izvorišta Zvir. Iz vodospreme Glavani vodu dobiva vodosprema Urinj. Iz crne stanice Glavani se voda prepumpava u vodospremu Solin u slučaju da voda dolazi iz izvorišta Martinšćica te u hidrofor Rožmanići. Iz bakarskih izvora voda dolazi u vodospremu Sopalj, a iz nje voda dolazi u vodospremu Šoići. Iz ove se dvije vodospreme opskrbuju naselja u istočnom dijelu Općine. Područje na kojem se nalaze izvorišta iz kojih Općina Kostrena podmiruje svoje potrebe za vodom je prilično razvijene konfiguracije tako da je na mnogim mjestima neophodno dizanje vode. Postoji 5 crnih stanica od značenja za Općinu Kostrena: Zvir, Martinšćica, Glavani, Bakar, Perilo i Dobrica.

Dijelovi Glavana i Sv. Lucije još uvijek nisu spojeni na vodoopskrbni sustav, te se u narednom razdoblju planiraju investicije u vodoopskrbni sustav, u okviru Plana gradnje komunalnih građevina i korištenja sredstava naknade za razvoj te ostalih izvora financiranja Vodovoda i kanalizacije d.o.o. Rijeka, uključujući i proračun Općine Kostrena.

2.6.2 Odvodnja

Rješavanjem prihvata kanalizacije otpadnih voda, moguće je kontrolirati ispust komunalnopotrošnih voda na tom području i izbjegći ekološke incidente koji su neminovni uslijed nekontroliranih ispusta zagađenih voda i nemogućnosti predviđanja toka procjeđivanja zagađenih voda kroz teren. Isto tako, odvodnjom oborinskih voda rješava se pitanje onečišćenih voda, u prvom redu sa prometnih površina.

Općenito, dinamika izgradnje sanitarnih odvodnih sustava nije pratila razvoj vodoopskrbe⁵ stoga ovaj problem predstavlja limitirajući faktor u razvoju Općine jer rješenja nisu primjerena potrebama zaštite okoliša.

Koncepcija odvodnje i obrade otpadnih voda Općine Kostrena temelji se na izrađenoj prostorno-planskoj dokumentaciji (PPUO Kostrena, IDPPUO Kostrena, pojedinačni urbanistički planovi, te na slijedećoj dokumentaciji, kao i na pojedinačnim idejnim rješenjima, idejnim, glavnim i izvedbenim projektima:

- Idejni projekt kanalizacije Općine Kostrena, IGH, 1995.
- Studija kanalizacijskog sustava riječkog područja. IGH – PC Rijeka, 1996/1997

- Idejno rješenje: Kanalizacijski sustav Bakar – Kostrena (Hidroelektra-projekt d.o.o. 2008)
- Studija zaštite voda PGŽ, IGH PC Rijeka, 2007.

U Općini Kostrena postoji samo djelomično izgrađen kanalizacijski sustav:

- mješovita kanalizacija na području bivših naselja Kostrena Sv. Lucija, Šodići, Žuknica i Paveki: izgrađen je mješoviti sustav kanalizacije iz kojeg se otpadne vode (oborinske i fekalne) direktno, bez predtretmana ispuštaju u more na ispustu Stara voda. Ovaj mješoviti kanalizacijski sustav je potpuno gravitacijski, a glavni sabirni kolektor je položen po Šetalištu Kostrenskih boraca od naselja Šodići na sjeverozapadu, do naselja Paveki na jugoistoku
- izgrađen kanalizacijski sustav u brodogradilištu Viktor Lenac: sanitарne otpadne vode brodogradilišta spojene su gravitacijsko tlačnim kolektorom na kanalizacijski sustav Grada Rijeke, a tehnološke otpadne vode te oborinske vode s radnih i manipulativnih površina odvode se u četverokomornu taložnicu – separator te se nakon odvajanja ulja i masti preljevaju u more
- izgrađen kanalizacijski sustav u Termoelektrani Rijeka i INA rafineriji nafte Rijeka: termoelektrana i rafinerija nafte imaju izgradene zasebne sustave odvodnje i pročišćavanja sanitarnih i tehnoloških otpadnih voda – u Termoelektrani se sanitарne otpadne vode pročišćavaju na dva biosika (svaki kapaciteta 60 ES), a u rafineriji u Imhofovom taložniku; tehnološke otpadne vode u termoelektrani se obrađuju aeracijom, taloženjem i protočnom neutralizacijom, te se nakon pH vrijednosti ispuštaju u more; oborinska i tehnološka otpadna voda u rafineriji, prije ispuštanja u more, obrađuje se na uređaju za pročišćavanje koji se sastoji od: predtretmana, mehaničke, kemijske i biološke sekcije te sekcije za obradu mulja.
- u fazi izgradnje je kanalizacijski sustav bivšeg naselja Glavani, a prijedlog je da se krene s projektiranjem sustava bivših naselja Rožmanići i Dujmići.

⁵ Dok je preko 96% stanovništva Općine Kostrena priključeno na vodoopskrbni sustav (Hrvatski prosjek se kreće oko 75%. Opskrbljenost vodom za piće od 90% u Hrvatskoj očekuje se tek oko 2015. godine), oko 66 posto stanovništva je priključeno na kanalizacijski sustav

Na ostalim područjima ne postoji izgrađen sustav javne odvodnje, već se otpadne vode individualno zbrinjavaju u septičkim jamama koje su u znatnoj mjeri propusne te se otpadne vode uglavnom preljevaju u podzemlje preljevaju u podzemne vode.

Općina Kostrena kontinuirano ulaže u projektiranje i izgradnju sustava javne odvodnje te na taj način radi na etapnom rješavanju kanalizacijskog sustava Općine.

Kompletna realizacija kanalizacijskog sustava Općine Kostrena planirana je u okviru Kanalizacijskog sustava Bakar – Kostrena, koji predviđa i centralni uređaj za pročišćavanje, za koji trenutno Vodovod i kanalizacija d.o.o. Rijeka izrađuje studiju izvedivosti.

7. Dio Kartografskog prikaza 2c – Korištenje voda, odvodnja otpadnih voda i uređenje voda i vodotoka– prijedlog

Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, Prijedlog PP PGŽ

TUMAČ ZNAKOVLJA

GRANICE

- DRŽAVNA GRANICA
- ŽUPANIJSKA GRANICA
- OPĆINSKA/ GRADSKA GRANICA

KORIŠTENJE VODA

- Vodoopskrba
- AKUMULACIJA ZA VODOOPSKRBU
 - VODOZAHVAT / VODOCRPLIŠTE POVRŠINSKI
 - VODOZAHVAT / VODOCRPLIŠTE PODZEMNI
 - MAGISTRALNI OPSKRBNI CJEVOVOD
 - OSTALI VODOOPSKRBNI CJEVOVODI
 - POVEZIVANJE PODSUSTAVA

Korištenje voda

- AKUMULACIJA AN - za navodnjavanje zemljišta
- AKUMULACIJA HIDROELEKTRANE - TUNEL

ODVODNJA OTPADNIH VODA

- UREDAJ ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA
- ISPUST OTPADNIH VODA

UREĐENJE VODOTOKA I VODA

- Regulacijski i zaštitni sustav
- AKUMULACIJA za obranu od poplava - AP
 - RETENCIJA ZA OBRANU OD POPLAVI
 - RETENCIJA ZA HIDROENERGETIKU
- Površinske vode
- GLAVNI VODOTOCI
 - OSTALI VODOTOCI
 - JEZERO

2.6.3 Otpad

Temeljem relevantnih zakonskih odredbi, Općina Kostrena izradila je i usvojila Plan gospodarenja otpadom u Općini Kostrena za razdoblje od 2008. – 2016. godine, iz kojeg se izdvajaju osnovne postavke.

- Komunalni otpad

Komunalni otpad iz domaćinstava općine Kostrena prikuplja se u kontejnere i odvozi ga KD „Čistoća“ na komunalni deponij Marišćina (nakon zatvaranja Viševca). Odvozom kućnog smeća pokriveno je cijelo područje općine Kostrena. Tvrtka „Čistoća“ raspolaže s dovoljno kapaciteta, adekvatnim sustavom transportnih jedinica za sakupljanje i prijevoz otpada do odlagališta.

Sustav prikupljanja komunalnog otpada na području Općine dijeli se na:

- Sustav prikupljanja komunalnog otpada iz kućanstava: prikuplja se u pomicanim ili plastičnim posudama (kontejnerima), a koje su konstruirane tako da onemoguće rasipanje otpada te širenje prašine i neugodnih mirisa

- sustav prikupljanja otpada nastalog na javnim prometnim površinama – prikuplja se pomoću malih vozila zapremine 1 – 1,5 m³ uz pomoć posuda zapremine 120 l, ili spremnika specijalnog vozila – čistilice, zapremine 1,3 m³
- sustav prikupljanja glomaznog otpada – glomazni otpad se prikuplja pomoću specijalnih vozila
- sustav prikupljanja tehnološkog otpada - tehnološki otpad se prikuplja pomoću specijalnih vozila
- sustav prikupljanja otpada namijenjenog recikliraju:
- kartonska ambalaža se odvozi prema količini i pozivu,
- za prikupljanje papirnatog otpada koriste se posude od 1100 l ili posude koje se koriste u sklopu ustrojenih ekootoka, te se odvoze i prazne prema popunjenošći
- eko otoci se prazne specijalnim vozilom
- za prikupljanje staklene ambalaže koriste se posude-zvona, isključivo za tu vrstu otpada

Prikupljanje komunalnog otpada se provodi tri puta tjedno, glomazni otpad se odvozi prema godišnjem programu.

U slijedećoj tablici mogu se vidjeti kapaciteti za privremeno pohranjivanje otpada na području Općine Kostrena.

Tabela 6. Kapaciteti za privremeno pohranjivanje otpada na području Općine Kostrena

Vrsta posude	Broj posuda	Kapacitet posuda
Kontejneri za komunalni otpad	272	1,1
Baje za glomazni otpad	38	5
Zvona za staklo	5	2
Eko - otoci	7	4 x 2

Izvor: Plan gospodarenja otpadom u Općini Kostrena 2008-2016, travanj 2008.

Količine obrađenog/odloženog otpada sa područja općine Kostrena u 2007. godini prikazane su u slijedećoj tablici:

Tabela 7. Količine obrađenog/odloženog otpada sa područja općine Kostrena u 2007.

Vrsta otpada	Količina	
	V/m ³	M/t
Miješani komunalni otpad	4.605,30	906,0
Glomazni otpad	1.765,18	182,80

Ostaci od čišćenja ulica	10,15	1,02
--------------------------	-------	------

Izvor: Plan gospodarenja otpadom u Općini Kostrena 2008-2016, travanj 2008.

Problem predstavlja nekontrolirano odlaganje otpada na divljim odlagalištima. Na takvim odlagalištima odlaže se svevrsni otpad, a najuočljiviji je krupni otpad - naročito iskopni i odbačeni građevni materijali, "bijela tehnika", odbačene automobilske gume, ostaci karoserija vozila i sl. Divlja odlagališta niču uz prometnice, u šumarcima, uz gromače i na neuređenim površinama, obično tamo gdje je lak pristup vozilima. Postavljanjem ograda od nasutog kamenja na odvojke uz prometnice, što često estetski ne predstavlja najpogodnije rješenje, nastoji se spriječiti zalaženje vozila na takve površine i nekontrolirano odlaganje otpada, a potrebno je ustanoviti i razvijati službu komunalnog redarstva.

- Industrijski otpad

U industrijskim pogonima INA - Rafinerija nafte Rijeka i Termoelektrane Rijeka na Urinju, te Brodogradilišta "Viktor Lenac" u Martinšćici nastaju pored komunalnog otpada i znatne količine industrijskog otpada.

Industrijski otpad je različitih svojstava i količina:

- neopasni proizvodni otpad, najraširenije: otpadna ambalaža, staklo, metal, otpadni grit, drvo i drvena ambalaža
- opasni proizvodni otpad (talozi iz spremnika, zauljeni muljevi, olovne baterije, istrošeni katalizatori, otpadne boje i lakovi, piljevine, strugotine i sl. koji sadrže opasne tvari, izolacijski materijali koji sadrže azbest itd) – na području Općine djeluje tvrtka IND-EKO d.o.o. sa pogonom u Urinju, koja se bavi sakupljanjem i skladištenjem i obradom opasnog i neopasnog otpada. INA RNR Urinj (najveći generator opasnog otpada) ima ovlaštenje za skladištenje i obrađivanje nekih vrsta opasnog otpada, kao npr. obrađivanje otpadnih ulja, zauljenih voda, uz mehaničku, kemijsku i biološku obradu – niti jedna od kategorija opasnog otpada nema negativni utjecaj na okoliš van područja navedenih tvrtki

Najveći generator opasnog proizvodnog otpada je INA RNR Urinj, a ukupno gledajući Brodogradilište Viktor Lenac d.d. producira najviše otpada ukupno.

Općina Kostrena izradila je Plan gospodarenja otpadom u Općini Kostrena za razdoblje 2008.-2016. godina, koji sadržava pregled institucionalnog okvira, zakonsku regulativu, analizu stanja, ciljeve gospodarenja otpadom, mjere gospodarenja otpadom.

2.6.4 Energetski sustav

Električna energija

Cijelo područje općine Kostrena je elektrificirano, a karakteristika područja je da su na njemu locirani veliki potrošači električne energije "INA", "Viktor Lenac", te veliki proizvođač električne energije HEP Proizvodnja d.o.o. - Termoelektrana Rijeka.

Postoji visokonaponska distribuciona trafostanica TS 35/10 kV „Martinšćica“, koja, obzirom na istrošenost kapaciteta, nije u mogućnosti prihvati povećanje opterećenja priključivanjem na mrežu novih potrošača. (prostorni plan predviđa izgradnju još dvije napojne trafostanice, ovisno o budućem razvoju Općine).

Niskonaponska distribuciona mreža napajana je iz 9 izgrađenih trafostanica (21 predviđena prostornim planom). Većina ima slobodnih kapaciteta za prihvat novih potrošača električne energije, ali je problem što su te trafostanice po tipu uglavnom „privremene“, malog kapaciteta i neodgovarajuće za VN i NN kabelsku mrežu pa se, bez odgovarajuće modernizacije na njih ne može računati.

Plinifikacija

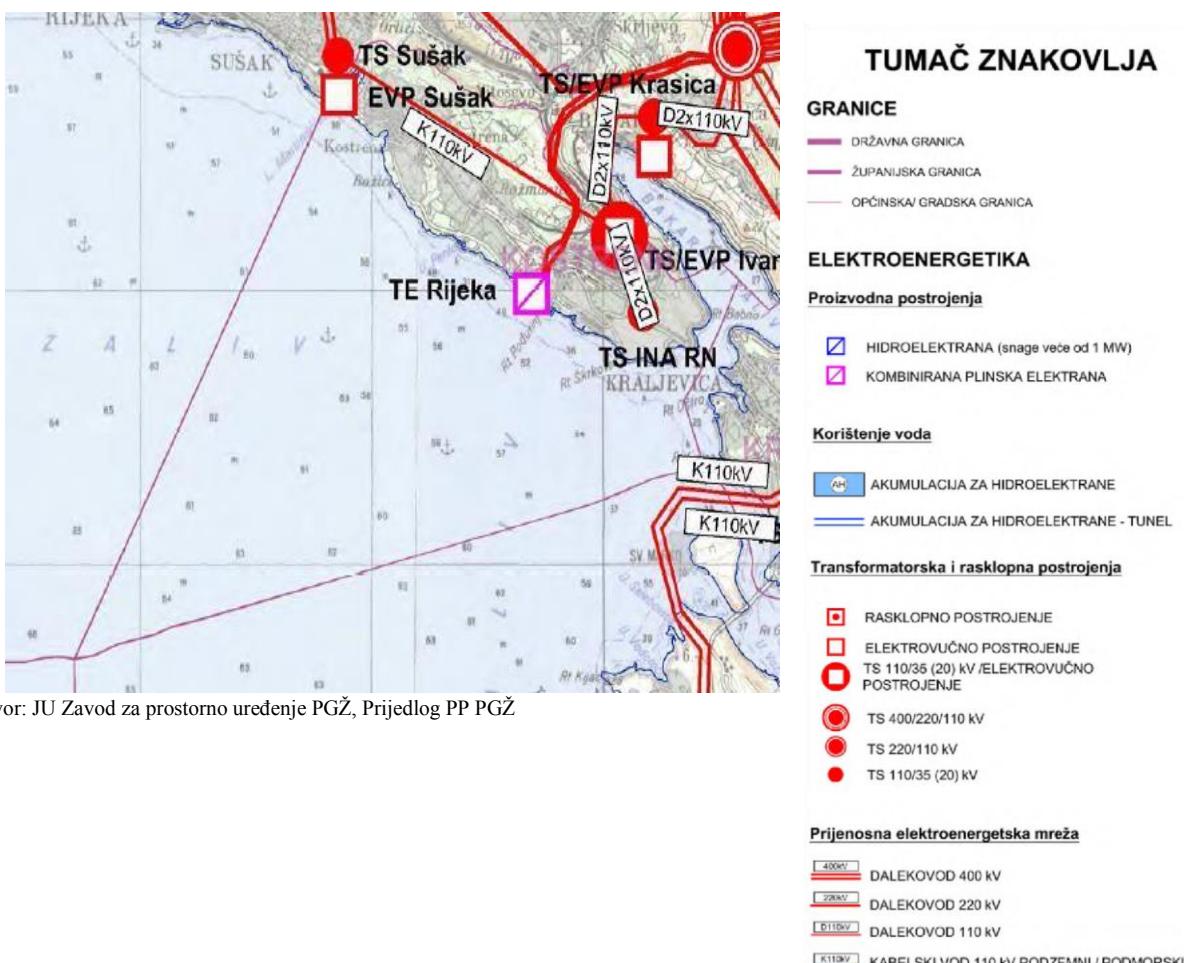
Kad je riječ o opskrbi plinom, plinifikacijom su obuhvaćeni dijelovi Općine Kostrene – ulice Vrh Martinšćice, Sv. Lucija, Glavani i Žuknica. Projekt je financiran temeljem Ugovora o koncesiji s tvrtkom Amga Adria, koju je 2007. godine preuzela tvrtka Energo d.o.o. Rijeka. Kostrena je tako vezana plinovodom na sustav Grada Rijeke, odnosno na stanicu na Vežici.

Obnovljivi izvori energije

Unutar područja Općine Kostrena, novi Prostorni plan PGŽ ne predviđa izgradnju većih vjetroelektrana, solarnih elektrana i dr. i njihov priključak na električnu mrežu, no Planom se potiče korištenje obnovljivih izvora energije, te se obavezuju jedinice lokalne samouprave da u okviru prostornih planova uređenja općine/grada analiziraju potencijale za korištenje OIE te iste artikuliraju u dokumentima prostornog uređenja.

Isto tako, treba poticati izgradnju manjih elektrana na obnovljive izvore energije, kao i mjere energetske učinkovitosti. U suradnji s Primorsko-goranskim županijom kao i regionalnim državnim institucijama, potiču se kućanstva pri ugradnji sustava za grijanje i pripremu potrošne tople vode na obnovljive izvore energije kao i izgradnja manjih energana i njihov priključak na električnu mrežu.

Slika 8. Dio Kartografskog prikaza 2a – Elektroenergetika- prijedlog

KLJUČNI PROBLEMI /IZAZOVI/ - KOMUNALNA INFRASTRUKTURA I ENERGETIKA

Sustav javne odvodnje na području Općine nije do kraja izgrađen- kanalizacijska mreža se mora upotpuniti te izgraditi uređaj za pročiščavanje.

Vodoopskrbni sustav Općine nije riješen u potpunosti

Izgrađenost sustava odvodnje znatno zaostaje za sustavom vodoopskrbe

Postojanje divljih odlagališta

Nepostojanje odlagališta građevinskog otpada

Nepostojanje reciklažnih dvorišta

Narazvijen sustav primarne selekcije komunalnog otpada

Nedostatna informiranost građana o OIE i nedovoljno korištenje OIE

Nedovoljna pokrivenost plinooskrbnim sustavom

2.7 Prometna infrastruktura

2.7.1 Morske luke

Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 146/06, 38/09), dijeli luke prema namjeni kojoj služe na luke otvorene za javni promet (međunarodni i domaći) i luke posebne namjene. Prema veličini i značaju za Republiku Hrvatsku, luke otvorene za javni promet se dijele na:

- luke osobitoga (međunarodnog) gospodarskog interesa za RH
- luke županijskog značaja

- luke lokalnog značaja.

Prema djelatnostima koje se obavljaju u lukama posebne namjene, te luke mogu biti:

1. vojne luke,
2. luke nautičkog turizma,
3. industrijske luke,
4. brodogradilišta,
5. ribarske luke,
6. sportske luke i druge.

U smislu navedenih zakonskih odredaba, na području Općine Kostrena nema luka otvorenih za javni promet, ali postoji nekoliko kategorija morskih luka za posebne namjene:

- brodogradilište "Viktor Lenac" je od značaja za Republiku Hrvatsku,
- luka Urinj je izgradnjom podmorskog transportnog cjevovoda van upotrebe, ali ostaje i dalje u statusu industrijske luke, dok su
- lučice Stara Voda, Podurinj i Žukovo u kategoriji sportske lučice.

Prema podacima iz PPUO Kostrena, u sportskim lučicama na području Općine Kostrena postoje slijedeći kapaciteti: ukupno 485 vezova, od toga ribarskih vezova 35 te 3 veza za brodove za prijevoz putnika.

PPUO Kostrena predviđa slijedeće:

- morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja: Žukovo,
- luke nautičkog turizma: Žukovo, Stara Voda, Podurinj,
- luka posebne namjene u funkciji remontnog brodogradilišta u Martinšćici

Isto tako, plan predviđa i mogućnost uspostave duž obalnog putničkog prometa, odnosno uspostave lokalne brodske linije koja bi povezivala Opatiju, Rijeku i Crikvenicu, naročito u kupališnoj sezoni. Predviđeno je da te brodske linije imaju pristan u tri luke na području Općine Kostrena – Žukovo, Stara Voda i u luci Urinj.

Treba napomenuti da novi Prostorni plan PGŽ također predviđa:

- marinu - luku nautičkog turizma, državnog značaja, s kapacitetom od maksimalno 220 vezova u moru, maksimalne površine 3 ha, na lokaciji Perilo
- Industrijsku luku državnog značaja na području Urinja
- Brodogradilišnu luku državnog značaja – u okviru Brodogradilišta Viktor Lenac.

2.7.2 Cestovna infrastruktura

Kad je riječ o cestovnoj infrastrukturi, ona se na području Općine Kostrena sastoji od slijedećih cesta:

KATEGORIJA CESTE	DUŽINA (km)
Nerazvrstane ceste	32,91
Lokalne ceste – LC58504 i LC58055	8,24

Državna cesta DC8	6,34
UKUPNO:	47,49

Postojeće funkcioniranje prometnog sustava Općine Kostrena zasniva se na korištenju malog dijela jadranske magistrale (državne ceste D-8) za vođenje tranzitnog prometa, te isto paralelno položene druge dvije longitudinalne prometnice, od kojih južna ide uz priobalje poluotoka te svoju funkciju postiže u ljetnim mjesecima kao prilazna prometna veza rekreacijskim i kupališnim zonama, dok je sjeverna prometnica položena kroz najstarija naselja Kostrene i služi lokalnom prometu tih naselja.

Prometna rješenja prometa u mirovanju - parkirne površine izvedena su samo na pojedinim lokacijama i to:

- kod zgrade općine Kostrena,
- kod restorana Kostrenka,
- kod Kluba pomoraca poduzeća "Croatia-line",
- u sportskoj lučici u Žurkovu te kod motela Sv.Lucija,
- duž Šetališta kostrenskih pomoraca,
- parkiralište Kava - Martinšćica.

Postoje i parkirne površine kod škole, vrtića i sportske dvorane koja su u funkciji navedenih objekata.

Otvaranjem novog prometnog pravca od čvora Čavle u pravcu Bakra, došlo je tijekom turističke sezone do pada prometa na magistralnoj cesti, koji je prijašnjih godina bio povećan radi velikog broja turista u tranzitu. Propusna moć te ceste je sada svedena na zadovoljavajući nivo. Najveći volumen prometnih tokova odvija prema gradu Rijeci a u smjeru Crikvenice daleko manje. Malo veće prometno opterećenje iz smjera Bakra / Crikvenice ima raskrižje u Pavekima zbog opskrbe Termoelektrane u Urinju.

- Javni putnički promet

Postojeća organizacija javnog gradskog prometa temelji se u tome da se danas kroz Kostrenu odvijaju one linije javnog gradskog prijevoza koje idu koridorom državne ceste D-8 i tranzitiraju kroz Kostrenu (Bakar i Kraljevica) dok je jedna završna linija do Paveka. Postojeća mreža javnog gradskog prometa vezana je uz četiri linije gradskog prijevoza koje idu iz Rijeke (10, 27, 29 i 10A).

Iako je voznim redom navedene četiri linije obuhvaćeno čitavo područje Općine Kostrena, PPUO Kostrena predviđa nužnost kvalitetnije usluge javnog prijevoza u budućnosti.

Slika 9. Mreža linija javnog prijevoza na području Općine Kostrena

Izvor: KD Autotrolej d.o.o.

2.7.3 Željeznička infrastruktura

Kroz područje općine Kostrena prolazi pruga Škrljevo–Bakar koja ima kategoriju magistralne pomoćne pruge I. reda s koje se odvaja industrijski kolosjek koji prolazi kroz poslovnu zonu K-4 - u kategoriji željezničke pruge za posebni promet.

Instalirani postojeći kapaciteti željezničkih postrojenja u općini Kostrena su pretežno koncentrirani u sklopu industrijske zone INA – Rafinerija nafte na Urinju, a postoji i manji ranžirni kolodvor na Ivanima koji je bio u funkciji transporta koksa iz koksare u Bakru, ali je zatvaranjem iste prestao s radom. Drugih željezničkih postrojenja na preostalom području općine nema, postojeći kapaciteti na području Ivana se ne šire, a oni koji su instalirani u sustavu industrijske zone INE na Urinju se rekonstruiraju i poboljšavaju radi usklađenja s novim tehnološkim potrebama i procesima proizvodnje.

KLJUČNI PROBLEMI /IZAZOVI/ - PROMETNA INFRASTRUKTURA

Proširivanje i uređenje cestovne mreže unutar Općine, nezadovoljavajuće stanje kolnika

Dodatno uređenje pločnika za kretanje pješaka, nepostojanje pločnika na određenim lokacijama

Nepostojanje pomorskog dužobalnog prijevoza

2.8 Gospodarstvo

2.8.1 Opći podaci o gospodarstvu na području Općine Kostrena

Poseban značaj Općini Kostrena, sagledano u okviru prostora Primorsko - goranske županije i šireg prostora Republike Hrvatske, svakako daje smještaj značajnih industrijskih (INA - Rafinerija nafte Rijeka i Brodogradilišta "Viktor Lenac") i energetskih (Termoelektrana Rijeka) sadržaja na njenom prostoru. Smještaj tri jaka gospodarstvena subjekta na području male općine kao što je Kostrena čini je uključenom u gospodarski i energetski sustav županije i države, a ujedno svrstava i među bogatije općine obzirom na prihode u godišnjem proračunu po stanovniku. Niti jedan od navedenih gospodarskih subjekata nema sjedište u Općini Kostrena, te podaci o njihovom poslovanju nisu sastavni dio analize koja slijedi (Poglavlje 1.7.2.)

Navedeni industrijski pogoni, odnosno gospodarske djelatnosti koje se u njima obavljaju zauzimaju značajan dio prostora same općine, a njihova prisutnost na ovom prostoru je, po sadašnjim saznanjima - trajna. Njihov budući razvoj prema poznatim planovima i programima, ne zahtijeva dodatni prostor, već je moguć uz korištenje površina unutar definiranih parcela, pa su ti pogoni svaki za sebe zaokružena cjelina. Pogoni smješteni u Kostreni imaju značaj za razvitak cijele Županije, ali i šire te se u nastavku navode osnovne karakteristike svakog od njih.

BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC d.d.

Brodogradilište Viktor Lenac jedno je od najvećih brodogradilišta u djelatnosti remonta, preinaka i offshora u Sredozemlju. Osnovano je 1896. godine, a danas je to moderno brodogradilište, s respektabilnom listom referenci, koje raspolaže s tri doka, od kojih jedan može primiti brodove do 160.000 t nosivosti, više od 1000 m veza, gradilištem za offshore platforme i visokokvalificiranom radnom snagom.

Struktura dioničara je slijedeća:

Dioničar	%
1. TANKERSKA PLOVIDBA d.d.	48,40%
2. ULJANIK d.d.	23,22%
3. PBZ d.d.-SKRBNIČKI ZBIRNI RAČUN	8,13%
4. AUDIO / REPUBLIKA HRVATSKA	7,40%
5. BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC d.d.	4,90%
6. JADROAGENT d.d.	1,93%
7. R.L.E. t.p.	0,63%
8. LIST GMBH Austria	0,27%
9. JADRANSKI POMORSKI SERVIS d.d.	0,21%
10. MESSER CROATIA PLIN d.o.o.	0,20%
11. Ostali	4,71%
UKUPNO	100,00%

U sklopu brodogradilišta djeluje i tvrtka „Viktor - servisi“ d.o.o., osnovana 1991. godine od strane Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. kao jedinog vlasnika, s namjerom da odvoji

specijalne servisne radove u manju, fleksibilnu firmu koja će biti u mogućnosti ponuditi visokokvalitetne servisne usluge ne samo za potrebe Viktor Lenca nego i za potrebe drugih brodogradilišta na Jadranu, te direktno za domaće i strane brodare.

Ukupno zapošjava 592 radnika, od čega 17 radnika su zaposlenici Viktor-servisa d.o.o.

Vizije i planovi - Prema tromjesečnom izvješću za period od 01.01.– 31.03.2012. god. „Viktor Lenac“ nastavlja sa radom na razvoju i unapređenju svoje organizacije, a započinje i sa pripremama za certifikaciju za sustave sigurnosti i zaštite okoliša. Isto tako, nastavlja sa aktivnostima vezanim uz Poslovni plan razvoja kojemu je cilj tehnološka obnova proizvodnih kapaciteta i učinkovitije upravljanje poslovnim procesima, prema kojem se ukupna ulaganja procjenjuju na 23 milijuna EUR – a.

HEP PROIZVODNJA d.o.o. - TERMOELEKTRANA RIJEKA

Termoelektrana Rijeka I najveći je pogon u elektro-gospodarstvu Primorsko goranske županije. S instaliranim 320 MW snage (303 MW na izlazu), čini 62 % ukupnog potencijala Županije.

U termoelektrani je danas zaposleno 140 djelatnika, planirano je 160, a koriste se i usluge kooperanata. Zbog relativno visoke cijene tekućih goriva i razvoja hrvatskog elektroenergetskog sistema, Termoelektrana Rijeka I je koncipirana kao fleksibilan blok, s ulogom zadovoljavanja temeljne energije i pokrivanja tzv. "srednjeg dijela diagrama" u dnevnoj potrošnji elektroenergetskog sistema.

Budući rad termoelektrane moguće je sagledati jedino kroz jedinstveni integralni elektroenergetski sustav Hrvatske. Glavni pravci razvoja usmjereni su na revitalizaciju i dogradnju kapaciteta. U tu svrhu unutar lokacije na Urinju pored dva postojeća rezervoara za mazut kapaciteta 20.000 tona izgrađen je i jedan novi kapaciteta 60.000 tona. Aktualni planovi razvoja HEP-a ne sadrže povećanje kapaciteta ovog pogona niti njegovo širenje izvan granica postojeće lokacije, niti je to predviđeno PPUO Kostrena/IDPPUO Kostrena.

INA RAFINERIJA NAFTE RIJEKA – lokacija Urinj

Rafinerija nafte Rijeka, na lokaciji Urinj, smještena je na $3,5 \text{ km}^2$ priobalnog područja Kostrene i Bakra. Imala je cestovnu, željezničku, morsku i cjevovodnu infrastrukturu i povezana je podmorskим naftovodom dugim 7,2 km s lukom i naftnim terminalom u Omišlju. U Proizvodnom pogonu su ukalupljeni naftni plin, primarni benzin, motorni benzini, petroleji, gorivo za mlazne motore, dizelska goriva, loživa ulja, brodska goriva, tekući sumpor. 2011. godine završen je investicijski ciklus i tri procesna postrojenja su stavljeni u funkciju, te se proširio proizvodni program.

Rafinerija nafte u Urinju ima kapacitet prerade 6,5 milijuna tona godišnje i zapošjava oko 1200 djelatnika, a velikim dijelom je orijentirana i na rad kooperantskih poduzeća.

Međutim, kao ograničavajući faktor javlja se onečišćenje okoliša (posebno zraka) koje je izraženo, pogotovo na području istočnog dijela općine Kostrena.

Osim navedenih subjekata, na području Općine Kostrena djeluju trgovačka društva i obrti. Sa sjedištem u Općini Kostrena, prema podacima FINA-e i Obrtnog registra iz 2012. godine, posluje 110 trgovачkih društava te 63 obrta.

2.8.2 Financijski rezultati poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Općini Kostrena

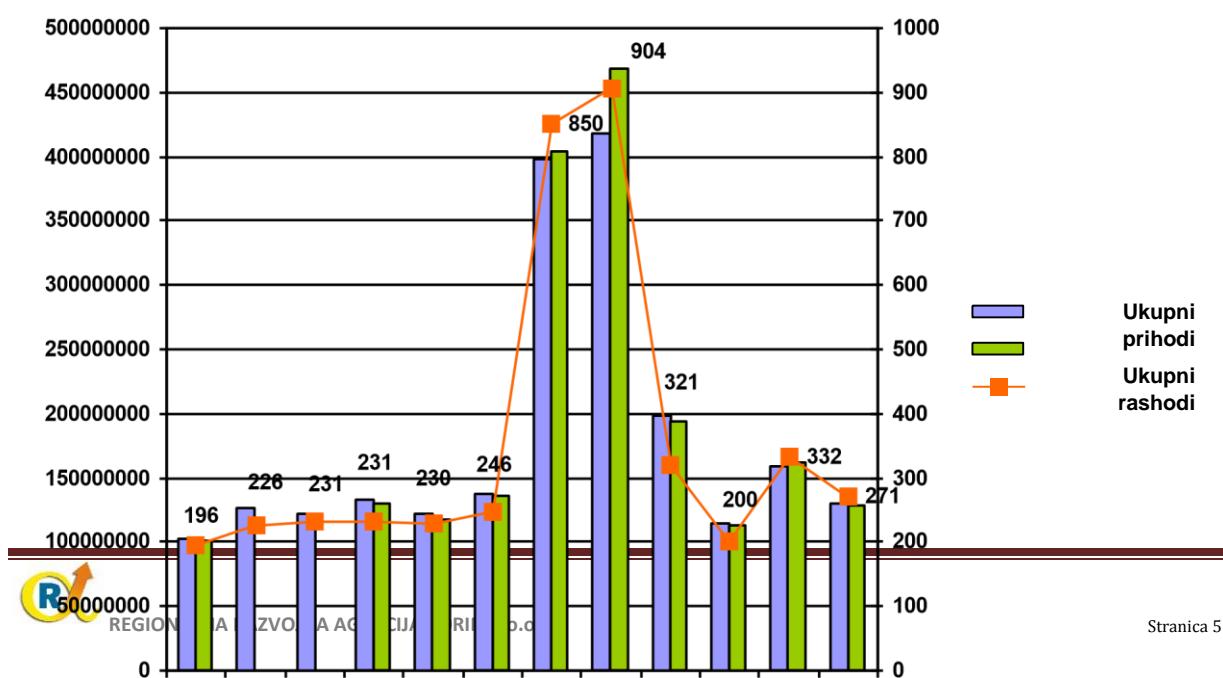
Podaci za potrebe ove analize dobiveni su od Hrvatske gospodarske komore, Županijske komore Rijeka, te se isti baziraju na podacima FINA-e. Ne obuhvaćaju podatke o ostvarenim financijskim rezultatima poslovanja obrtnika i slobodnih zanimanja, koje nije moguće dobiti jer se sustavno ne prate.

Pregled ostvarenja ekonomskih pokazatelja Kostrene od 2000. do 2011. godine daje se u sljedeća dva grafa. Treba napomenuti da je uzrok višestrukog porasta svih pokazatelja u 2006. i 2007. godini posljedica sanacije brodogradilišta Viktor Lenac, no, budući da financijski rezultati navedenog poduzetnika nisu sastavni dio izvještaja o poslovanju poduzetnika za naredne godine, u drugom grafu se daje pregled poslovanja poduzetnika bez financijskih rezultata navedene tvrtke.

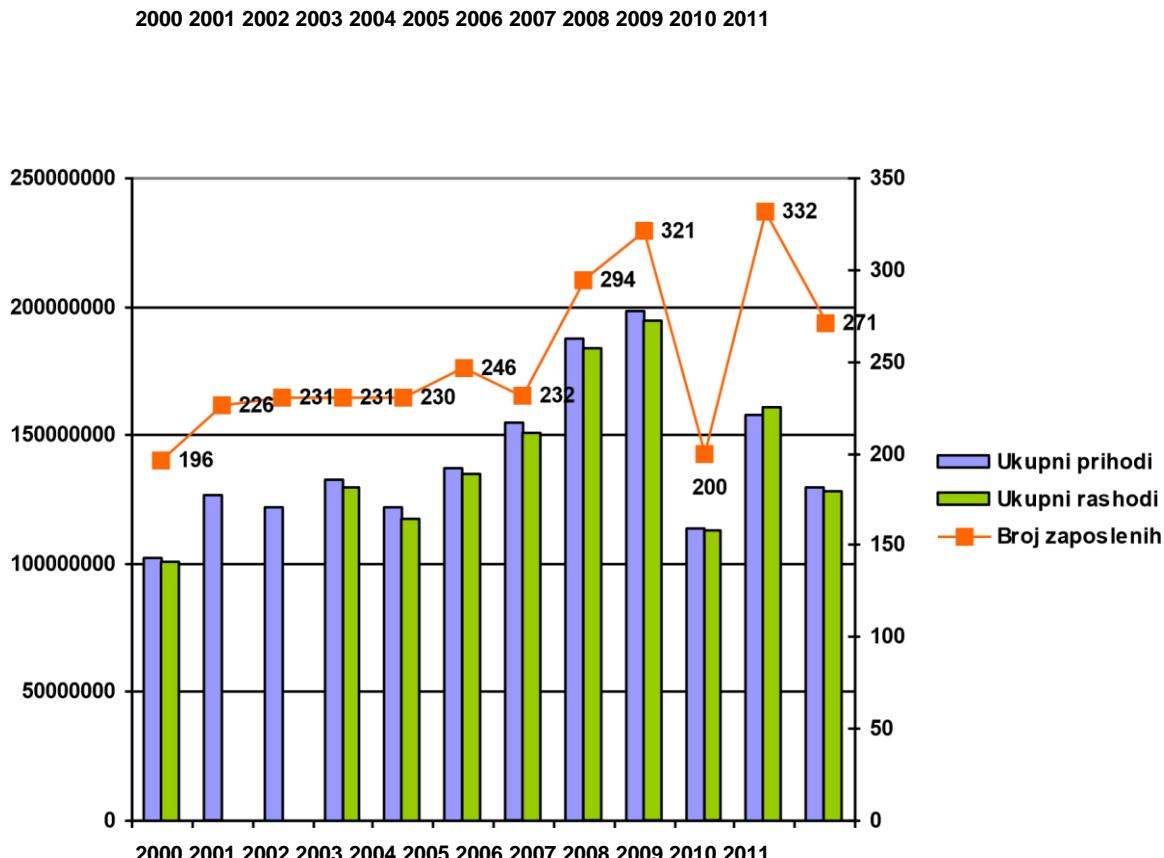
Recesijska kretanja u hrvatskom gospodarstvu, posljednjih godina, obilježila su i poslovanje poduzetnika kako u Primorsko-goranskoj županiji, tako i u Općini Kostrena.

Kao i na razini RH, i PGŽ, 2009. godina je godina početka recesijskih kretanja, kad je primjetan izrazit pad ova tri pokazatelja. U 2010. godini financijski rezultati poslovanja poduzetnika su u porastu, kao i broj zaposlenih, no 2011. godina pokazuje smanjenje gospodarske aktivnosti i izraženu dinamiku pada svih pokazatelja poslovanja poduzetnika.

Grafikon 7. i Grafikon 8. Pokazatelji kretanja gospodarstva Kostrene u razdoblju 2000. – 2011.

Broj zaposlenih

Izvor: FINA/HGK ŽK Rijeka 2012

Osnovni pokazatelji poslovanja poduzetnika Općine Kostrena, s prikazom broj poduzetnika, broja zaposlenih, ukupnih prihoda, ukupnih rashoda, dobiti nakon oporezivanja te gubitka nakon oporezivanja, kao i investicija, usporedno za 2010. i 2011. godinu, s ostvarenim indeksima te udjelima u odnosu na PGŽ, dani su u slijedećoj tablici.

Tabela 8. Osnovni pokazatelji gospodarstva Općine Kostrena u 2010. i 2011. godini.

Pokazatelji	2010	2011	Indeks	PGŽ 2011	PGŽ 2011	Indeks	Udio U PGŽ 2011 - %
Broj poduzetnika	107	110	102,8	8.271	8.348	100,9	1,32%
Broj zaposlenih	332	271	81,6	59104	58885	99,6	0,46%
Ukupni prihodi (u mln kuna)	158,00	129,49	82,0	32122	34987	108,9	0,37%
Ukupni rashodi (u mln kuna)	160,97	127,70	79,3	32662	32245	98,7	0,40%

Dobit prije oporezivanja (u mln kuna)	6,08	5,98	98,3	1417	4398	310,4	0,14%
Gubitak prije oporezivanja (u mln kuna)	9,05	4,19	46,2	1955	1656	84,7	0,25%
Investicije (u mln kuna)	4,79	4,05	84,5	2115	2214	104,7	0,18%

Izvor: HGK ŽK Rijeka/FINA 2012

Iz gornje tablice je vidljivo da je u 2011. godini u Općini Kostrena došlo do smanjenja gospodarske aktivnosti, te da su svi pokazatelji poslovanja poduzetnika, osim broja poduzetnika, lošiji nego u 2010. godini.

Strukturna su obilježja gospodarstva Općine Kostrena ostala nepromijenjena u odnosu na prethodno razdoblje:

- obzirom na veličinu poduzetnika, na području Općine Kostrena djeluje 100% malih tvrtki, niti jedan poduzetnik ne ulazi u skupinu srednjih i velikih poduzetnika
- obzirom na sektor – prevladavaj uslužne djelatnosti i trgovina

U sljedećoj tablici, dan je pregled najzastupljenijih djelatnosti po pojedinim pokazateljima.

Tabela 9. Pokazatelji po djelatnostima u 2010. i 2011. godini

	Ukupni prihodi	Učešće u ukupnom prihodu Općine Kostrena - %	Broj poduzetnika	Učešće u broju poduzetnika Općine Kostrena	Broj zaposlenih	Učešće u broju zaposlenih Općine kostrena
Trgovina	87.530.951	67,60%	36	32,73%	146	53,87%
Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	21.577.653	16,66%	25	22,73%	56	20,66%
Gradvinarstvo	3.746.610	2,89%	13	11,82%	9	3,32%
Preradivačka industrija	3.932.636	3,04%	7	6,36%	13	4,80%
Djelatnosti pružanaj smještaja te pripreme i posluživanja hrane	1.110.949	0,86%	5	4,55%	9	3,32%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3.061.411	2,36%	7	6,36%	10	3,69%
Informacije i komunikacije	502.286	0,39%	4	3,64%	2	0,74%

Izvor: HGK ŽK Rijeka/FINA 2012

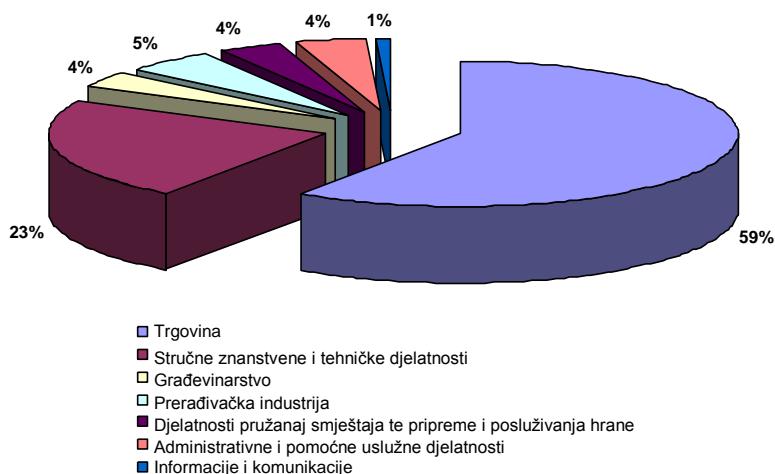

Ovih sedam djelatnosti ostvaruje 93,7% ukupnih prihoda, 88,17% broja ukupnih poduzetnika te je u tim djelatnostima zaposleno najveći broj zaposlenih – njih 90,41%.

Najveći broj zaposlenih je u trgovini (53,87%), a zatim u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima(20,66%).

Udio zaposlenih u svakoj od najznačajnijih djelatnosti prikazuje se u slijedećem grafu.

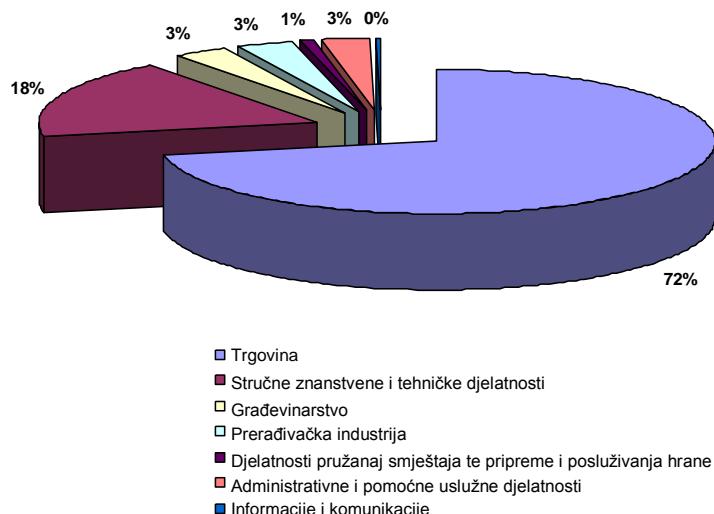
Grafikon 9. Zaposleni u Općini Kostrena po djelatnostima u 2011. godini

Izvor: HGK ŽK Rijeka/FINA 2012

Graf broj 10 prikazuje da je u gospodarstvu Općine Kostrena, obzirom na udio u ukupnim prihodima, najzastupljenija trgovina s čak 67,6% ukupnih prihoda ostvarenih u 2011. godini, a nadalje slijede stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti i prerađivačka industrija.

Grafikon 10. Struktura ukupnog prihoda po djelatnostima u 2011. g.

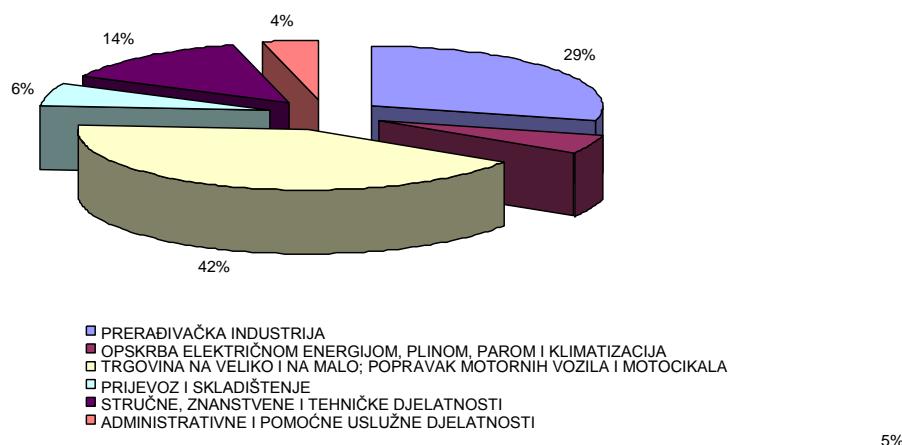

Izvor: HGK ŽK Rijeka/FINA 2012

Slijedeći graf prikazuje učešće pojedine djelatnosti u strukturi dobiti nakon oporezivanja – vidljivo je da najveću iskazanu dobit ima djelatnost trgovine s učešćem od čak 72%, zatim slijede stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, s udjelom od 18%.

Kad je riječ o izvozu, u 2011. godini izvoz je povećan za 15% u odnosu na 2010. godinu. Ukupni prihod od prodaje roba u inozemstvu, u 2011. godini iznosi 8.402.307 kn, a najviše je ostvaren u prerađivačkoj industriji. Udio pojedinih djelatnosti u izvozu daje se u slijedećem grafu.

Grafikon 11. Udio pojedinih djelatnosti u izvozu – 2011. godina

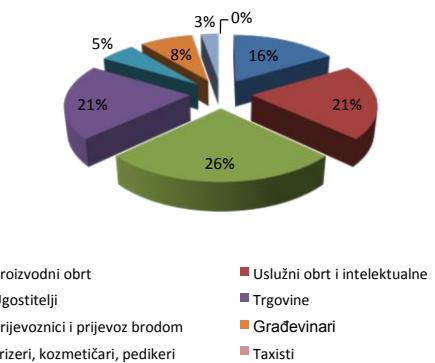
Izvor: HGK ŽK Rijeka/FINA 2012

2.8.3 Obrtništvo

Finansijski pokazatelji poslovanja obrtnika nisu dostupni, te se u slijedećoj tablici navode fizički pokazatelji stanja obrtništva u Općini Kostrena.

Tabela 10. Broj aktivnih obrta sa sjedištem u Općini Kostrena, prema djelatnostima

Djelatnost	Broj aktivnih obrta – stanje 31.10.2012.
Proizvodni obrt	12
Uslužni obrt i intelektualne usluge	15
Ugostitelji	19
Trgovine	15
Prijevoznici i prijevoz brodom	4
Gradevinari	6
Frizeri, kozmetičari, pedikeri	2
Taxisti	0
UKUPNO	73

Izvor: Obrtnička komora PGŽ - Udruženje obrtnika Rijeka, 2012.

Iz prethodne tablice vidljivo je da najviše ima ugostiteljskih obrta, slijede uslužni obrti i trgovina te proizvodni obrti.

2.8.4 Gospodarske zone

Slijedeća tablica daje pregled osnovnih karakteristika gospodarskih zona u Općini Kostrena.

Tabela 11. Osnovne karakteristike planiranih i postojećih gospodarskih zona na području Općine Kostrena

Površina gosp. zona u ha	Udio gosp. zona u grad. području	m ² gosp. zona/stanovnik u	Udio zone u pov općine	Gosp. površine u PPUO-proizvodnje	Izgrađene	Gosp. površine u PPUO-poslovne	Izgrađene	Pov. gosp. zone u ZOP-u	Udio gosp. zona ugrad. području u ZOP-u
367,81	48,97%	943,83	30,67	319,72	264,45	48,09	38,81	367,81	48,97%

Izvor: Analiza gospodarskih zona u PGŽ, JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, lipanj 2010.

Postojeće proizvodne zone – INA Rafinerija nafte Rijeka – lokacija Urinj, HEP Proizvodnja d.o.o. - Termoelektrana Rijeka, Brodogradilište Viktor Lenac, zauzimaju najveći dio navedenog prostora i u novom prostornom planu PGŽ navedene zone su određene kao zone od važnosti za državu.

Prostornim planom, predviđena je i izgradnja četiri poslovne zone i to:

- Poslovna zona K-1 „Urinj – 1“
- Poslovna zona K-2 „Urinj – 2“
- Poslovna zone K-3 „Šoići“
- Poslovna zone K-4 „Ivani“

Za poslovnu zonu Šoići donesen je Urbanistički plan uređenja (SN PGŽ 14/2008) kojim je predviđena izgradnja poslovne zone i to na ukupno 45.000 m² površine, a u konačnici bi se Poslovna zona Šoići prostirala na 160.000 m².

Gradnja infrastrukture započela je u prosincu 2005. godine, a radovi obuhvaćaju izgradnju cesta, elektroinstalacije s trafostanicom, opskrbu vodom i sustav javne odvodnje, postavljanje telefonskih instalacija i plinovoda. Općina Kostrena ulaže znatna materijalna sredstva u razvoj poslovne zone Šoići i pripadajuću dokumentaciju, koja se rješava u fazama, kako bi se dio zone mogao odmah staviti u funkciju.

18% zone je popunjeno, a u okviru zone djeluje ukupno 7 poduzetnika s 84 zaposlena djelatnika. Dovršetkom gradnje fekalne kanalizacije (kraj 2011. godine), za preostale vlasnike zemljišta u zoni ostvarena je mogućnosti priključenja na sustav javne odvodnje te su ostvareni uvjeti za izdavanje dozvola za gradnju na preostalim neizgrađenim površinama. Na području poslovne zone djelovat će tako sveukupno 17 poduzeća koji će zapošljavati oko 150 djelatnika - cijelo područje je već kupilo 17 tvrtki te oni imaju vlasništvo nad parcelama.

Građevinsko područje u ZOP-u, uključujući i poslovne zone, planira se tako da se:

- može proširiti za najviše od 20% površine njegova izrađenog dijela, ako je taj dio veći od 50% površine tog građevinskog područja
- mora smanjiti na najmanje 70% njegove površine, ako je njegov izrađeni dio manji od 50% površine građevinskog područja.

Najviše gospodarskih, uglavnom proizvodnih zone u ZOP-u, u PGŽ, postoji u Općini Kostrena – 367,81 ha, odnosno 42,68% zona u ZOP-u.

2.8.5 Turizam

Bez obzira na udio u ostvarenim pokazateljima, strateški dokument Plan razvoja turizma Općine Kostrena, ima za cilj reafirmirati Općinu Kostrena kao turističku destinaciju, te se u nastavku daje posebni osvrt na pokazatelje u navedenom sektoru.

Klimatski uvjeti povoljni su za razvoj turizma na području Kostrene. Ugodna i blaga mediteranska klima omogućava odvijanje turističkih aktivnosti tijekom cijele godine. Dobra cestovna povezanost, blizina Zračne luke Rijeka, te relativna blizina Zračne luke Zagreb rješava pitanje brze i kvalitetne dostupnosti Kostrene kao turističke destinacije.

Najveći smještajni kapacitet ima prenoćište Lucija, koje se nalazi iznad same uvale Žukovo i paviljonskog je tipa, a posluje u okviru tvrtke Jadran Hoteli d.d. Ima tri zvjezdice, te zahtjeva obnovu objekta kako bi se kvaliteta podigla na viši nivo. Sredinom 2012. godine, Savez izviđača Rijeke je temeljem dugogodišnjem ugovora o zakupu s Udruženjem esperantista, otvorio je hostel „Esperanto“ na mjestu vile Amfora, objekta koji je u vlasništvu Udruženja esperantista. Hostel je povećao smještajne kapacitete Kostrene za 44 ležaja.

Smještajni kapaciteti Općine Kostrena mogu se pratiti u slijedećoj tablici.

Tabela 12. Smještajni kapaciteti Općine Kostrena

VRSTA SMJEŠTAJA	BROJ LEŽAJEVA
Prenoćište Lucija	78 soba 145
Savez izviđača	8 soba 44
Diving Centar Kostrena	4 sobe 15
Privatni iznajmljivači	23 iznajmljivača 128 + 13 pomoćnih
UKUPNO	323 glavna ležaja + 13 pomoćnih ležajeva

Izvor: TZ Općine Kostrena, 2012

Iako su prisutni napor i turističke zajednice i privatnih iznajmljivača na području Općine Kostrena, skroman broj raspoloživih turističkih kapaciteta, kao i njihova kvaliteta, ima za posljedicu i skroman turistički promet - broj noćenja i broj dolaska turista. Za razliku od ostalih destinacija Primorsko-goranske županije, Općina Kostrena je u 2011. godini zabilježila pad turističkog prometa u odnosu na 2010. godinu, osim kad je riječ o noćenjima stranih turista. U 2012. godini, podaci o dolascima i noćenjima pokazuju značajan rast, naročito kad je riječ o noćenjima. Slijedeća tablica prikazuje broj dolazaka i noćenja u 2011. godini, udio u turističkom prometu PGŽ za 2011. godinu, te podatke o dolascima i noćenjima za razdoblje siječanj – studeni 2012. godina.

Tabela 13. Broj gostiju i noćenja u 2011. i za razdoblje siječanj – studeni 2012. g.

2011.		DOLASCI			NOĆENJA		
		BROJ	Indeks u odnosu na 2010	Udio u PGŽ	BROJ	Indeks u odnosu na 2010	Udio u PGŽ
	<i>Domaći</i>	3606	64,9	1,28%	6862	39,5	0,60%
	<i>Strani</i>	5069	95,7	0,25%	13297	103,8	0,13%
	UKUPNO	8999	79,5	0,38%	20751	66,3	0,18%
2012.		BROJ	Indeks u odnosu na 2011		BROJ	Indeks u odnosu na 2011	

Domaći	3719	103,1		8084	117,8	
Strani	5402	106,57		16650	125,2	
UKUPNO	9121	101,3		24734	119,2	

Izvor: TZ Općine Kostrena, 2012

U sklopu Turističke zajednice Općine Kostrena organiziraju se mnoge manifestacije s ciljem poboljšanja i promocije turističke ponude Općine Kostrena, te kao takve postaju bitan i prepoznatljiv dio kroz redovne aktivnosti i događanja. U planu rada TZ Kostrena za 2013. godinu, navodimo neke:

- * Promocija Kostrene
- * kulturno – zabavne manifestacije – Kostrenske noći
- * sportske manifestacije - Dobrodošlica ljetu – plivački maraton
- * ekološke manifestacije

Kako je već napomenuto, Općina Kostrena je izradila Plan razvoja turizma Općine Kostrena kojim se opredijelila za novo turističko pozicioniranje, odnosno reafirmaciju Kostrene kao turističke destinacije. Plan, između ostalog, sadržava mјere poticanja razvoja turizma, ključne projekte, kao i način same implementacije plana.

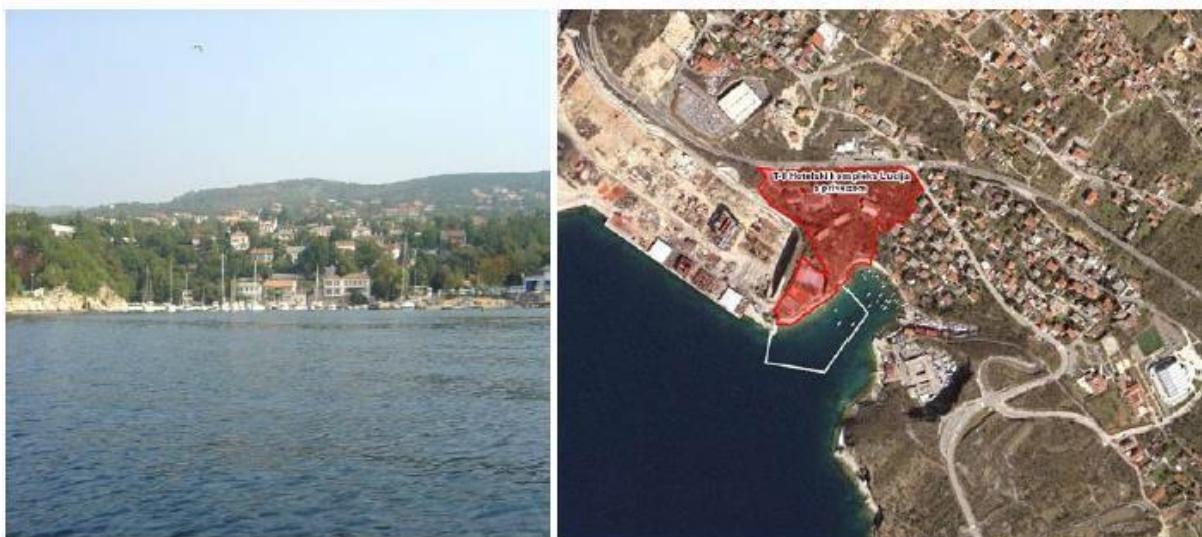
2011. godine realiziran je jedan od projekata iz Plana razvoja turizma - otvorena je Kostrenska kuća - objekt koji slijedi tradicionalne postulate gradnje, za smještaj ureda i info punkta Turističke zajednice općine Kostrena.

Za potrebe izrade novog Prostornog plana PGŽ izrađena je stručna podloga „Prostorno ekonomski i ekološki čimbenici turističkih zona u Primorsko – goranskoj županiji“. Na području Općine Kostrena utvrđena je jedna turistička zona „Lucija – Žurkovo“.

Slijedeća slika prikazuje lokaciju zone.

Slika 10. Turistička zona „Lucija - Žurkovo“

Izvor: „Znanstveno-stručna analiza prostorno ekonomskih i ekoloških čimbenika turističkih zona u PGŽ“, Institut za turizam Zagreb, lipanj 2010.

Osnovni podaci o zoni mogu se vidjeti u slijedećoj tablici:

Tabela 14. Podaci o turističkoj zoni Lucija - Žurkovo

Općina Kostrena						
TZ	Površina	Izgrađenost	Planirana vrsta PPŽ, kategorija i kapacitet	Prostorno – ekološka ocjena	Ocjena razvojnog kapitala	Ukupna ocjena
TZ Lucija - Žurkov o	PPŽ 10 ha, PPUG 11,96 ha	Pretežno neizgrađena Koeficijent izgrađenosti: nije definiran Koeficijent iskoristivosti : nije definiran	Vrsta T1/T2 Kategorija : Kapacitet: 200 ležajeva	★★★	★★★★	Ocenjuje se da je zona pogodna za turizam uz preporuku da se razmotri mogućnost i alternativnih namjena korištenja zone

Izvor: „Znanstveno-stručna analiza prostorno ekonomskih i ekoloških čimbenika turističkih zona u PGŽ“, Institut za turizam Zagreb, lipanj 2010.

Ocjena lokacije s prostorno – ekološkog aspekta dobivena je temeljem analize niza pojedinačnih parametara, od kojih su neki ocijenjeni najvišim ocjenama (npr. atraktivnost lokacije), a neki poput mogućih konflikata u okruženju s niskom ocjenom. Zona je smještena uz obalu, dijelom u granicama pojasa 100 m od mora, okružena izgrađenim dijelovima naselja. Na području zone odvija se turistička djelatnost manjeg intenziteta (prenoćište).

Prostorno – ekološka ograničenja proizlaze, prije svega, iz mogućih konflikata u okruženju (industrijski pogoni).

Analiza razvojnog potencijala dobivena je također temeljem pojedinačne ocjene niza parametara – razvojni potencijal TZ proizlazi iz njezine veličine i postojeće niske razine izgrađenosti. Istovremeno, razvojni potencijal je ograničen postojećim, stvarnim i percipiranim konfliktima iz okruženja te neiskazanim interesom investitora za ulaganja. Daljnji razvoj zone ovisi o određivanju konkurenetskog pozicioniranja.

Jake strane zone odnose se na njezinu veličinu i nisku izgrađenost, no bitno su umanjene negativnim stvarnim i percipiranim konfliktima iz okruženja vezanim uz visoku razinu industrijalizacije.⁵

⁵ „Znanstveno-stručna analiza prostorno ekonomskih i ekoloških čimbenika turističkih zona u PGŽ“, Institut za turizam Zagreb, lipanj 2010.

KLJUČNI PROBLEMI /IZAZOVI/ - GOSPODARSTVO

Nedovoljna savjetodavna i finansijska potpora poticanju poduzetništva - nedostatna ulaganja u poduzetništvo

Skroman broj turističkih kapaciteta kao i njihova kvaliteta te nedostatak sadržaja i ponude u turizmu

Nedovoljna promocija turističke ponude i sadržaja - slabo korištenje kulturnog i prirodnog naslijeđa

Konflikt turističkih sadržaja i velikih gospodarskih subjekata

Relativno mali broj obrta i trgovačkih društava registriranih na području Općine - 100% mala trgovačka društva (niti jedan srednji i veliki gospodarski subjekt)

Pad gotovo svih finansijskih pokazatelja poslovanja poduzetnika u 2011. godini

Nedovoljno razvijena poduzetnička infrastruktura

Nedostatne vještine poduzetnika , nedostatak povezivanja poduzetnika u gospodarska udruženja

Nedovoljan priljev investicijskog kapitala

Znatna orijentiranost na djelatnosti male dodane vrijednosti

Slabo razvijeno obrništvo - nedostatak pojedinih obrta na području općine (npr dimnjačar)

Nedostatak prostorno planske dokumentacije za razvoj turističke infrastrukture

2.9 DRUŠTVENE DJELATNOSTI

2.9.1 Predškolski i školski odgoj

Unutar područja Općine Kostrena djeluje jedan Dječji vrtić - „Zlatna ribica“, osnovan 1998. godine, a od 1999. godine nastavlja s radom u novoizgrađenom objektu. 2012. godine završeni su radovi na proširenju zgrade vrtića, obnovi unutrašnjosti i na izgradnji igrališta u sklopu novoizgrađenog dijela vrtića, te dodatnom opremanju.

U redovne cjelodnevne (10- satne) i poludnevne (6 - satne) programe u 8 skupina (3 jasličke i 5 vrtičkih) uključeno je ukupno 164 djece, a zaposleno je 28 djelatnika. Dječji vrtić pohađa otprilike 58% od ukupnog broja djece u dobi do 6 godina u Općini Kostrena. U 2012. godini u dječji vrtić upisana su sva djeca za koju je bio podnijet zahtjev za upis.

Međutim, bez obzira na proširenje, Općini Kostrena će, obzirom na predviđenu stanogradnju, vjerojatno trebati u skoroj budućnosti još jedan vrtić –PPUO predviđa njegovu izgradnju u naselju Paveki.

Bitno je istaknuti da je DV „Zlatna ribica“ postao svojevrstan zaštitni znak Općine. Zahvaljujući kontinuiranim ulaganjima Općine kao i entuzijazmu djelatnika, vrtić je prepoznat kao jedan od rijetkih vrtića u RH s visokim pedagoškim standardom, s osmišljenim visokokvalitetnim programima koji se provode s naglaskom na sport, zdravu prehranu, njegovanje čakavštine, likovni izričaj, učenje stranih jezika i sl.

Na području Općine Kostrena, u naselju Žuknica, djeluje Osnovna škola „Kostrena“ izgrađena 2001. g. Početkom 2006. godine OŠ Kostrena postala je samostalna osnovna škola, a do tada je djelovala kao područna škola OŠ Pećine. Školu pohađa oko 300 učenika, u 16 razrednih odjeljenja od 1. do 8. razreda.

Srednje škole, visokoškolske ustanove i znanstvene ustanove ne postoje na području Općine, niti su predviđene PPUO, prvenstveno radi blizine Grada Rijeke.

Općina Kostrena redovno sufinancira: prijevoz učenika srednjih škola i studenata, produženi boravak u školi, darivanje prvašića, pokloni za Svetog Nikolu, stipendiranje učenika i studenata.

2.9.2 Sport i rekreacija

Od sportskih građevina na području Općine Kostrena, izdvajamo:

- sportska dvorana izgrađena 2005. godine, središte je dvoranskih sportskih evenata i kulturnih zbivanja na području Kostrene i šire okolice: Dvorana se sastoji od glavnog terena rukometnih dimenzija, male dvorane - upola manjih dimenzija, dva squash terena, dva vanjska malonogometna terena s umjetnom travom, te trinaest poslovnih prostora. Modernim sustavom gumenih zavjesa, prostor glavne dvorane moguće je podijeliti na tri manja igrališta. U krugu dvorane nalaze se i dva veća parkirališna prostora. Osmišljena kao središte sportskih aktivnosti za stanovnike Kostrene i okolice, u kratkom roku dvorana je

postala sjedište većini kostrenskih sportskih klubova. Osim sportskih klubova dvoranom se služi i OŠ Kostrena kao mjesto održavanja tjelesnog odgoja za sve generacije.

- nogometno igralište na Žuknici - nogometno igralište na sadašnjoj lokaciji dovršeno je sredinom 60 – ih godina, a zahvaljujući formiranju Općine Kostrena i njezinom velikom interesu za sport, prije desetak godina dovršen je novi stadionski kompleks - korisnik stadiona je NK Pomorac

Na području Kostrene aktivno djeluje Odred izviđača Sjever Jug i 16 sportskih klubova:

- Nogometni klub Pomorac
- Jedriličarski klub Galeb
- Odbojkaški klub Kostrena
- Rukometni klub Kvarner Kostrena
- Košarkaški klub Kostrena
- Stolnoteniski klub Kostrena - Judo klub Samurai
- Klub borilačkih sportova Bura - Vaterpolo klub Jadran
- Malonogometni klub Team
- Klub podvodnih aktivnosti Kostrena
- Klub podvodnih djelatnosti INA Kostrena
- Boćarski klub Kostrena - Teniski klub Kostrena - Šahovski klub Kostrena - Karate klub Kostrena
- Liga malog nogometa
- Športsko-ribolovno društvo INA Kostrena

Rekreativne aktivnosti građana Kostrene i šireg okruženja mogu se odvijati na dugačkoj i dobro opremljenoj trim stazi, šetnjama uz «lungo mare». U Sportskoj dvorani Kostrena građanima su dostupni slijedeći rekreativni sadržaji:

- squash
- mali nogomet
- pilates
- rekreativni kick-boxing.

U ljetnim mjesecima kostrenske plaže i uvale omiljeno su kupalište Kostrenjana, Rječana i stanovništva šire okolice.

Tijekom godine održavaju se brojna natjecanja, turniri i manifestacije kroz redovna natjecanja klubova, kao i manifestacije koja znatno pridonose promociji Općine Kostrena na županijskoj i regionalnoj razini.

2.9.3 Kultura

Stanovnici Kostrene mogu zadovoljiti samo mali broj svojih kulturnih potreba u samoj Kostreni, dok za zadovoljenje pretežnog dijela tih potreba moraju otići u Rijeku kao najbliži kulturni centar ili dalje.

Na području Kostrene djeluje Javna ustanova Narodna knjižnica Kostrena, čiji je osnivač Općina Kostrena. Osnovana je 1999. godine. Od 2008. godine, knjižnica se proširuje u prostor nekadašnje općinske vijećnice, čime je omogućeno da se postojeći sadržaji, usluge i zbirke poboljšaju i obogate. Knjižnica je središte brojnih obrazovno – kulturno – zabavnih sadržaja.

Osim navedene ustanove, na području Općine Kostrena djeluje i nekoliko udruga, koje svojim programima upotpunjaju kulturnu ponudu Općine:

- Katedra Čakavskog sabora Kostrena
- Klapa Kamik
- Klapa Trabakul
- Udruga A.na.nas
- Likovna udruga Veli pinel
- Udruga za kreativno stvaralaštvo Vali
- Udruga Narodne čitaonice Kostrena
- Udruga tehničke kulture Žurkovo
- Klub inovativne kulture Feral
- Bratovština Sv. Nikole
- Udruga pomorskih kapetana Kostrene
- Karnevalska grupa Špažićari

Kroz financiranje i poticanje raznih programa, projekata i manifestacija u kulturi, Općina Kostrena nastoji pridonijeti unaprjeđenju kvalitete kulturnih djelatnosti, te što više afirmirati profesionalno i amatersko umjetničko stvaralaštvo.

Posebno se ističu slijedeći programi:

- njegovanje folklorne baštine kroz djelovanje Klape Kamik i Klape Trabakul
- očuvanje pomoračke tradicije kroz djelovanje Udruge pomorskih kapetana Kostrene i Bratovštine Sv. Nikole
- njegovanje čakavskog govora – Katedra čakavskog sabora
- List „Naša Kostrena“
- tradicija maškara – Karnevalska grupa Špažićari, Auto relly Pariz – Bakar
- glazbeno scenska djelatnost kroz organiziranje – Jesen u Kostreni, Proljeće u Kostreni,

Večer klapa u Žurkovu.

2.9.4 Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

U Općini Kostrena djeluje Dom zdravlja pri kojem su:

- dvije ordinacije opće medicine, - pedijatrijska ordinacija, - dvije stomatološke ordinacije,
- nastavni Zavod za javno zdravstvo, Epidemiološki odsjek Kostrena,
- patronažna služba

Osim toga, djeluje i nekoliko privatnih zdravstvenih ustanova:

- Ljekarna
- Stomatološka ordinacija

- Specijalistička dermatovenerološka ordinacija

Gradevine sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite ne postoje niti se planiraju iz istog razloga kao i školske ustanove srednjeg i visokog obrazovanja, blizine Rijeke.

Na području općine djeluje privatna ustanova Dom za starije i nemoćne osobe Nataly Bilen, koja djeluje u kategoriji obiteljskog doma. Planira se izgradnja Doma za starije i nemoćne osobe, kapaciteta 139 osoba, s uslugom dnevног smještaja i skrbi za starije i nemoćne stanovnike Općine Kostrena. Projekt se nalazi u Bazi razvojnih projekata Primorsko-goranske županije.

Provode se mnogi programi i edukacije s ciljem što veće zdravstvene i socijalne skrbi stanovnika kroz financiranje slijedećih programa:

- Poticanje nataliteta, financiranje boravka djece u predškolskim ustanovama, financiranje učeničke marenđe i produženog boravka, pomoć u školovanju za materijalno najugroženije,
- pomoć domaćinstvima: sufinanciranje režijskih troškova, financiranje javnog prijevoza, pomoć u prehrani, jednokratne novčane pomoći, sufinanciranje pogrebnih troškova,
- pomoć humanitarnim i civilnim udrugama i zdravstvenim ustanovama,
- skrb o starijim osobama,
- sufinanciranje bolesnih, starih i nemoćnih (kućna njega, jednokratne pelene, ortopedске sprave i pomagala, pomoć u lijekovima i sanitetskom materijalu, pomoć hendikepiranim osobama), povećanje zdravstvenog standarda (zdravstvena zaštita žena, specijalistički pregledi, dijagnostičke pretrage, cijepljenje, prevencija novotvorevina),
- zdravstvena skrb o djeci i mladima (DV „Zlatna ribica“: preventivna zaštita zubi, zdravstveni nadzor djece, psihosocijalna pomoć; OŠ Kostrena: korektivno – medicinska gimnastika, prvašić u kući, prevencija nasilja, promocija sigurnosti i javno zdravstvene samosvijesti).

Programom javnih potreba u socijalnoj i dodatnoj zdravstvenoj skrbi, Općina Kostrena želi svojim građanima osigurati viši standard socijalne i zdravstvene zaštite od onog koji svojim programima osigurava država, čime se stvaraju osnovni preduvjeti za kvalitetniji život pojedinca i obitelji, a naročito onih čije materijalno stanje nije dostatno za podmirenje osnovnih životnih potreba.

2.9.5 Političke organizacije

Na području Općine Kostrena, prema učešću na posljednjim izborima za članove predstavničkih vijeća tijela JL(R)S 2009. godine, djeluje 10 političkih organizacija – 9 stranaka i 1 nezavisna lista.

2.9.6 Organizacije civilnog društva

U Kostreni je registrirano čak 60 različitih udruga. Neke od njih (sportski klubovi, udruge u kulturi) su prethodno već spomenute, ovdje donosimo njihov cjelovit pregled.

Tabela 15. Popis udruga registriranih na području Općine Kostrena

"EKO-UDRUGA ZA EKOLOGIJU I ZAŠTITU OKOLIŠA KOSTRENA..."

"KULTURNO DRUŠTVO MANDALA"

"UDRUGA POMORSKIH KAPETANA KOSTRENE" - KOSTRE.NA..

BOĆARSKI KLUB "KOSTRENA"

BRATOVŠTINA SV.NIKOLE U KOSTRENI SV. BARBARA

CENTAR ZA INFORMIRANJE O SEKTAMA I KULTOVIMA

DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO KOSTRENA

DRUŠTVO NAŠA DJECA KOSTRENA

DRUŠTVO ZA PLESNU RITMIKU, PLES I REKREACIJU TEATAR EPY KOSTRENA

JEDRILIČARSKI KLUB "GALEB" - KOSTRENA

JUDO KLUB "SAMURAI"

KARATE KLUB "KOSTRENA"

KARNEVALSKA GRUPA "ŠPAŽIĆARI" KOSTRENA

KATEDRA ČAKAVSKOG SABORA KOSTRENA

KICKBOXING KLUB "BURA" KOSTRENA

KLAPA "KAMIK"

KLAPA "KOSTRENA"

KLAPA TRABAKUL KOSTRENA

KLUB INOVATIVNE KULTURE FERAL

KLUB PODVODNIH AKTIVNOSTI KOSTRENA

KLUB PODVODNIH AKTIVNOSTI "ŽURKOVO"

KLUB PODVODNIH DJELATNOSTI INA KOSTRENA

KLUB UZGAJIVAČA ŠPORTSKIH GOLUBOVA LISTONOŠA „GOLUB“

KOŠARKAŠKI KLUB "KOSTRENA" KOSTRENA

LIKOVNA RADIONICA "VELI PINEL" KOSTRENA

MUŠKA PJEVAČKA Klapa "KANAT" KOSTRENA

NARODNA ČITAONICA "KOSTRENA"

NOGOMETNI KLUB "FRANKOPAN"

NOGOMETNI KLUB "POMORAC" KOSTRENA

ODBOJKAŠKI KLUB "KOSTRENA" KOSTRENA

UDRUGA "DEMOKRACIJA RIJEKA I MLADI" UDRUGA

A.NA.NAS.

UDRUGA ANTIFAŠISTIČKIH BORACA I ANTIFAŠISTA OPĆINE KOSTRENA

UDRUGA CARPE DIEM KOSTRENA

UDRUGA DEVETI KRUG

UDRUGA ENERGETIČARA ELEKTROPRIVREDE RIJEKA

UDRUGA KORISNIKA BEŽIČNO UMREŽENIH INFORMATIČKIH SUSTAVA KOSTRENA „KOSTRENA WIRELESS“...

UDRUGA KUMPANIJA KOSTRENA

UDRUGA TEHNIČKE KULTURE "ŽURKOVO" KOSTRENA

UDRUGA UMIROVLJENIKA I STARIJIH OSOBA OPĆINE KOSTRENA.

UDRUGA ZA KREATIVNO STVARALAŠTVO "VALI" KOSTRENA

UDRUGA ZA PODIZANJE KVALITETE ŽIVLJENJA OSOBA S INVALIDITETOM, DJECE, REKREATIVNIH JAHAČA, LJUBITELJA KONJA I PRIRODE "JEDNOROG"...

UDRUGA ZA RAZVOJ GRAĐANSKE INICIJATIVE "GLAS KVARNERA"

VATERPOLO KLUB "JADRAN" KOSTRENA

ŠAHOVSKI KLUB "KOSTRENA"

ŠPORTSKA UDRUGA "LUČICA STARA VODA" KOSTRENA

ŠPORTSKO DRUŠTVO "LUČICA PODURINJ" KOSTRENA

ŠPORTSKO RIBOLOVNO DRUŠTVO "KOSTRENA"

ŠPORTSKO RIBOLOVNO DRUŠTVO INA - KOSTRENA

ŽENSKI BOĆARSKI KLUB "KOSTRENKE"

Izvor: Registar udruga RH, Ministarstvo uprave

Ovako velik broj udruga (iako nema podatka o njihovoj aktivnosti) upućuje na zainteresiranost građana za udruživanje u različite udruge i inicijative. Udruge uglavnom djeluju volonterski u lokalnoj zajednici, najčešće kroz zajedničke ili pojedinačne aktivnosti ciljane na poboljšanje kvalitete života u zajednici, jačanje tradicijskih i drugih kulturnih aktivnosti, zaštite baštine i sl.

KLJUČNI PROBLEMI /IZAZOVI/ - DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Nedostatni objekti kulturne infrastrukture - Zavičajni muzej

Nedostatak sportske infrastrukture - bazen, teniski tereni, igrališta

Nedovoljna izgrađenost objekata za skrb starih i nemoćnih osoba

Slaba posjećenost kulturnih i sportskih manifestacija - nedostatak interesa

Nedovoljna suradnja između organizacija civilnog društva, slaba koordinacija aktivnosti

Nedostatan kapacitet udruga za izradu i provedbu projekata, nedostatak informacija i tehničke pomoći i potpore za jačanje njihovog organizacijskog kapaciteta, sadržaja i sposobnosti samofinanciranja

Nedostatna vaninstitucionalna pomoć i nedostatak kadrova (volonteri)

Nedostatak interesa mladih za uključivanje u rad udruga

2.10 Razvojne strategije i programi na području Općine Kostrena

Za područje Općine Kostrena izrađena je nekolicina razvojnih dokumenata - to su prije svega novi županijski prostorni plan, čije donošenje je u tijeku i prostorni planovi uređenja Općine. Izrađen je i Plan razvoja turizma.

2.10.1 Prostorni plan uređenja Općine Kostrena

Prostorni plan uređenja Općine Kostrena izrađen je od strane Instituta građevinarstva Hrvatske d.d. PC Rijeka i donesen je od strane predstavnicičkog tijela Općine Kostrena 2001. godine (Odluka o donošenju, Službeni list PGŽ 07/01).

Izrada **Izmjena i dopuna prostornog Plana Uređenja Općine Kostrena** predviđena je Odlukom o izmjenama i dopunama Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru za razdoblje od srpnja 2001. do lipnja 2003. godine, a odluka je donesena 29. travnja 2003.

godine. Inicijalni razlog za pokretanje izrade Izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Kostrena bio je potreba za korekcijom pojedinih dionica prometne infrastrukture koja je ustanovljena tijekom izrade prostorne dokumentacije nižeg reda započete krajem 2002. godine (Urbanistički planovi uređenja zona N-1, N-3 i R-1). Osim toga pokazala se potreba i za drugim infrastrukturnim zahvatima (cjevovod koji omogućuje vezu TE Rijeka sa prekrcajnom lukom naftnih derivata na području Grada Bakra, korekcije mreže instalacija odvodnje i drugo). Tijekom prethodne rasprave ustanovljena je potreba za dalnjim korekcijama plana i to na osnovu zahtjeva INA d.d. Rafinerije Rijeka u pogledu prometne i lučke infrastrukture te korekcije građevnog područja.

Veći dio Općine Kostrena nalazi se unutar **zaštićenog obalnog područja**, prema odredbama Uredbe o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora (NN 100/04 od 13.09.2004.).

Uredba je stupila na snagu nakon izrade konačnog prijedloga Izmjena i dopuna PPUO Kostrena, za vrijeme ishođenja suglasnosti i taj dokument je bio podloga za usklađenje s odredbama Uredbe. Druge izmjene i dopune donesene su 2007. godine.

Slijedeća tablica prikazuje dokumente prostornog uređenja koji se odnose na Općinu Kostrena.

Tabela 16. Dokumenti prostornog uređenja Općine Kostrena

Vrsta plana	Broj Službenih Novina	Naziv plana	Stanje (vrsta odluke)	plana
PPUO	2001-07	Prostorni plan uređenja Općine Kostrena	Odluka o donošenju	
PPUO	2001-22	Prostorni plan uređenja Općine Kostrena - Vjerodostojno tumačenje čl.81 a u svezi čl. 11. Odluke o Odluka o donošenju donošenju PPU Općine Kostrena	Odluka o Odluka o donošenju	
PPUO	2007-20	Prostorni plan uređenja Općine Kostrena - I izmjena i dopuna	Odluka o donošenju	
PPUO	2007-23	Prostorni plan uređenja Općine Kostrena - Ispravak Odluke o I izmjeni i dopuni	Odluka o donošenju	

UPU	2003-02	Odluka o Urbanističkom planu uređenja poslovne zone Šoići K3	Odluka o donošenju
UPU	2008-14	Odluka o izmjenama i dopunama urbanističkog plana uređenja građevinskog područja poslovne zone Odluka o donošenju K-3 Šoići	Odluka o donošenju
UPU	2009-17	Urbanistički plan uređenja građevinskog područja naselja N - 2	Odluka o donošenju
UPU	2009-30	Urbanistički plan uređenja građevinskog područja naselja N - 1	Odluka o donošenju
UPU	2008-07	Odluka o izradi UPU građevinskog područja sportsko rekreativne namjene R-2	Odluka o izradi
UPU	2009-15	Odluka o izradi UPU građevinskog područja industrijske namjene I-1	Odluka o izradi
UPU	2009-30	Odluka o izradi Urbanističkog plana uređenja građevinskog područja poslovne namjene K-4 Ivani	Odluka o izradi
DPU	2008-07	Odluka o izradi izmjena i dopuna Detaljnog plana uređenja područja uvale Žukovo kao dijela Odluka o izradi građevinskog područja naselja N-1 i građevinskog područja turističko ugostiteljske namjene T-1	Odluka o izradi
UPU	2009-46	Urbanistički plan uređenja Građevinskog područja naselja N3 u Kostreni	Odluka o donošenju
UPU	2009-54	Ispravak Urbanističkog plana uređenja građevinskog područja naselja N-1 Općine Kostrena Odluka o donošenju ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 30/09)	Odluka o donošenju
UPU	2010-11	Vjerodostojno tumačenje stavka 2. članka 6. Urbanističkog plana uređenja građevinskog područja N-2 Odluka o donošenju u Kostreni ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 17/09)	Odluka o donošenju
UPU	2010-04	Urbanistički plan uređenja građevinskog područja za sportsko rekreacijsku namjenu R-1 u Kostreni	Odluka o donošenju
UPU	2010-09	Ispravak Urbanističkog plana uređenja građevinskih područja naselja N2	Odluka o donošenju
DPU	2010-11	Odluka o izradi Detaljnog plana uređenja uvale Žukovo	Odluka o izradi
UPU	2010-11	Odluka o izradi Urbanističkog plana uređenja građevinskog područja N-9 i građevinskog područja R-3	Odluka o izradi
UPU	2010-11	Odluka o izmjeni odluke o izradi Urbanističkog plana uređenja građevinskog područja naselja N-4	Odluka o izradi

Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, Registr planova

U nastavku navodimo najvažnije odredbe iz PPUO i IDPPUO Kostrena.

U prostorno planerskom pogledu područje Općine Kostrena se dijeli na:

- građevinska područja naselja
- građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene, □ poljoprivredne i šumske površine i
- vodne površine.

Ukupno planirana površina **Građevinskih područja naselja** iznosi 315,79 ha, odnosno 26% površine Općine (kopneni dio). Od navedene površine izgrađeno je 173,30 ha 54,8%.

Građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene namijenjena su izgradnji svih onih sadržaja koji nisu kompatibilni stanovanju. Ukupna površina iznosi 428,07 ha, a od toga je već izgrađeno 314,25 ha ili 73,4%. Dijele se na građevinska područja namijenjena izgradnji površina i građevina za:

- gospodarsku namjenu – ukupna površina 370,2 ha, odnosno 30,67% površine Općine (kopneni dio) :
 - gospodarske površine za proizvodne namjene – građevinska područja I-1 - Rafinerija nafte Urinj, I-2a - Brodogradilište, I – 2b - prostor „vele kave“, I – 3 - Termoelektrana Rijeka; ukupna površina 317,83 ha, od toga izgrađeno 82,2%, ○ gospodarske površine za poslovne namjene: građevinska područja K1 –

- Urinj1, K2 – Urinj2, K3 – Šoići i K4 – Ivani; Ukupna površina 48,41 ha, od toga izgrađeno 80%,
- površine za turističko – ugostiteljsku namjenu – odnosi se na građevinsko područje T1 u kojem se planira hotelski kompleks Lucija s privezom maksimalno 130 vezova – ukupna površina 3,96 ha, od toga izgrađeno 94,4%.
 - sportsko – rekreativsku namjenu – površine za odvijanje sportsko – rekreativskih aktivnosti, a obuhvaćaju građevinska područja R1 – centar Žuknica – zona u obalnom pojasu – od uvale Žurkovo do lučice Stara Voda i R3 – zona obalnog pojasa Podurinj. Ukupna površina predviđena za ovu namjenu iznosi 56,69 ha, a izgrađeno je 8,75 ha ili 15%. Sastavni dio sportsko-rekreativske zone je pojas mora za rekreaciju i kupanje širine 300 m, sportska lučica Stara Voda i ostali sadržaji.
 - površine groblja (dva groblja) zauzimaju ukupnu površinu od 2,97 ha te 58,6 postotnom izgradenosti.

Poljoprivredne i šumske površine zauzimaju ukupno 97,6 ha, odnosno 8% površine Općine (kopneni dio).

Vodne površine (ukupno 4779,41 ha) generalno se razvrstavaju i namjenjuju sljedećim djelatnostima: promet, ribarstvo i rekreacija.

More u akvatoriju Općine Kostrena namijenjeno je za: -

luke:

- u uvali Žurkovo:
 - luka otvorena za javni promet lokalnog značaja i
 - privez u zoni ugostiteljsko-turističke namjene
 - luka otvorena za javni promet Podurinj
 - luka posebne namjene – sportska lučica Stara voda
 - luka posebne namjene – industrijska luka u funkciji brodogradilišta ○ tankersko privezište kao dio luke posebne namjene – industrijske luke
- brodsko sidrište
 - plovne puteve po akvatoriju - rekreacijske namjene (plaža)
 - podmorski park

Iako je u prethodnim poglavljima već dana, sljedeća slika korištenja i namjenu površina prema prijedlogu novog Prostornog plana PGŽ.

Slika 11. Dio Kartografskog prikaza 1 – Korištenje i namjena površina- prijedlog

Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, Prijedlog PP PGŽ

TUMAČ ZNAKOVLJA

GRANICE

- DRŽAVNA GRANICA
- ŽUPANIJSKA GRANICA
- OPĆINSKA / GRADSKA GRANICA

PROSTORI / POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE

Razvoj i uređenje prostora/površina naselja

	NASELJA >25 ha
	NASELJA <25 ha
Razvoj i uređenje prostora/površina izvan naselja	
	GOSPODARSKA NAMJENA DRŽAVNOG ZNAČAJA
	GROBLJE
	EKSPLAUTACIJSKO POLJE
	POSEBNA NAMJENA
	ŽUPANIJSKI CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM - MARISČINA
	GOSPODARSKA ŠUMA
	ZAŠTITNA ŠUMA
	ŠUMA POSEBNE NAMJENE
	VODNE POVRŠINE
	OSOBITO VRIJEDNO OBRADIVO TLO
	VRIJEDNO OBRADIVO TLO
	OSTALA OBRADIVA TLA
	OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO, ŠUME I ŠUMSKA ZEMLJISTA OBRADIVA TLA

PROMET

Cestovni promet

—	AUTOCESTE
—	BRZE CESTE
—	DRŽAVNE CESTE
—	ŽUPANIJSKE CESTE
—	CESTOVNE GRAĐEVINE - TUNEL/ MOST
○	RASKRIJE CESTA U DVJUE RAZINE
×	STALNI GRANIČNI CESTOVNI PRIJELAZ
●	GRANIČNI CESTOVNI PRIJELAZ ZA POGRAĐIĆI PROMET
×	OSTALI PRIJELAZI ZA POGRAĐIĆI PROMET

Željeznički promet

—	PRUGA VISOKE UČINKOVITOSTI
—	ŽELJEZNIČKA PRUGA OD ZNAČAJA ZA MEDUNARODNI PROMET
—	ŽELJEZNIČKA PRUGA
—	ŽELJEZNIČKE GRAĐEVINE - TUNEL/ MOST
—	ŽELJEZNIČKI KOLODOVOR
×	STALNI GRANIČNI ŽELJEZNIČKI PRIJELAZ
—	ŽICARE

Zračni promet

■	MEDUNARODNA ZRAČNA LUKA ZA MEDUNARODNI I DOMAĆI ZRAČNI PROMET
□	OSTALE ZRAČNE LUKE

Pomorski promet

—	MEDUNARODNI PLOVNI PUT
—	UNUTARNJI PLOVNI PUT
■	MORSKA LUKA OTVORENA ZA JAVNI PROMET OSOBITOG MEDUNARODNO GOSPODARSKOG ZNAČAJA
□	MORSKA LUKA OTVORENA ZA JAVNI PROMET DRŽAVNOG ZNAČAJA
△	MORSKA LUKA OTVORENA ZA JAVNI PROMET ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA
×	GRANIČNI POMORSKI PRIJELAZ
—	SIDRIŠTE
■	MORSKA LUKA POSEBNE NAMJENE DRŽAVNOG ZNAČAJA LI-INDUSTRIJSKA LUKA, LV-VOJNA LUKA, LB-LUKA BRODODRAGIŠTA, LR-RIBARSKA LUKA
□	MORSKA LUKA POSEBNE NAMJENE ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA - LB-LUKA BRODODRAGIŠTA, LR-RIBARSKA LUKA

2.10.2 Plan razvoja turizma

Općinsko vijeće Općine Kostrena, 2009. godine usvojilo je Akcijski plan razvoja turizma Općine Kostrena⁶, strateški dokument Općine koji za cilj ima predstavljati ključnu podlogu za novo turističko pozicioniranje Kostrene kao turističke destinacije.

Plan razvoja turizma donosi slijedeći prijedlog mjera poticaja razvoja turizma:

- Osigurati stimulativne mjere za financiranje izgradnje unapređenje smještajnih i drugih turističkih kapaciteta te ostalih sadržaja turističke ponude;
- Poticati sustav racionalnoga gospodarenje i upravljanja prostorom i prirodnim resursima;
- Poticati sustav zaštite okoliša i suzbijanja ekoloških onečišćenja;
- Kontinuirano pratiti stavove i zadovoljstvo tržišta (istraživanje tržišta);
- Priprema programa i podloge za eventualno financiranje iz različitih fondova EU;
- Potpora u provedbi razvojnog programa turizma osiguranjem raznih komunalnih, prostorno-lokacijskih i sličnih olakšica turističkim subjektima;
- Stručna i tehnička pomoć privatnim poduzetnicima i domaćinstvima;
- Održavanje komunalnog sustava, reguliranje prometa, brige se o uređenju parkova, pročelja zgrada, spomeničke baštine, zemljišta, raznih manifestacija i turističkih atrakcija;
- Poticati kreativnost, ospособiti se za nove izazove i kooperativnost u stvaranju integralnog upravljanja turističkom ponudom;
- Stvoriti »strateške saveze« za zajedničku promociju, kvalitetu i širenje ponude raznovrsnih proizvoda i usluga;
- Integralnim upravljanjem unaprijediti kvalitetu i sniziti troškove destinacije
- Poticati edukativne aktivnosti;
- Razvijati suradnju s stručnim i drugim udrugama civilnog društva koje imaju važne zadatke i aktivnosti u promicanju turističke ponude u cjelini.

Isto tako, sastavni dio Plana su i ključni razvojni projekti koje u nastavku navodimo:

- uređenje plaža, kupališta i valorizacija obale,
- osmišljavanje prepoznatljivog vizualnog identiteta Kostrene (za ugostiteljske objekte),
- unapređenje ponude ugostiteljskih objekata,
- Kvarner eye – vidikovac,
- mali obiteljski hotel ili pansion,
- Muzej kostrenskih kapetana,
- Botanički vrtovi . hortikulturalno uređenje,
- podmorski park,
- unapređenje privatnog smještaja,
- etno kuća,
- turistička signalizacija,
- izrada izvornog suvenira,
- hotelski kompleks – Hotel Lucija,
- marina Žukovo,
- kamp, zabavni centar, acqua resort,
- ponuda sporta i rekreacije,

- infrastrukturno uređenje Općine.

Projekti su razvrstani prema razdoblju realizacije:

- A. Razvojni projekti čija je realizacija moguća u kraćem razdoblju;
- B. Razvojni projekti koji osiguravaju visoku razinu konkurentnosti – realizacija moguća u srednjoročnom razdoblju.

Program ukupnog razvoja, kao krovni strateški dokument Općine Kostrena, navodi sve projekte obuhvaćene Planom razvoja turizma.

2.11 Prikaz kapaciteta za upravljanje razvojem

2.11.1 Indeks razvijenosti

Kostrena je površinom mala općina koja prema posljednjem popisu stanovništva bilježi demografski rast od 10%, dok se prema PPUO Općine Kostrena predviđa povećanje broja stanovnika na 7000 osoba. Prisustvo tri značajna gospodarska subjekta od državnog i županijskog značaja na prostoru Općine čini Kostrenu značajnom radi velikih potencijalnih mogućnosti razvoja prostora – jaki industrijski pogoni poboljšavaju ukupnu gospodarsku strukturu općine. S druge strane predstavljaju i prijetnju u ekološkom smislu, no primjenom pozitivnih zakonskih propisa prisiljeni su na veća ulaganja u cilju zaštite okoliša. Njihovo prisustvo snažno utječe na općinski proračun kroz prihode od komunalnih i ostalih administrativnih pristojbi te posredno i na ukupnu razvijenost Općine Kostrena.

Vlada Republike Hrvatske je, na temelju Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, podzakonskih akata⁷ te Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske, uvela indeks razvijenosti kao jedinstveni metodološki okvir za ocjenjivanje, razvrstavanje i praćenje razvijenosti teritorijalnih jedinica na županijskoj i lokalnoj razini, a s ciljem uvođenja novog kriterija za dodjelu državne pomoći i ravnomjernog razvoja Republike Hrvatske.

Indeks razvijenosti je pokazatelj stupnja razvijenosti lokalnih i županijskih jedinica, a računa se kao ponderirani prosjek sljedećih društvenogospodarskih pokazatelja:

- stope nezaposlenosti,

- dohotka po stanovniku,
- izvornih proračunskih prihoda po stanovniku jedinica lokalne, odnosno regionalne samouprave,
- općeg kretanja stanovništva, - stopе obrazovanosti.

Na temelju odstupanja od nacionalnog prosjeka, jedinica regionalne odnosno lokalne samouprave se razvrstava u pripadajuću skupinu.

Odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i regionalne samouprave prema stupnju razvijenosti donosi Vlada na prijedlog Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva

⁷ Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 153/2009), Uredba o indeksu razvijenosti (NN 63/10),

Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN

89/10), [Strategija regionalnog razvoja RH 2011.-2013.](#)

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA PORIN d.o.o.

koje kontinuirano prati stupanj razvijenosti jedinica lokalne i regionalne samouprave te se razvrstavanje revidira svake tri godine.

Kako bi se smanjila neujednačenost u razvijenosti pojedinih hrvatskih krajeva i osigurala efikasnija provedba politike regionalnog razvoja, država će ubuduće posebno pomagati razvojne projekte u onim županijama, gradovima i općinama koji će dobiti status potpomognutih područja. Donošenje zakona o potpomognutim područjima tek se očekuje, no poznato je da će taj status dobiti one jedinice čiji je indeks razvijenosti niži od 75 posto hrvatskog prosjeka.

Na lokalnoj razini, jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti u:

- I. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka Republike Hrvatske,
- II. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50% i 75% prosjeka Republike Hrvatske,
- III. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75% i 100% prosjeka Republike Hrvatske,
- IV. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100% i 125% prosjeka Republike Hrvatske,
- V. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti veća od 125% prosjeka Republike Hrvatske.

Indeks razvijenosti **Primorsko-goranske županije** iznosi **142,32%**, te je, obzirom da je vrijednost indeksa veći od 125% prosjeka Republike Hrvatske, uz Grad Zagreb i Istarsku županiju, razvrstana u V. skupinu jedinica regionalne samouprave.

Najjači indeks razvijenosti u PGŽ, ali i druga jedinica lokalne samouprave u RH po visini indeksa razvijenosti je općina Kostrena. Spada u V. skupinu jedinica lokalne samouprave, s indeksom razvijenosti od **163,71** – dakle, 63,71% je iznad nacionalnog prosjeka. U RH viši indeks razvijenosti ima jedino Općina Dugopolje. Godišnji dohodak per capita iznosi 32.256 kuna, odnosno gotovo je sedam tisuća kuna veći od prosjeka u državi. Proračunski prihodi su više od tri puta veći od državnog prosjeka i godišnje po stanovniku općinski proračun iznosi 13.139 kuna. Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu dobi od 16 do 65 godina iznosi visokih 82,5 %, a prosječna stopa nezaposlenosti iznosi 9,5%.

2.11.2 Struktura općinske uprave i proračun Općine Kostrena

Općinska uprava ima 16 zaposlenih djelatnika u općinskoj upravi i 1 dužnosnika (načelnik Općine) sa slijedećom stručnom spremom:

Tabela 17. Struktura zaposlenih u Općini Kostrena prema stupnju obrazovanja

Školska sprema	Broj djelatnika
Magistar znanosti	1
VSS	7

VŠS	2
SSS	7
UKUPNO	17

Izvor: Općina kOstrena

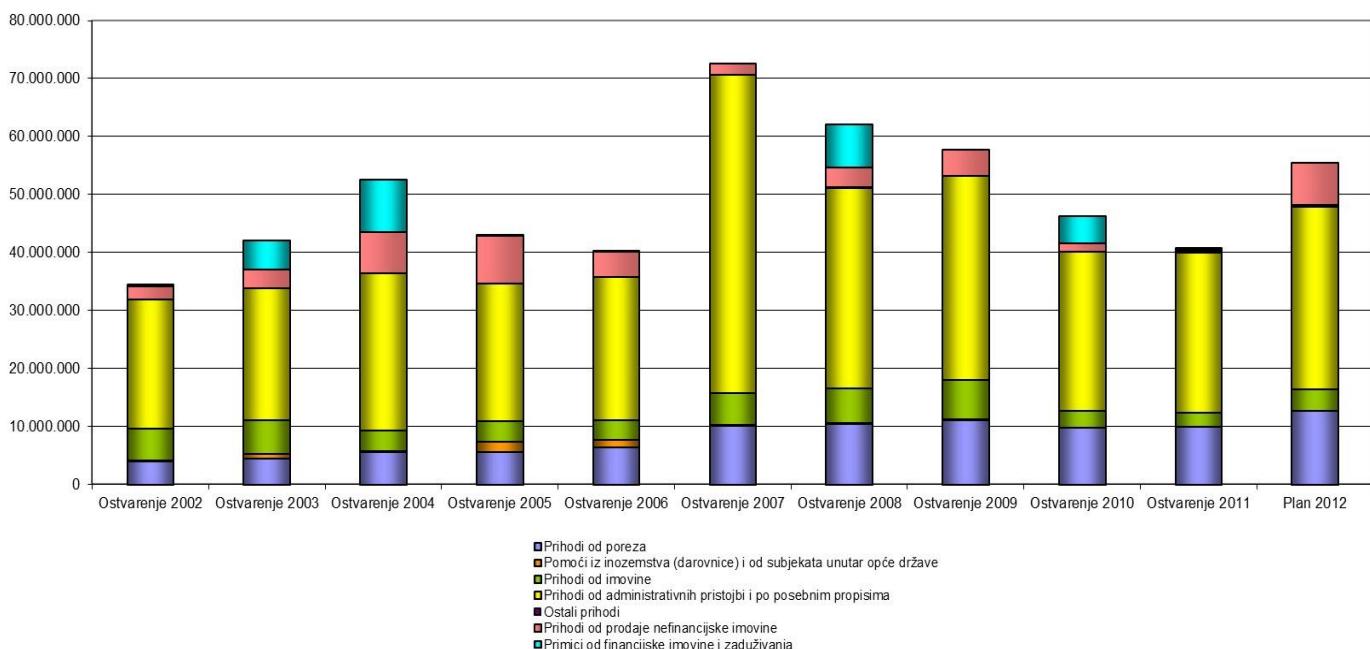
Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, utvrđenih zakonom i statutom, te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom prenijeti na općinu, ustrojen je Jedinstveni upravni odjel Općine Kostrena, sa zaposlenicima kako se navodi u nastavku:

- Jedinstveni upravni odjel – pročelnik, viši stručni suradnici za upravne poslove, za socijalnu i zdravstvenu skrb (socijalna i zdravstvena skrb, vatrogasna i civilna zaštita), za društvene djelatnosti (odgoj, obrazovanje, kultura), za komunalne poslove i zaštitu okoliša ,za komunalni sustav, prostorno planiranje i javnu nabavu, savjetnik za pravne poslove, referent komunalni redar, voditelj službe za financije i gospodarstvo, referent za financije, referent za društvene djelatnosti, referent administrativni tajnik, referent tajnik Općinskog vijeća.

Slijedi kratki prikaz prihoda Općine Kostrena, njihove strukture, kakva je struktura općinskih rashoda prema ekonomskoj i funkcijskoj klasifikaciji, odnosno koliki je finansijski potencijal proračuna za financiranje razvojnih projekata i programa.

U slijedećem grafu može se pratiti visina i struktura ukupnih prihoda Općine Kostrena u razdoblju od 2002. do 2011. godine, prema podacima Ministarsrtva financija, te plan za 2012. godinu.

Grafikon 12. Struktura i visina ukupnog prihoda Općine Kostrena u razdoblju 2002. - 2011. i plan za 2012. godinu.

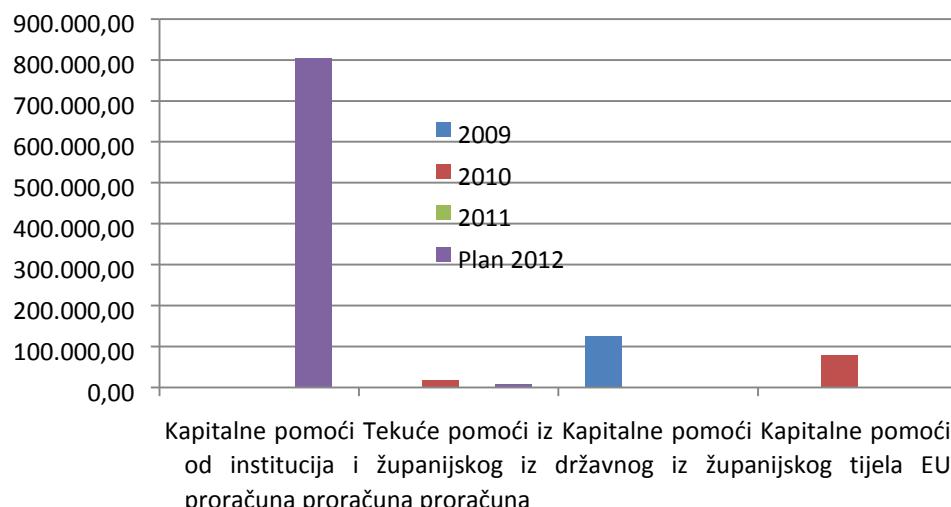
Izvor: Ministarstvo financija i Proračun Općine Kostrena za 2012. godinu

upni prihodi u Općini Kostrena u 2011. godini iznosili su 40.730.256 kn, a iz priloženog grafa je vidljivo da najveću stavku prihoda čine vlastiti prihodi, u prvom redu od administrativnih pristojbi, a zatim prihodi od poreza te prihodi od imovine.

Kad je riječ o vanjskim prihodima, odnosno o pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države, oni su neznatni u odnosu na ukupni proračun (u prosjeku godišnje 0,2%).

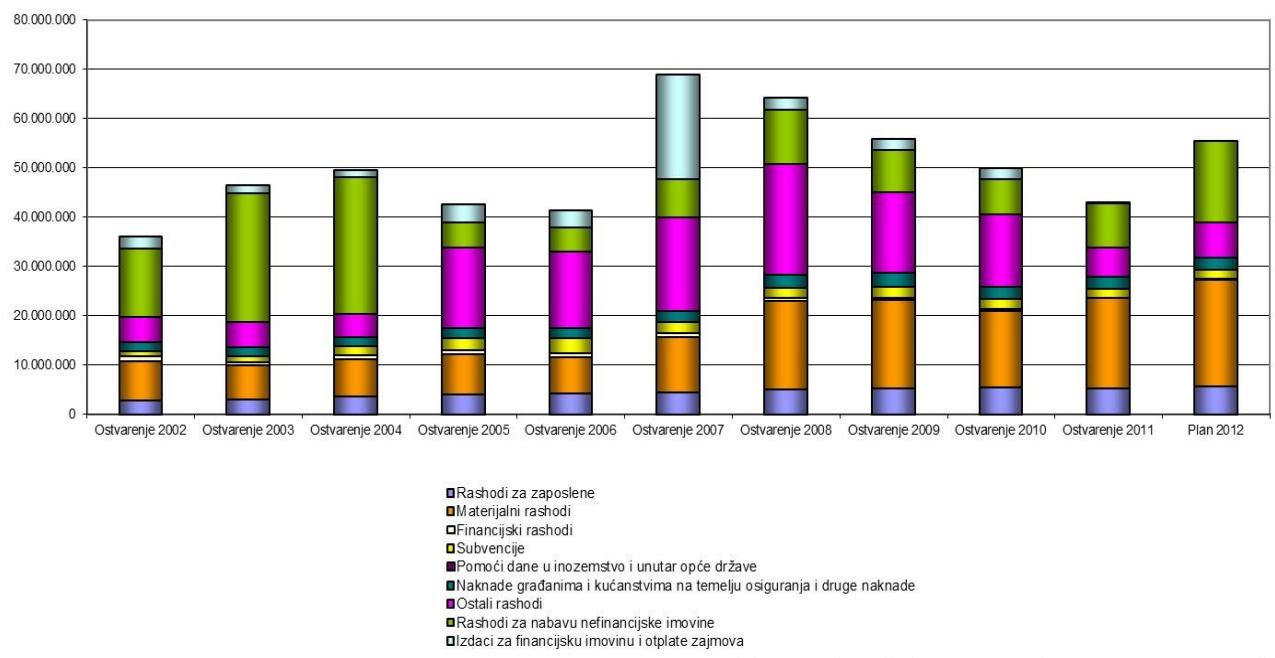
Slijedeći graf prikazuje visinu i strukturu ostvarenih prihoda od pomoći u razdoblju 2009.-2011. godina, s planom za 2012. godinu. Iz grafa se može zaključiti kako se Općina Kostrena za realizaciju svojih razvojnih programa i projekata mora osloniti uglavnom na vlastite proračunske prihode. No isto tako treba naglasiti da su u 2012. godini planirana značajna sredstva temeljem EU projekata. Općina Kostrena je nositelj projekta „Stop CO₂. Model smanjenja zagađenja zraka uvođenjem ekološke i energetski učinkovite LED javne rasvjete“ financiranog iz IPA programa, II. komponente –Operativni programa IPA Slovenija-Hrvatska. To je izuzetno bitno, naročito radi iskustva u provođenju EU projekata – strukturni fondovi će uz vlastiti proračun, u planskom razdoblju 2014. – 2020. biti zasigurno jedan od značajnih mogućih izvora financiranja razvojnih projekata, naravno, uz pravodobnu pripremu projekata kao i iskustvo u provođenju.

Grafikon 13. Prikaz visine i strukture ostvarenih prihoda od pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna u razdoblju 2009 – 2011, s planom za 2012. godinu.

U nastavku donosimo prikaz proračunskih rashoda općine Kostrena, temeljem ekonomске i funkcijeske klasifikacije.

Grafikon 14. Prikaz pojedinih skupina rashoda Općine Kostrena – ekonomска klasifikacija u razdoblju 2002-2011 i plan za 2012. godinu.

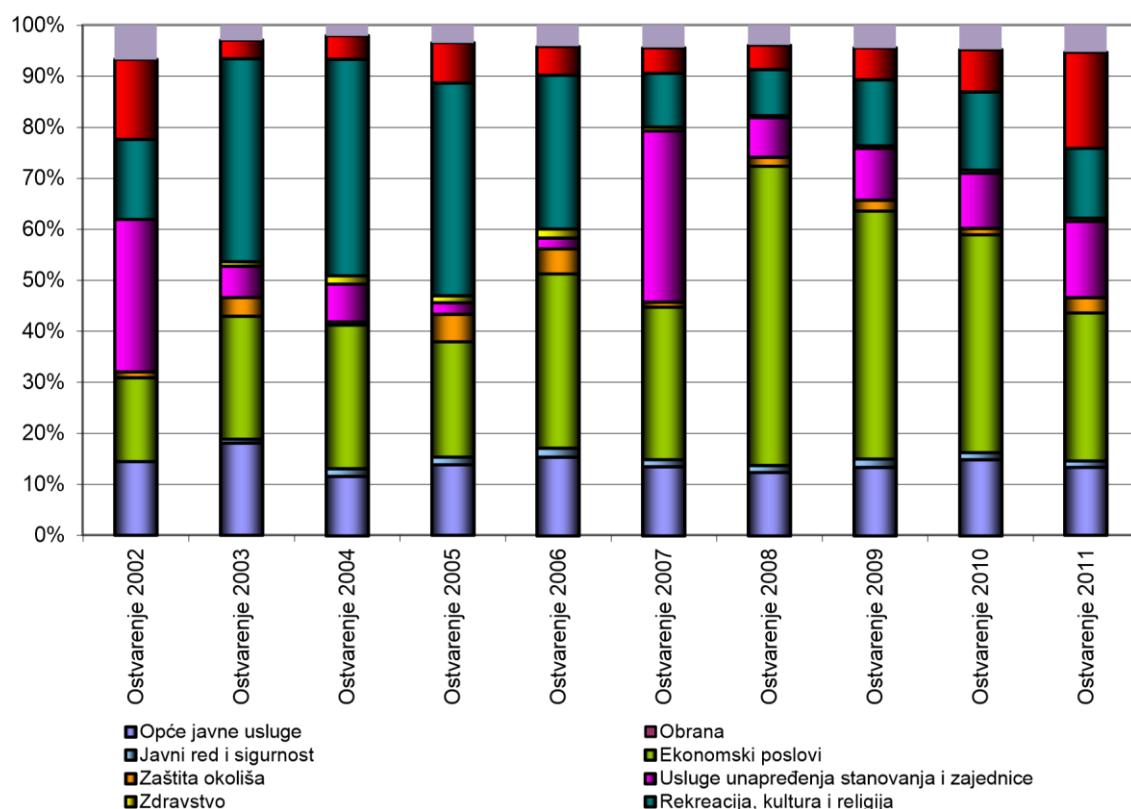
Izvor: Ministarstvo finansija i Proračun Općine Kostrena za 2012. godinu

Najveću stavku rashoda čine rashodi za materijalne troškove, u planu za 2012. godinu, slijede rashodi za nabavu nefinansijske imovine, odnosno financiranje razvojnih i investicijskih projekata, koji se u narednom razdoblju prvenstveno odnose na kapitalna ulaganja u komunalnu infrastrukturu (vodovod, kanalizacija, nerazvrstane ceste i sl) i kapitalna ulaganja u gospodarstvo – radnu zonu Šočići i sl.

Kad je riječ o komunalnoj infrastrukturi, Općina Kostrena kontinuirano ulaže u izgradnju i održavanje javnih površina, nerazvrstanih prometnica, javne rasvjete, vodoopskrbnog sustava, sustava odvodnje otpadnih voda, groblja i zbrinjavanje otpada. U prosjeku navedena skupina rashoda čini više od 25% ukupnih rashoda, a u pojedinim godinama premašuje 50% ukupnih rashoda što ukazuje na izrazitu orientiranost Općine na ispunjavanje razvojnih ciljeva.

Graf 15 prikazuje ukupne rashode prema funkcionalnoj klasifikaciji, iz koje je vidljiv raspored ulaganja Općine Kostrena prema područjima djelovanja.

Grafikon 15. Funkcijska klasifikacija ukupnih rashoda Općine Kostrena u razdoblju 2002.-2011.

Izvor: Ministarstvo finansija i Proračun Općine Kostrena za 2012. godinu

Općina Kostrena dakle, kontinuirano ulaže u programe i projekte iz područja kulture, gospodarstva, sporta i rekreativne, predškolskog odgoja i obrazovanja, zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom, – kroz tekuće i investicijsko održavanje objekata, investicijska – kapitalna ulaganja, tekuće donacije i programe sufinanciranja potreba stanovnika Općine Kostrena.

Kako bi proračunska ulaganja u programske i projektne aktivnosti bila što razvidnija, slijedi prikaz izdvojenih programa/projekata/aktivnosti financiranih iz proračuna Općine Kostrena u periodu 2009.– 2012. Navedena je redovna djelatnost jedino JU Narodna knjižnica. Bitno je napomenuti kako se proračunska klasifikacija mijenjala tijekom promatranog perioda, kao i nazivi programa, no to ne mijenja suštinu prikaza.

Tabela 18. Programi/projekti/aktivnosti financirani iz proračuna Općine Kostrena u periodu 2009 – 2011. i plan za 2012.

	2009	2010	2011	Plan 2012
Predškolski odgoj i obrazovanje				
Dodatni programi predškolskog odgoja i obrazovanja	99.128,11	64.463,30	50.800,80	33.000,00
Tekuće i investicijsko održavanje predškolskih objekata	119.440,16	113.706,93	869.715,09	1.007.500,00
Kapitalna ulaganja u predškolske objekte	0,00	103.048,28	3.600.852,93	5.019.300,00
Obrazovanje i znanost				
Program stipendiranja učenika i studenata	332.400,00	356.200,00	304.600,00	267.000,00
Dodatni programi osnovnoškolskog obrazovanja	463.089,00	452.589,40	459.736,75	463.000,00
Program - izvannastavne aktivnosti	177.321,49	166.567,33	107.287,50	101.600,00

Program ukupnog razvoja – Analiza postojećeg stanja – Općina Kostrena

Prijevoz srednjoškolske djece		220.159,00	217.048,50	130.000,00
Kultura				
Bibliotekarstvo - redovan rad JU Narodna knjižnica	454.845,95	569.638,84	545.520,37	552.000,00
Njegovanje folklorne baštine	33.000,00	33.000,00	27.000,00	20.000,00
Očuvanje pomoračke tradicije	30.000,00	35.000,00	10.000,00	3.200,00
Njegovanje čakavskog govora	170.000,00	100.000,00	80.000,00	50.000,00
List Naša Kostrena	189.459,46	188.666,60	134.246,33	137.550,00
Tradicija maškara	278.506,12	69.500,00	53.000,00	42.900,00
Pomoć udrugama društvenih djelatnosti	226.126,99	112.000,00	111.826,70	81.475,00
Sponsorstva u kulturi		8.500,00		
Zavičajni muzej				10.000,00
Glažbeno scenska djelatnost	390.794,40	262.000,01	85.000,00	85.000,00
Mnifestacije i obljetnice		77.759,55	60.632,02	55.900,00
Program: Pomoći udrugama i župama	122.500,00	67.722,92	178.120,90	165.000,00
Program: Kulturni program TZ Kostrena	60.000,00	55.000,00	30.000,00	30.000,00
Tekuće i investicijsko održavanje kulturnih domova	497.133,36	98.618,18	82.273,54	32.000,00
Kapitalna ulaganja u kulturi		778.576,11	247.874,52	70.000,00
Sport, rekreacija i tehnička kultura				
Amaterski sport i rekreacija	3.812.000,00	3.842.884,36	3.298.133,26	2.807.010,00
Manifestacije u sportu		175.000,00	120.000,00	115.000,00
Vrhunski sport	98.798,03	87.741,46	49.471,90	5.010,00
Tekuće i investicijsko održavanje sportskih objekata	554.800,89	695.786,59	702.514,98	0,00
Zdravstvena skrb				
Program poticanja nataliteta	198.402,09	210.130,91	273.195,99	260.000,00
Sufinanciranje bolesnih, starih i nemoćnih	242.430,82	263.516,26	269.304,00	315.400,00
Pomoć zdravstvenim ustanovama	78.515,07	30.616,28	37.001,36	39.000,00
Zdravstvena zaštita žena	120.000,00	87.700,00	69.600,00	50.000,00
Specijalistički pregledi	166.046,29	99.551,65	94.756,80	70.000,00
Dijagnostičke pretrage		62.082,78	58.116,78	40.000,00
Cijepljenje	40.000,00	7.000,00	11.000,00	12.800,00
Prevencija osteoporoze	25.000,00	25.000,00	25.000,00	0,00
Prevencija novotvorina	9.050,00			
Zdravstvena skrb o djeci i mladima	78.743,68	121.974,98	115.535,01	72.000,00
Unapređenje zdravlja mještana Kostrene	15.699,99	5.000,00		
Tekuće i investicijsko održavanje zdravstvenih objekata	34.395,48	57.015,70	70.695,03	70.000,00
Socijalna skrb	1.749.766,21	1.607.586,69	1.526.308,24	1.542.815,00
Smještaj djece predškolske dobi	274.888,00	224.010,90	142.677,60	90.000,00
Sufinanciranje školske djece i pomoć u školovanju	165.645,49	166.905,00	134.295,07	138.000,00
Pomoć domaćinstvima (pomoći u prehrani, u slučaju smrti...)	932.771,80	881.855,20	914045,79	923.000,00
Pomoć humanitarnim i civilnim udrugama i zdravstvenim ust.	35.850,00	27.600,00	16.250,00	88.000,00
Skrb o starijim osobama (darivanje starijih osoba, aktivnosti...)	311.650,92	307.215,59	319.039,78	215.815,00
Kapitalna ulaganja - dom za starije osobe	28.960,00	0,00		88.000,00
Komunalni sustav	22.938.703,57	17.967.160,83	9.295.042,17	18.457.410,00
Kapitalna ulaganja u odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda	3.205.012,62	200.269,14	0,00	805.200,00
Kapitalna ulaganja u vodoopskrbu	232.730,12	0,00	0,00	
Kapitalna ulaganja u ceste	0,00	495.267,64	35.670,00	600.000,00

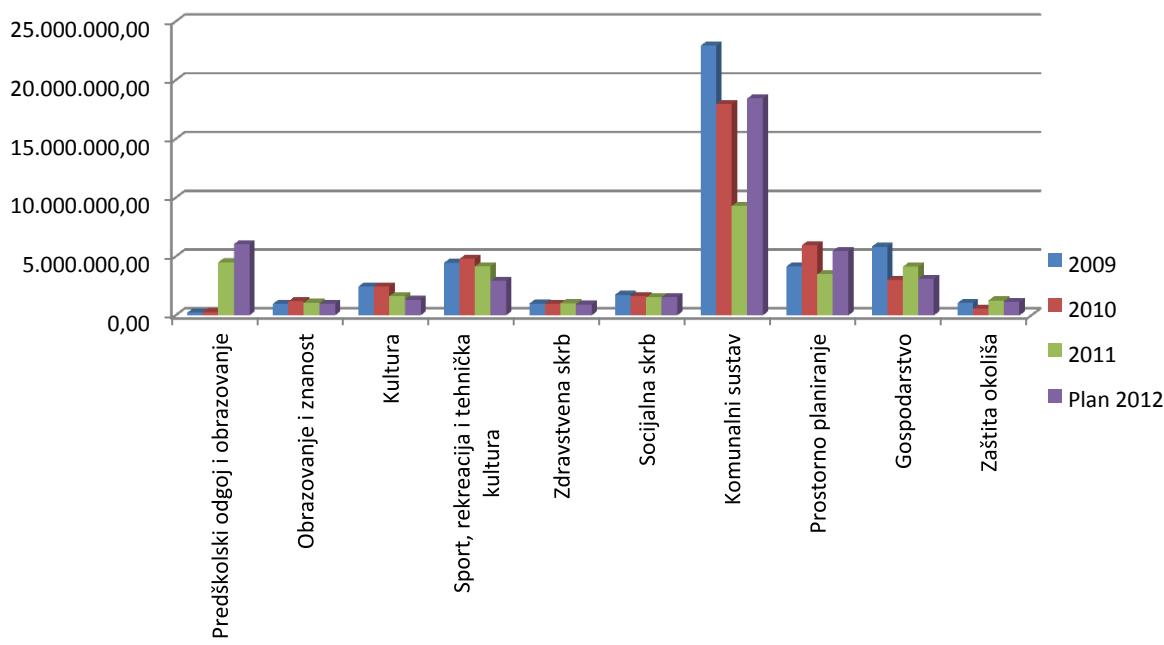
Program ukupnog razvoja – Analiza postojećeg stanja – Općina Kostrena

Kapitalna ulaganja u groblja				100.000,00
Kapitalna ulaganja u dječja igrališta	371.030,30	12.792,00	0,00	40.000,00
Kapitalna ulaganja u javnu rasvjetu	299.061,05	210.628,40	0,00	
Sredstva iz cijene za razvoj (Kapitalne pomoći trgovackim društvima)	7.523.880,68	6.572.347,76	436.047,89	1.200.000,00
Održavanje nerazvrstanih cesta	2.499.897,23	2.481.884,04	3.468.213,89	3.120.285,00
Održavanje javnih i zelenih površina	2.304.880,29	2.236.469,50	413.881,17	3.822.000,00
Čišćenje javnih površina i odvoz otpada	560.693,84	1.488.329,16	1.620.486,52	2.040.000,00
Održavanje javne rasvjete	2.174.357,30	1.189.335,76	1.393.076,88	1.973.700,00
Održavanje odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda	148.435,68	126.439,67	123.244,77	219.000,00
Održavanje dječjih igrališta	25.756,50	56.536,15	47.294,12	260.000,00
Održavanje groblja	143.148,26	374.270,55	199.986,58	100.000,00
Održavanje autobusnih stanica	27.188,34	74.925,45	19.667,70	65.000,00
Održavanje poslovnih i stambenih prostora	683.672,98	291.373,92	297.508,62	500.000,00
Pojačano održavanje nerazvrstanih cesta	2.242.289,53	1.610.455,19	120.215,90	2.812.225,00
Pojačano održavanje pomorskog dobra	346.392,90	516.328,17	620.368,13	800.000,00
Pojačano održavanje groblja	150.275,95	29.508,33		0,00
Pojačano održavanje javne rasvjete			499.380,00	
Prostorno planiranje	4.150.364,67	5.959.684,37	3.487.841,93	5.489.000,00
Prostorno planiranje i izrada projektne dokumentacije	4.150.364,67	5.959.684,37	3.487.841,93	5.489.000,00
Gospodarstvo	5.836.696,23	2.994.749,47	4.138.489,14	3.115.500,00
Kapitalna ulaganja u gospodarstvo	46.863,00	77.286,34	659.198,09	
Program subvencija u gosp (KD Autotrolej, KD Kostr, TZ Kostr)	4.873.193,71	2.234.274,61	2.918.236,29	2.402.000,00
Program protupožarne zaštite	905.542,50	674.984,38	559.227,32	578.500,00
Poticanje malog i srednjeg poduzetništva				135.000,00
Poticanje maslinarstva, voćarstva i pčelarstva	11.097,02	8.204,14	1.827,44	
Zaštita okoliša	1.037.470,79	553.980,15	1.265.596,94	1.138.500,00
Zaštita vrijednih dijelova okoliša (Solin, pov. staze, trim staza, botanički vrt...)	375.220,39	164.580,59	104.999,56	330.000,00
Akcije za zaštitu okoliša (monitoring zraka, eko akcije, sanacije otpadom onečišćena tla...)	145.659,50	45.235,06	52.653,07	161.500,00
Sufinanciranje programa i projekata u zaštiti okoliša (revizija dokumenata, izrada dokumentacije, eko projekti	516.590,90	344.164,50	160.648,41	647.000,00
Projekt IPA - Stop CO2			947.295,90	

Slijedeći graf prikazuje visinu proračunskih ulaganja u programske aktivnosti i projekte prema funkcionalnoj podjeli. Najviše sredstava je uloženo u komunalnu infrastrukturu, zatim slijedi ulaganja u prostorno – plansku dokumentaciju, izradu projektne dokumentacije i sređivanje imovinsko – pravnih pitanja. Sve to upućuje na kontinuirano razvojno promišljanje Općine Kostrena kad je riječ o proračunskim rashodima.

Grafikon 16. Proračunska ulaganja u programske aktivnosti i projekte u razdoblju 2009-2011 i Plan za 2012. godinu.

2.11.3 Komunalno društvo Kostrena

Općina Kostrena kao većinski vlasnik, osniva Komunalno društvo Kostrena d.o.o. prvenstveno radi osiguranja trajnog i kvalitetnog obavljanja komunalnih djelatnosti, održavanja komunalnih objekata i uređaja stanju funkcionalne sposobnosti, poduzimanja odgovarajućih mjer za očuvanje i zaštitu okoliša i obavljanja drugih poslova.

KD Kostrena u prosjeku je od 2007. godine do 2012. godine zapošljavalo 11 zaposlenika godišnje, uz pojedine sezonske radnike. Nakon proširenja djelatnosti 2009. godine zapošljavaju dodatna 3 radnika za pometanje javnoprometnih površina i zbrinjavanja otpada. Od ožujka 2012. godine zapošljavaju se dodatni djelatnici za obavljanje poslova ukopa pokojnika na području Kostrene.

Temeljne djelatnosti KD Kostrena su:

- Uprava groblja;
- Obavljanje pogrebnih poslova.;
- Naplata naknade za parkiranje - ljetna sezona;
- Pometanje javnoprometnih površina sa zbrinjavanjem otpada; Pružanje dimnjačarskih usluga.

Podružnica Komunalnog društva - **Sportska dvorana Kostrena** - izgrađena je 2005. godine, u svrhu zadovoljenja potreba stanovništva Općine za podizanjem kvalitete sportskih sadržaja. Od 2007. godine kao sjedište Komunalnog društva Kostrena koriste se prostorije Sportske dvorane Kostrena. U sklopu dvorane, nalazi se i 14 poslovnih prostora.

Društvo se sastoji od sljedećih tijela:

- Skupštine - koja odlučuje o pitanjima određenim Zakonom o Trgovačkim društvima i finansijskim izvješćima društva, upotrebi ostvarene dobiti i ostvarivanju gubitaka, o svim pravilima i elementima poslovanja društva. Skupštinu predstavlja pet predstavnika koje

enuje općinsko vijeće, a njih čine troje predstavnika iz reda vijećnika, jedan načelnik Općine Kostrena, te jedan zaposleni u stručnim službama Općine, koji je u pravilu stručnjak za područje iz djelatnosti poslovanja.

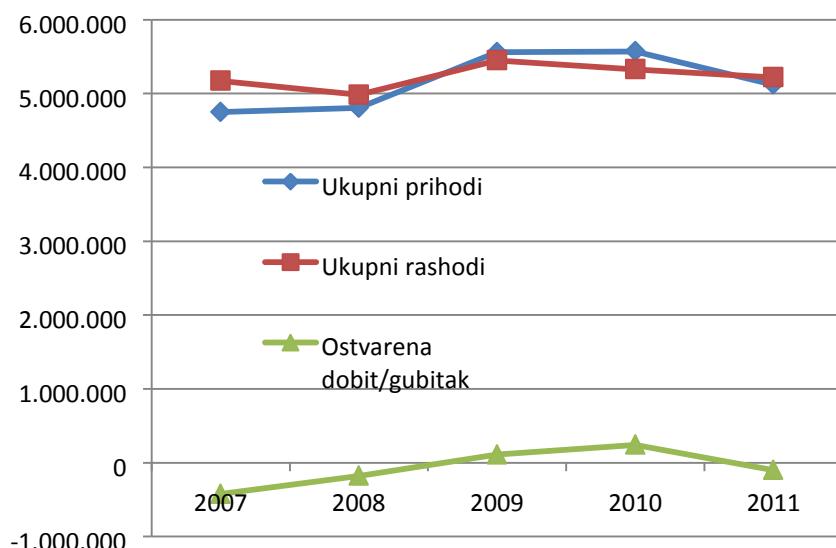
- Uprave - Komunalno društvo zastupa samostalno i pojedinačno član Uprave, koji ujedno vodi i nadgleda sve djelatnosti istoimenog društva.
- Nadzornog odbora - koji se sastoji od tri člana koje bira i opoziva skupština društva, te je na njima odgovornost nadzora poslovanja društva.

Temeljne djelatnosti podružnice Sportske dvorane Kostrena su:

- Zakup poslovnih prostora
- Najam sportskih terena
- Najam squash terena

Financijski pokazatelji poslovanja KD Kostrena, koji ukazuju na određeni potencijal komunalnog društva da provodi razvojne projekte, nalaze se u sljedećoj tablici. U 2011. godini dolazi do pada svih financijskih pokazatelja, no svakako treba uzeti u obzir poslovne okolnosti i okruženje u 2011. godini, odnosno nastavak recesije u cijeloj Hrvatskoj.

Grafikon 17. Financijski pokazatelji poslovanja KD Kostrena u razdoblju 2007-2011

Izvor: KD Kostrena d.o.o.

2.11.4 Turistička zajednica Općine Kostrena

Radi unapređivanja općih uvjeta boravka turista, promocije turističkog proizvoda područja Zajednice te razvijanja svijesti o važnosti i gospodarskim, društvenim i drugim učincima turizma, očuvanja i unapređenja svih elemenata turističkog proizvoda a osobite zaštite okoliša, 2010. godine je Općina Kostrena osnovala Turističku zajednicu Općine Kostrena.

Zajednica ima zadaće određene Statutom Turističke zajednice Općine Kostrena, a odnose se na sljedeće :

omoviranje turističke destinacije na razini općine samostalno i putem udruženog oglašavanja,

- upravljanje javnom turističkom infrastrukturom danom na upravljanje od strane općine,
- sudjelovanje u definiranju ciljeva i politike razvoja turizma na nivou općine
- sudjelovanje u stvaranju uvjeta za efikasnu koordinaciju javnog i privatnog sektora,
- poticanje optimalizacije i uravnoteženje ekonomskih i društvenih koristi i koristi za okoliš,
- izrada strateških i razvojnih planova turizma na nivou općine,
- poticanje i sudjelovanje u uređenju općine u cilju unapređenja uvjeta boravka turista, osim izgradnje komunalne infrastrukture,
- redovito, a najmanje svaka 4 mjeseca, prikupljanje i ažuriranje podataka o turističkoj ponudi, smještajnim i ugostiteljskim kapacitetima (kulturnim, sportskim i drugim manifestacijama) radnom vremenu zdravstvenih ustanova, banaka, pošte, trgovina i sl. te drugih informacija potrebnih za boravak i putovanje turista,
- izdavanje turističkih promotivnih materijala,
- obavljanje informativnih poslova u svezi s turističkom ponudom,
- poticanje i organiziranje kulturnih, zabavnih, umjetničkih, sportskih i drugih manifestacija koje pridonose obogaćivanju turističke ponude,
- koordinacija djelovanja svih subjekata koji su neposredno ili posredno uključeni u turistički promet radi zajedničkog dogovaranja, utvrđivanja i provedbe politike razvoja turizma i obogaćivanja turističke ponude,
- poticanje, organiziranje i provođenje akcija u cilju očuvanja turističkog prostora, unaprjeđivanja turističkog okružja i zaštite čovjekova okoliša, te prirodne i kulturne baštine,
- poticanje, unaprjeđivanje i promicanje specifičnih prirodnih i društvenih vrijednosti koje općinu čine turistički prepoznatljivom i stvaranje uvjeta za njihovo gospodarsko korištenje,
- vođenje jedinstvenog popisa turista za područje općine, poglavito radi kontrole naplate boravišne pristojbe i stručne obrade podataka,
- dnevno prikupljanje, tjedna i mjeseca obrada podataka o turističkom prometu na području općine,
- provjera i prikupljanje podataka o prijavi i odjavi boravka turista u cilju suradnje s nadležnim inspekcijskim tijelima u nadzoru nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe, te prijavom i odjavom turista.
- poticanje i sudjelovanje u aktivnostima obrazovanja stanovništva o zaštiti okoliša, očuvanju i unaprjeđenju prirodnih i društvenih vrijednosti prostora u cilju razvijanja svijesti stanovništva o važnosti i učincima turizma, te svojih članova, odnosno njihovih zaposlenika u cilju podizanja kvalitete usluga,
- organizacija provođenje i nadzor svih radnji promocije turističkog proizvoda općine sukladno smjernicama skupštine Zajednice, godišnjem programu rada i finansijskom planu Zajednice
- ustrojavanje jedinstvenoga turističkoga informacijskog sustava, sustava prijave i odjave turista i statističke obrade,
- obavljanje i drugih poslova propisanih ovim Zakonom ili drugim propisom.

Zajednica sudjeluje u provedbi programa i akcijama turističke zajednice županije od zajedničkog

teresa za sve subjekte u turizmu s područja županije.

Prihodi TZ Kostrene kreću se na razini 770.000,00 kn (plan za 2012. godinu) i 510.000,00 kn (plan za 2013. godinu), a program rada za 2013. godinu uključuje razne aktivnosti i programe, od kojih navodimo slijedeće:

- Dizajn vrijednosti: poticanje i sudjelovanje u uređenju Općine Kostrena, projekt Volim Hrvatsku, manifestacije (kulturno-zabavne, sportske, ekološke...), razvoj novih proizvoda – Botanički vrt, podmorski park, arheološki park, zavičajni muzej, biciklističke staze, potpora razvoju DMK (Destinacijske menadžment kompanije);
- Komunikacija vrijednosti: internet oglašavanje i održavanje stranice, oglašavanje u promotivnim kampanjama, promocija putem medija, udružena oglašavanja, brošure i ostali tiskani materijali, suveniri, info table, smeđa signalizacija;
- Distribucija i prodaja vrijednosti: sajmovi, info nastupi, posebne prezentacije, studijska putovanja;
- Interni marketing: edukacija, koordinacija subjekata, nagrade i priznanja;
- Marketinška infrastruktura: proizvodnja multimedijalnih materijala, istraživanje tržišta, formiranje baze podataka, banka fotografija i priprema u izdavaštvu, jedinstveni turistički informacijski sustav

Sveukupno, planirana sredstva za provedbu programa u 2013. godini iznose 126.000,00 kn, a ostatak sredstava se planira za administrativne rashode (rashodi za radnike, rashodi za TIC – Turistički informativni centar, rashodi za kapitalne investicije – Kostrenska kuća).

KLJUČNI PROBLEMI /IZAZOVI/ - UPRAVLJANJE RAZVOJEM

Nedostatak kapaciteta općinske uprave za pripremu i provedbu projekata financiranih EU sredstvima

Nedostatak finansijskih sredstava za provedbu projekata kandidiranih na EU natječaje - predfinanciranje

3. ANALIZA SNAGA, SLABOSTI, MOGUĆNOSTI I PRIJETNJI (SWOT analiza)

Analiza postojećeg stanja, kao i prijedlozi članova Radnog tima za izradu Programa ukupnog razvoja općine Koatrena, predstavljaju osnovu za izradu SWOT analize.

SWOT analiza predstavlja metodu koja pomaže da se prepoznaju, otkriju i utvrde ključni čimbenici razvoja, potencijali za razvoj, ali i ograničavajući faktori. Predstavlja ključni korak od analize postojećeg stanja k razmišljanju o budućnosti, željenoj i mogućoj, odnosno određivanju razvojne vizije, strateških ciljeva i prioriteta, a potom i mjera, odnosno razvojnih projekata. Uključuje četiri ključna faktora:

- snage (*strengths*), njih treba nastojati najbolje iskoristiti
- slabosti (*weakness*), o njima valja voditi računa i treba ih prevladati
- prilike (*opportunities*) treba iskoristiti da se povećaju snage i umanje slabosti
- prijetnje (*threats* – njih treba svesti na najmanju moguću mjeru i treba ih se čuvati, odnosno biti svjestan postojećih prijetnji u okruženju, koje mogu umanjiti snage, a povećati slabosti.

Snage i slabosti predstavljaju unutrašnje karakteristike, dok prilike i prijetnje dolaze iz okruženja.

SNAGE

SLABOSTI

<ul style="list-style-type: none"> • Smještaj je u neposrednoj blizini Grada Rijeke • Dobra cestovna povezanost • Riječki prometni pravac • Smještaj jakih gospodarskih subjekata na području Općine • Rast broja stanovnika - broj stanovnika u Općini Kostrena je viši za 10% u odnosu na 2001. • Obrazovna struktura stanovništva viša od prosjeka PGŽ i RH • Stopa nezaposlenosti niža od županijskog i državnog prosjeka • Povoljna klima • Sredene zemljische knjige i njihovo usklađenje sa stanjem u katastru • Izuzetno vrijedni resursi kad je riječ o prirodnoj baštini – šipanje, podmorski park, botanički vrt, obalni pojas • Vrijedni resursi kulturno-povijesne baštine - Solin • Pomorska tradicija • Sustavno praćenje pojedinih sastavnica okoliša (vode, priobalno more, zrak) • Postojanje planova i programa vezanih uz zaštitu okoliša • Izrada Akcijskog plana za poboljšanje kakvoće zraka u Općini Kostrena • Postojanje Odbora za zaštitu okoliša Općine Kostrena • Izvrsna kakvoća mora za kupanje i vode za piće • Dobro razvijen sustav gospodarenja otpadom • Gospodarsko-poslovne zone predviđene u PUO – iskazan interes poduzetnika • Iznimno visok potencijal sportskorekreativne zone • Postojanje i obuhvat prostornoplanske dokumentacije • Kontinuirano ulaganje Općine u razvoj komunalne infrastrukture • Visoka kvaliteta predškolskog i 	<ul style="list-style-type: none"> • Dnevne migracije stanovništva • Povećanje broja nezaposlenih • Nedovoljna zaštita i valorizacija prirodne i kulturne baštine • Prekoračenja dopuštenih razina buke • Nedostatak edukacije o zaštiti okoliša • Moguće incidentne situacije • Jaki onečišćivači zraka na području Općine – narušena kakvoća zraka • Nedovoljno korištenje alternativnih izvora energije • Nedovoljno izgrađen vodoopskrbni sustav • Nedovoljno izgrađen sustav javne odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda • nedovoljna informiranost građana o OEI • Odlaganje otpada na divljim odlagalištima • Nedovoljna plinifikacija • Nedostatak parkirnih površina • Slabo informiranje turista o prirodnom bogatstvu područja • Nema partnerskih odnosa Općine Kostrena i gospodarskih subjekata • Nedovoljna potpora poticanja poduzetništva • Nedovoljna vertikalna i horizontalna povezanost poduzetništva • Smanjenje gospodarske aktivnosti – negativni pokazatelji poslovanja poduzetnika • Skroman broj raspoloživih turističkih kapaciteta, kao i njihova kvaliteta nedostatak sadržaja • Konflikti industrijskih pogona i turizma • Nedostatan interes investitora za ulaganja • Nedovoljno promicanje turističke ponude • Nedostatna kulturna događanja • Nedostatna kulturna infrastruktura □ <p>Nedostatak većih sportskih</p>
---	--

<p>školskog odgoja</p> <ul style="list-style-type: none">• Kontinuirano ulaganje Općine u podizanje kvalitete života njezinih	<p>manifestacija</p> <ul style="list-style-type: none">• Nedostatak ustanova za socijalnu skrb
---	--

<p>stanovnika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adekvatna organizacija i vođenje većeg broja sportova □ Postojanje gradske knjižnice • Sportska dvorana • Postojanje ordinacija opće medicine, pedijatrije, stomatoloških ordinacija i patronažnih službi, ljekarna i dermatološka ordinacija • Velik broj organizacija civilnog društva na području Općine • Spremnost općinske uprave na potporu razvoju • Otvorenost prema prihvaćanju razvojnih inicijativa □ Iskustvo općinske uprave u provedbi EU projekata (IPA) • Izrađena prostorno-planska dokumentacija • Visok indeks razvijenosti – među najvišima u RH • Postojanje komunalnog društva • Aktivna turistička zajednica 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljna specijalistička zdravstvena zaštita • Nedovoljna svijest o zdravom i kvalitetnom načinu života • Nedostatak kapaciteta općinske uprave za privlačenje EU sredstava • Pomoć pri pripremi projekata
MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE

<ul style="list-style-type: none"> - Relativno mala izgrađenost prostora - Mehanički priliv stanovništva - Razvoj tržišta rada- ispitivanje potreba i bolja suradnja s potencijalnim poslodavcima - Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Općini Kostrena - Nadogradnja i daljnji planski razvoj infrastrukture na svim nivoima – definiranje prioriteta - Razvoj destinacijskog menadžmenta (tvrtke za destinacijski menadžment) - Nadogradnja na trenutnu turističku ponudu - Razvoj izvannastavnih aktivnosti - Poticanje na cjeloživotno učenje - Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva - Izgradnja manjih elektrana na OIE kao i mjere energetske učinkovitosti, poticanje korištenja OIE - Uređenje rekreativskih površina - Proglašavanje zaštićenih zona - Podizanje svijesti stanovništva i turista o važnosti očuvanog okoliša 	<ul style="list-style-type: none"> - Centralizirano upravljanje prirodnim resursima - potencijalna opasnost od zagađivanja akvatorija i obale (zbog nekontroliranog i neodgovornog ispuštanja kaljužnih ili balastnih voda) - mogućnost incidentnih situacija i potencijalnih havarija - smanjivanje krajobrazne i biološke raznolikosti - potreba izrade prevelikog broja prostorno- planskih dokumenata - nedovoljna povezanost između gospodarstva, strateškog razvoja i institucija visokog obrazovanja - kriza i recesija u hrvatskom gospodarstvu - smještanje sjedišta tvrtki i finansijskih institucija izvan Općine - sporo rješavanje prostornih planova (nesigurna zakonska rješenja, lokalna uprava nema samostalnosti, sustav je previše birokratiziran i centraliziran) - predugi proces pribavljanja dozvola - porast bolesti zbog nezdravog načina
<ul style="list-style-type: none"> - Daljnje ulaganje u razvoj poslovnih zona - mogućnost uspostave integriranog javnog prijevoza - luka otvorena za javni promet lokalnog značaja izgradnja marine - jačanje i promicanje poduzetničkog duha - veći poticaji za razvoj gospodarstva - osiguranje uvjeta za kvalitetan život mladih obitelji (na primjer otvaranje jaslica) 	<ul style="list-style-type: none"> - života (hrana, premalo sporta) usmjeravanje stanovništva i veće zapošljavanje u Rijeci prouzrokovalo bi nastanak „spavaonica“. loša koordiniranost razvojne politike na svim nivoima, nepostojanje razvojnih strategija na nacionalnoj, regionalnoj i županijskoj razini za razdoblje 2014 – 2020, nepostojanje operativnih planova visoke cijene nekretnina u Općini

4. REZULTATI PROVEDENE ANKETE I JAVNOG POZIVA ZA DOSTAVU PROJEKTNIH IDEJA

U okviru izrade Programa ukupnog razvoja Općine Kostrena, Regionalna razvojna agencija Porin d.o.o. je na području Općine Kostrena provela anketu udrug civilnog društva, poduzetničkog sektora i velikih gospodarskih subjekata koji djeluju na području Općine – HEP Proizvodnja d.o.o., INA d.d. i Brodogradilište Viktor Lenac.

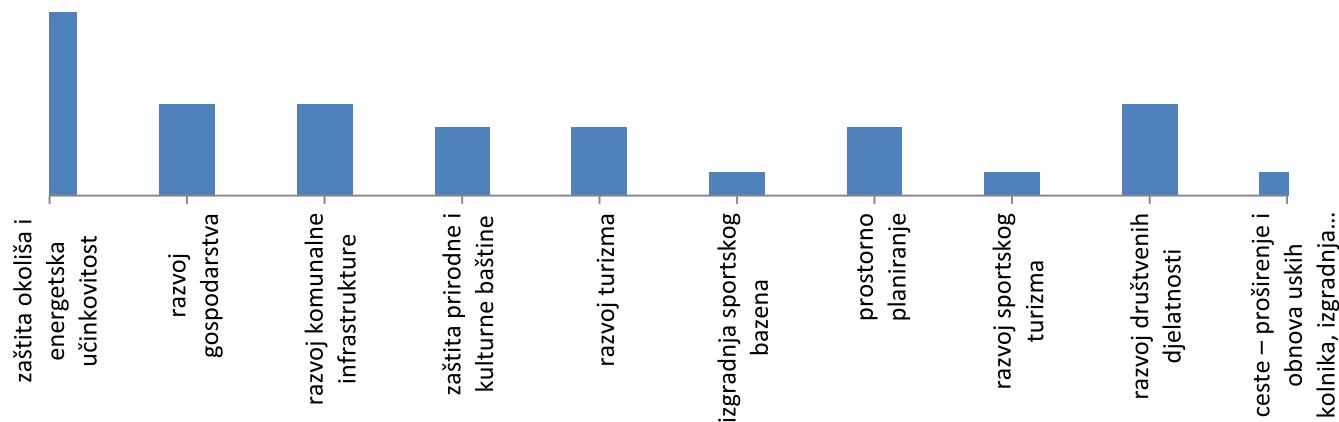
Isto tako, Općina Kostrena objavila je Javni poziv za prikupljanje projektnih ideja u okviru Programa ukupnog razvoja Općine Kostrena, koji će ostati otvoren tijekom cijelog razdoblja izrade i provedbe PUR-a Kostrene. Javnim pozivom pozvani su svi zainteresirani da, putem priloženog obrasca, prijave svoje projektne ideje koje mogu doprinijeti gospodarskom, infrastrukturnom i društvenom razvoju te podizanju kvalitete života stanovnika Općine Kostrena. Cilj javnog poziva je stvaranje baze projekata u okviru PUR-a Općine Kostrena, procjene apsorpcijskog kapaciteta i uključenja projekata u plan provedbe PUR-a, sukladno provedenoj evaluaciji i rangiranju prema unaprijed utvrđenim kriterijima. Baza projekata biti će kontinuirano ažurirana tijekom cijelog razdoblja provedbe PUR-a.

Anketni upitnik za udruge civilnog društva i poduzetnike postavljen je jednostavno, kako bi se ispitanicima maksimalno olakšalo sudjelovanje u anketi, a sastojao se od 3 pitanja otvorenog tipa te obrasca za projektne ideje. Upitnik je sastavljen tako da se postavljenjem otvorenih pitanja ispitanicima ostavlja prostor za slobodan upis stavova i prijedloga:

- što smatrate prioritetima za razvoj Općine Kostrena, a razvoj kojih će doprinijeti i Vašem razvoju (zaštita prirodne i kulturne baštine, zaštita okoliša, razvoj komunalne infrastrukture – vodoopskrba, javna odvodnja, gospodarenje otpadom, ceste i sl i energetike, razvoj gospodarstva, razvoj turizma, društvene djelatnosti – predškolski i školski odgoj, sport i rekreacija, kultura, zdravstvena zaštita i socijalna skrb, nevladine organizacije, prostorno planiranje...)
- koji su glavni problemi za realizaciju Vaših razvojnih ciljeva
- koja su Vaša rješenja i prijedlozi.

Rezultati ankete pokazali su da su udruge, tvrtke i institucije prepoznale prioritete za razvoj Općine, kako slijedi u grafikonu. Vidljivo je da je najviše ispitanika prepoznao zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost kao najvažniji prioritet razvoja. Slijedi razvoj gospodarstva i razvoj komunalne infrastrukture kao i zaštita kulturne baštine i razvoj turizma. U drugom djelu kao glavne probleme za realizaciju ciljeva subjekti navode nedostatak industrijske zone, nedostatak projekata i sredstava, visokoobrazovanih kadrova te zagađenost okoliša. U trećem djelu ispitanici su dali svoje prijedloge i rješena kao i projektne ideje koje mogu doprinijeti gospodarskom, infrastrukturnom i društvenom razvoju te podizanju kvalitete života stanovnika Općine Kostrena.

Grafikon 18. Prepoznati prioriteti za razvoj Općine Kostrena

Identificirani su slijedeći problemi koje su udruge i tvrtke navele kao zapreke za realizaciju svojih razvojnih ciljeva:

- ✓ nedostatak industrijske zone za male poduzetnike
- ✓ nedostatak ideja i projekata i sredstava
- ✓ nedostatak educiranog kadra za izradu strategije razvoja te visokoobrazovanih kadrova
- ✓ bez razvoja gospodarstva nisu moguća ostala potrebna ulaganja
- ✓ nedostatak promidžbe i društvenih događanja
- ✓ zagađenost okoliša industrijom
- ✓ sporost pri ishodovanju potrebne dokumentacije
- ✓ orijentiranost domaćem tržištu zahvaćenog recesijom
- ✓ nedostatak potpore države i jedinica lokalne samouprave tvrtkama koje se bave izvozom
- ✓ smanjenje poslova u brodogradnji i industriji
- ✓ nepostojanje detaljnog plana za uređenje lučice Podurinj
- ✓ nedostatak vatrogasnog doma
- ✓ nemogućnost ostvarenja razvoja nautičkog i ronilačkog turizma

Slijede prijedlozi i rješenja:

- ✓ izrada industrijske zone za malo poduzetništvo s cjelovitom infrastrukturom
- ✓ provodenje pozivnih natječaja, animacija malih i srednjih poduzetnika, tematske tribine, okrugli stolovi održavanje seminara i edukacija
- ✓ iskoristiti potencijale lokacije općine Kostrena
- ✓ izrada dugoročne strategije razvoja turizma (uzimajući u obzir prirodne resurse)
- ✓ izmjena zakona i ubrzavanje ishodovanja potrebne dokumentacije
- ✓ korištenje sredstava EU fondova
- ✓ izrada i usvajanje DPU lučice Podurinj
- ✓ poticanje tvrtki izvoznica ✓ održati djelatnost brodogradnje
- ✓ ulaganje u turizam

Rezultati ankete velikih poduzeća (HEP proizvodnja d.o.o. i Brodogradilište Viktor Lenac d.d., INA d.d. nije dostavila ispunjeni anketni upitnik):

ketni upitnik za velika poduzeća sastoji se također od 3 pitanja otvorenog tipa, te odgovore navodimo u cijelosti.

HEP proizvodnja d.o.o.

Razvojni programi i projekti koji se planiraju realizirati u razdoblju 2013-2020, a specifično se odnose na Općinu Kostrena (proistekli iz svojih strateških dokumenata i razvojnih planova)

- Zamjena postojećeg bloka u Pogonu TE Rijeka novim suvremenim kombi postrojenjem pokretanim plinsko turbinskim agregatom koje treba zadovoljavati ekološke standarde zaštite okoliša i uvjete primjene najboljih raspoloživih tehnika
- Modernizacija postojećeg bloka TE Rijeka – prelazak na plin kao emergent umjesto loživog ulja
- Uvođenje certifikata ISO 9001 i 14001 u Pogon TE Rijeka

Utjecaj navedenih programa i projekata na kvalitetu života stanovnika Općine Kostrena:

- implementacijom ISO normi upravljanja okolišem i upravljanja kvalitetom u Pogonu TE Rijeka trebalo bi se osigurati trajno odgovorno ponašanje kako prema tehnološkom procesu u samom pogonu, tako i u odnosu na okoliš uz stalni zahtjev za poboljšanjima
- -prelaskom na plin kao emergent u procesu proizvodnje smanjilo bi se onečišćenje emisijom dimnih plinova budući da je plin ekološki prihvatljivije gorivo od loživog ulja
- izgradnjom novog kombi bloka (plinskog) sa visokim stupnjem korisnosti dodatno se smanjuje količina energenta za istu proizvodnju električne energije – povećanje korisnosti za 50% u odnosu na postojeće postrojenje. Smanjenjem utrošenog energenta normalno se smanjuju i sve emisije. **Programi i projekti u segmentu politike društveno-odgovornog poslovanja koje se planiraju usmjeriti na područje Općine Kostrena:**

- Pogon TE Rijeka je jedan od proizvodnih objekata društva HEP-Proizvodnje d.o.o., a društvo HEP-Proizvodnja d.o.o. je član HEP grupe, te se programi i projekti u segmentu politike društveno-odgovornog poslovanja tvrtke moraju sagledavati sveobuhvatno, na nivou tvrtke, tj. djelovanje se odnosi na područje cijele države, pa tako i na samo područje Općine Kostrena
- HEP je jedna od prvih tvrtki koja je izdala još 1999. godine Izvješće o okolišu, i od tada to čini redovito
- HEP d.d. i društva HEP grupe potpisnici su izjave o prihvaćanju Kodeksa etike u poslovanju kojega je donijela Hrvatska gospodarska komora, 2005. godine □ HEP grupa objavljuje natječaje za raspodjelu donacija pod nazivom „Svjetlo na zajedničkom putu“ –tu mogu konkurirati sve udruge, klubovi i ustanove koje djeluju na području države i tražiti sufinciranje svojih projekata, uslov je da projekti zadovolje tražene kriterije izvrsnosti
- HEP je od 1998. godine uključen u projekt Eko-škole kojeg provodi Evropska zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš, te je kum-donator nekim eko-školama, između kojih je i OŠ Kostrena
- HEP u svoje proizvodne pogone uvodi certifikate prema normi upravljanja okolišem ISO 14001 i prema normi upravljanja kvalitetom 9001. U nekim proizvodnim pogonima su te norme već usvojene, a u Pogonu TE Rijeka se započelo ove godine i do

aja godine bi se implementacija navedenih ISO standarda trebala završiti

Viktor Lenac:

Razvojni programi i projekti koji se planiraju realizirati u razdoblju 2013-2020, a specifično se odnose na Općinu Kostrena (proistekli iz svojih strateških dokumenata i razvojnih planova)

• UVOĐENJE ČISTIH TEHNOLOGIJA

Sukladno načelima održivog razvoja uz uvažavanje tehnološkog razvoja i dostačujuća, Brodogradilište planira postupno zamijeniti dosadašnju tehnologiju pripreme metalnih površina pijeskom – tzv. „pjeskarenje“; sa tehnologijom koja kao osnovnu sirovinu primjenjuje vodu pod visokim tlakom. Nakon obrade voda će se obrađivati u uređaju za pročišćavanje te će se tako pročišćena ispušтati u recipijent. Primjenom tehnologije „ultra high pressure water jetting (UHPWJ)“ brodogradilište u potpunosti eliminira emisiju prašine od pjeskarenja kao i buku od rada pjeskarskih uređaja. Obzirom da voda ne mora biti kakvoće pitke vode iskorištavati će se voda vodotoka Javor za koji brodogradilište ima koncesiju za zahvaćanje. Već su uloženi finansijski resursi u jedan komplet opreme koji će se početi primjenjivat već početkom ljeta 2013. Godine, a do kraja 2020. brodogradilište će u potpunosti zamijeniti pjeskarenje sa navedenom tehnologijom obrade metalnih površina sa vodom pod visokim tlakom.

• ZAŠTITA VODA OD ONEČIŠĆENJA

Brodogradilište se nalazi na pomorskom dobru Republike Hrvatske čiji neodvojivi dio predstavlja sustav prikupljanja otpadnih voda. Brodogradilište je već od preseljenja u uvalu Martinšćica počelo sa izgradnjom mješovitog kanalizacijskog sustava. Sanitarno fekalna kanalizacija odvodi otpadne vode putem tri interne pumpne stанице na crpnu stanicu „Martinšćica“ kojom se takve vode dalje odvode na gradski uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Čitav sustav se redovito podvrgava ispitivanju nepropusnosti, a sva utvrđena propuštanja se saniraju. Za to je Brodogradilište već uložilo ne mali iznos finansijskih sredstava i bez obzira što kanalizacija ne predstavlja osnovno sredstvo rada već je sastavni dio pomorskog dobra koje ostaje u trajnom vlasništvu RH i Općine Kostrena, Brodogradilište planira sanirati i rekonstruirati sustav prikupljanja oborinskih voda. Sukladno navedenom već je izrađen idejni projekt rekonstrukcije oborinske kanalizacije kojom će se oborinske vode sa prometnicom i radnih površina prije samog ispuštanja pročišćavati, a krenulo se sa izradom glavnog projekta. Planirano je da će se i prije kraja 2020. Godine u potpunosti rekonstruirati sustav prikupljanja i ispuštanja oborinskih voda.

• ENERGETSKA UČINKOVITOST

Projektom energetske učinkovitosti planirano je nekoliko projekata koji obuhvaćaju obnovu termoenergetskog sustava brodogradilišta te gospodarenje energentima. Tu pripadaju ulaganja kao što su: toplovodno grijanje s iskorištenjem otpadne topline kompresora, plinifikacija brodogradilišta – iskorištavanje plina za grijanje, uvođenje automatiziranog nadzora i upravljanja energentima.

• RACIONALNO KORIŠTENJE PITKE VODE

Kao što je već navedeno brodogradilište koristi vodu vodotoka Javor za tehnološke potrebe. Razvodni sustav crpljene vode nije proveden cijelom površinom brodogradilišta. U cilju smanjenja korištenja pitke vode u tehnološke svrhe brodogradilište planira provesti instalacije razvodnog sustava navedene vode do svih dijelova brodogradilišta.

HORE CONNECTION“

Projektom napajanja brodova koji su na remontu u brodogradilištu strujom 440V i 60 Hz sa obale omogućava se remont uz ugašene brodske motore čime se direktno smanjuje emisija CO2 i emisija buke.

- *ENERGETSKO CERTIFICIRANJE ZGRADA*

Izradom toplinske izolacije na postojećim građevinskim objektima povećava se njegova energetska učinkovitost što za posljedicu ima smanjenje emisija CO2 kao i smanjenje potrošnje el. energije.

- *SMANJIVANJE SVJETLOSNOG ONEČIŠĆENJA*

Rekonstrukcijom rasvjete na operativnim obalama te dopunom postojeće rasvjete obuhvatiti će se zamjena postojećih i ugradnja štednih/ekoloških rasvjetnih tijela.

- *POSTUPANJE SA OTPADOM*

Sukladno mogućnostima obrade i zbrinjavanja otpada brodogradilište prati i u budućnosti će nastaviti pratiti trendove postupanja s otpadom. U cilju smanjivanja količine otpada brodogradilište provodi primarnu selekciju otpada te uvodi čistije tehnologije, a isto će se uskladjavati sa mogućnostima konačne obrade/zbrinjavanja.

Utjecaj navedenih programa i projekata na kvalitetu života stanovnika Općine Kostrena:

Navedeni projekti doprinose smanjivanju emisija u zrak, more, vode i smanjivanju emisije buke iz brodogradilišta što svakako doprinosu ugodnom i zdravom suživotu industrije i stanovništva. Takva sinergija omogućava razvoj privrede i održavanje radnih mjesta uz neometan život stanovništva na području oko brodogradilišta. Ujedno ulaganjem u infrastrukturu brodogradilišta (kanalizacija, energetika, razvodi vode, rasvjeta, objekti ...) ulaže se trajno vlasništvo Općine Kostrena čime se doprinosi povećanju vrijednosti te poslovne zone.

Programi i projekti u segmentu politike društveno-odgovornog poslovanja koje se planiraju usmjeriti na područje Općine Kostrena:

- Sufinanciranje programa „Monitoring zdravstvenog stanja stanovništva“
- Provođenje kontinuiranog monitoringa sastavnica okoliša (zrak, voda, more, otpadne vode, buka)
- Sufinanciranje i sudjelovanje u projektima Općine Kostrena
- Pridržavanja načela održivog razvoja kroz gore navedene projekte
- ISO 9001; 14001; 18001

Kako je već naglašeno, Javni poziv za dostavu projektnih prijedloga ostati će otvoren tijekom cijelog razdoblja provedbe PUR-a Kostrene. U trenutku izrade, sakupljene su slijedeće projektne ideje, koje su detaljnije opisane u drugom dijelu PUR-a – Strategiji razvoja:

- ✓ Evropska akademija divinga i sporta „Kostrena“ (organizacija tečajeva i vježbanja europskih sportskih klubova i škola u Kostreni, klub i škola za ronioce, butik, hotel, bazen, mala kongresna dvorana, efikasno iskorištavanje sportske infrastrukture)
- ✓ Proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora – solarni paneli (u fazi ideje)
- ✓ Sekundarni lukobran lučice Podurinj (u fazi ideje)
- ✓ Otvoreni/natkriveni bazen (u fazi ideje)
- ✓ Izgradnja vatrogasnog doma (u fazi ideje)
- ✓ Odgoj za održivi razvoja „Rastimo zdravo i sretno“ (u fazi ideje)
- ✓ Sunčana elektrana integrirana na krovu zgrade Vrtića

✓ S

čana elektrana integrirana na krovu zgrade Čitaonice

- ✓ Sunčana elektrana integrirana na krovu Sportske dvorane Kostrena
- ✓ Rekonstrukcija sustava grijanja tople vode i grijanja prostorija Sportske dvorane Kostrena
- ✓ Rekonstrukcija sustava grijanja tople vode i grijanja prostorija Dječjeg vrtića
- ✓ Rekonstrukcija sustava grijanja tople vode i grijanja prostorija Narodne čitaonice ✓
Projekt organizacije prijave kvarova na rasvjetnim mjestima javne rasvjete
- ✓ Projekt izrade energetske bilance u objektima u vlasništvu Općine Kostrena

5. Popis grafikona:

Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika Općine Kostrena u razdoblju 1961 – 2011. godine	10
Grafikon 2. Dobna struktura stanovništva Općine Kostrena i radni kontigent	11
Grafikon 3. Obrazovna struktura stanovništva Općine Kostrena starijeg od 15 godina	12
Grafikon 4. Zaposleni u Općini Kostrena u razdoblju 2009 – 2011. godina	15
Grafikon 5. Kretanje nezaposlenosti u Općini Kostrena 2000.-2012.	16
Grafikon 6. Struktura nezaposlenih prema najviše postignutom stupnju obrazovanja u 2012. godini (stanje na dan 31. srpnja 2012)	16
Grafikon 7. i Grafikon 8. Pokazatelji kretanja gospodarstva Kostrene u razdoblju 2000. – 2011.....	52
Grafikon 9. Zaposleni u Općini Kostrena po djelatnostima u 2011. godini	54
Grafikon 10. Struktura ukupnog prihoda po djelatnostima u 2011. g.	55
Grafikon 11. Udio pojedinih djelatnosti u izvozu – 2011. godina	56
Grafikon 12. Struktura i visina ukupnog prihoda Općine Kostrena u razdoblju 2002. – 2011. i plan za 2012. godinu.	77
Grafikon 13. Prikaz visine i strukture ostvarenih prihoda od pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna u razdoblju 2009 – 2011, s planom za 2012. godinu.	78
Grafikon 14. Prikaz pojedinih skupina rashoda Općine Kostrena – ekonomska klasifikacija u razdoblju 2002-2011 i plan za 2012. godinu.	79
Grafikon 15. Funkcijska klasifikacija ukupnih rashoda Općine Kostrena u razdoblju 2002.-2011.	80
Grafikon 16. Proračunska ulaganja u programske aktivnosti i projekte u razdoblju 2009-2011 i Plan za 2012. godinu.	82
Grafikon 17. Finansijski pokazatelji poslovanja KD Kostrena u razdoblju 2007-2011	84
Grafikon 18. Prepoznati prioriteti za razvoj Općine Kostrena	92

6. Popis tablica:

Tabela 1. Prvi podaci – Popis stanovništva 2011. g.	11
Tabela 2. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima, popis 2001.	12
Tabela 3. Dnevni i tjedni migranti, popis 2001.....	12
Tabela 4. Zbirni prikaz kulturno – povjesnog naslijeđa – PPUO Kostrena.....	27
Tabela 5. Popis točaka uzorkovanja s pojedinačnim ocjenama i godišnjom ocjenom i udio pojedinačno ocijenjenih uzoraka u Općini Kostrena	32
Tabela 6. Kapaciteti za privremeno pohranjivanje otpada na području Općine Kostrena	40
Tabela 7. Količine obrađenog/odloženog otpada sa područja općine Kostrena u 2007.	41
Tabela 8. Osnovni pokazatelji gospodarstva Općine Kostrena u 2010. i 2011. godini.	53
Tabela 9. Pokazatelji po djelatnostima u 2010. i 2011. godini	54
Tabela 10. Broj aktivnih obrta sa sjedištem u Općini Kostrena, prema djelatnostima	56
Tabela 11. Osnovne karakteristike planiranih i postojećih gospodarskih zona na području Općine Kostrena	57
Tabela 12. Smještajni kapaciteti Općine Kostrena	58
Tabela 13. Broj gostiju i noćenja u 2011. i za razdoblje siječanj – studeni 2012. g.	59
Tabela 14. Podaci o turističkoj zoni Lucija - Žurkovo	60
Tabela 15. Popis udruga registriranih na području Općine Kostrena	66
Tabela 16. Dokumenti prostornog uređenja Općine Kostrena	70
Tabela 17. Struktura zaposlenih u Općini Kostrena prema stupnju obrazovanja	76
Tabela 18. Programi/projekti/aktivnosti financirani iz proračuna Općine Kostrena u periodu 2009 – 2011. i plan za 2012.	80

7. Popis slika:

<i>Slika 1. Sustav strateškog upravljanja i hijerarhija strateških dokumenata.....</i>	4
<i>Slika 2. Koraci u izradi strateškog dokumenta razvoja</i>	6
<i>Slika 3. Granice akvatorija Općine Kostrena</i>	20
<i>Slika 4. Dio Kartografskog prikaza 3a - Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Zaštita prirodne baštine – prijedlog.....</i>	22
<i>Slika 5. Dio Kartografskog prikaza 3b - Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Zaštita kulturno-povijesnog naslijeđa – prijedlog</i>	28
<i>Slika 6. Pregledna karta zona sanitарне zaštite izvorišta u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu . 31</i>	31
<i>Slika 7. Dio Kartografskog prikaza 2c – Korištenje voda, odvodnja otpadnih voda i uređenje voda i vodotoka– prijedlog.....</i>	39
<i>Slika 8. Dio Kartografskog prikaza 2a – Elektroenergetika– prijedlog</i>	43
<i>Slika 9. Mreža linija javnog prijevoza na području Općine Kostrena</i>	47
<i>Slika 10. Turistička zona „Lucija – Žurkovo“</i>	60
<i>Slika 11. Dio Kartografskog prikaza 1 – Korištenje i namjena površina– prijedlog</i>	73